

Alba-Iulia — „Sala mare” a Bibliotecii Bathyanem

S U M A R

EXIGENȚELE NOI ÎN PROPAGANDA CĂRȚII

A. LUPU: Festivalul național „Cîntarea României” — și biblioteca publică; Ion STĂNEA: La Alba-Iulia, în întîmpinarea marelui sărbători ale poporului român; Lucia ENESCU: Politica de pace și prietenie a României socialiste — un program-cadru de propagandă a cărții; Gheorghe POPESCU: Conceptul de acțiune cultural-educativă în activitatea bibliotecii; Minola BOSI: Modalități de educație muzicală; Joana TĂUTU: Acțiunea bibliotecară și conceptul integrării; Veronica TACHE: Biblioteca liceului și propaganda cărții; Anne — Marie MIHIȚ: Între rutină și eficiență; Hortensia BAICA: Cereul de bibliofilie al Bibliotecii județene Timiș ● 2 — 12

ACTUALITATEA ÎN BIBLIOTECI

EXPERIENȚA BIBLIOTECARĂ ÎN JUDEȚUL SUCEAVA: COORDONATE MAJORE ALE PROPAGANDEI CĂRȚII Lidia ANDRIESCU: Concursul județean „Laudă cărții” — cadru propice pentru intensificarea propagandei cărții în mediul rural; Valentina VRANĂU: Biblioclubul tinerilor cititori; Olga FRUNZĂ: Sprijin efectiv dezbaterilor din cercurile învățămîntului politico-ideologic; Lucretia IRIMIA: Propaganda cărții tehnice — continuitate și eficiență; Rada FLOREA: Direcții prioritare ale acțiunilor noastre; I. PIȘZAR: Considerații privind activitățile cultural-educative de propagandă a cărții; Salonul județean al cărții Suceava, 1978 ● 14 — 22

INDICE DE MATERII AL BULETINULUI „BIBLIOTECA” PE ANUL 1978 ● 23 — 26

TEHNICA DE BIBLIOTECĂ

Liliana OBROCEA: Starea cataloagelor în bibliotecile publice (V); Elena SABADAC: Consultații în CZU — Recomandări privind clasificarea publicațiilor în clasa 3 ȘTIINȚE SOCIALE (I); Poșta rubricii ● 28 — 37

A.L.: Propaganda cărții și a lecturii publice în bibliotecile de peste hotare ● 36 — 37

ISTORIA CĂRȚII ȘI A BIBLIOTECILOR

Dan SIMONESCU: „Predoslovie” în cărțile românești vechi; Simona CÎRJALIU: Noi interpretări documentare privind istoricul bibliotecii naționale românești ● 38 — 42

MERIDIAN BIBLIOLOGIC

George VLĂDESCU: Al II-lea Simpozion UNESCO al redactorilor revistelor de documentare, bibliotecii și arhive; Din presa de specialitate ● 43 — 45

LUCRĂRI DE SPECIALITATE

● 45 — 47

Colectivul redacțional: Anne-Marie MIHIȚ, Ioana TĂUTU, George VLĂDESCU

P-31

BIBLIOTECA

BULETIN DE BIBLIOTECONOMIE

Supliment al revistei „Îndrumătorul cultural”

4 ● 1978

01. SEP. 1978

■ EXIGENȚE NOI ÎN PROPAGANDA CĂRȚII

CZU 06.075 Cîntarea României: 027.5

FESTIVALUL NAȚIONAL „CÎNTAREA ROMÂNIEI“ ȘI BIBLIOTECA PUBLICĂ

Indicațiile din cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului nostru, la ședința cu activul central de partid și de stat din 3 august 1978, referitoare la sensul și obiectivele principale ale Festivalului național „Cîntarea României”, obligă și bibliotecile publice la o exigentă analiză critică a modului în care s-au integrat și acționează în această mișcare cu caracter național.

De aceea, la un an de la declanșarea celei de a doua ediții a festivalului, în locul unui articol bilanțier în care s-ar fi putut înscrie multe acțiuni izbutite în special de către bibliotecile județene, unele biblioteci orașenești sau ale caselor de cultură ale sindicatelor, ni se pare mai oportun să revenim asupra caracterului specific al contribuției acestor instituții la realizarea obiectivelor Festivalului „Cîntarea României”, conceput ca o formă de desfășurare activă a muncii ideologice în toate domeniile.

Foarte limpede exprimate pentru toată lumea, precizările secretarului general al partidului, care arată că „ar trebui să se acorde o atenție sporită educației ideologice a maselor, dezbaterii largi a problemelor complexe, pentru a da oamenilor răspuns la preocupările lor, pentru a face ca toți cetățenii patriei noastre să fie înarmați cu cele mai noi cuceriri ale științei, ale cunoașterii umane, să devină luptători activi pentru afirmarea concepțiilor revoluționare despre lume și viață în țara noastră, în întreaga lume”, dau un răspuns clar celor care se mai puteau întreba pînă acum în ce mod trebuie să acționeze biblioteca în parametrii festivalului sau celor care mai caută să dea răspuns acestei întrebări în primul rînd prin înjgheburile unor colective artistice după modelul cenaclului de muzică și poezie „Lupta cu inerția” al Bibliotecii județene „V. A. Urechia” din Galați, premiat în etapa finală a primei ediții a Festivalului național „Cîntarea României”, modalitate posibilă dar mai puțin specifică și oricum nu la îndemîna oricărei biblioteci.

Or, riscînd acuzația de truism, materia primă cu care acționează biblioteca pentru dezvoltarea personalității oamenilor, pentru educarea și informarea lor, rămîn cartea, presa, celelalte documente din colecțiile sale și ca atare trebuie să se exprime prin ele în tot ceea ce întreprinde, urmărind valorificarea la maximum a potențialului educativ-informațional de care dispune, atragerea unor cercuri tot mai largi de beneficiari ai serviciilor de lectură publică, promovarea celor mai valoroase și mai potrivite lucrări în raport cu cerințele ideologice, culturale, cu problemele economico-sociale ale colectivității. Cartea, în accepția cea mai largă a noțiunii, poate răspunde pe deplin și într-un mod propriu conținutului și sarcinilor care definesc ampla și complexa manifestare pe care o reprezintă Festivalul național „Cîntarea României”, jalonînd astfel și liniile de acțiune ale bibliotecii, de la politica de completare a colecțiilor, la opțiunile pentru propaganda publicațiilor, de la asigurarea condițiilor pentru lectură și studiu în sălile bibliotecii și pentru împrumutul la domiciliu, pînă la serviciile de informare bibliografică și documentară a oamenilor muncii animați de mobilurile mișcării de creativitate tehnică și științifică.

Trebuie realizate în practică orientările C.C.E.S. în domeniul creșterii și împropătării colecțiilor, acordînd prioritate și pondere sporită literaturii politico-ideologice, tehnico-științifice, de informare și de referință, cărții care-și asumă rolul de modelator cu dimensiune socială, de instrument de lucru, de mijloc pentru obținerea unei noi calități în construcția socialistă, în dezvoltarea personalității umane, în aplicarea principiilor eticii și echității socialiste.

Ceea ce potențează hotărâritor aportul bibliotecii în Festivalul național „Cîntarea României” rămîne desigur valorificarea maximă și eficiența a colecțiilor constituite și organizate cu grijă, gradul în care circulă publicațiile sale în rîndul populației, modul în care este facilitat accesul celor mai diverse categorii ale colectivității la serviciile de lectură publică. În această privință bibliotecile din țara noastră au acumulat o experiență valoroasă în diversificarea formelor de comunicare cu publicul, ieșind în întîmpinarea acestuia prin puncte de împrumut la locurile de muncă, în întreprinderi și șantiere, prin filiale în zonele de locuit nou construite, prin bibliobuze al căror număr este în continuă creștere, prin amenajarea unor săli de lectură în care dialogul cu cartea capătă rigooarea și disciplina studiului, a muncii intelectuale și unde se valorifică eficient ziarul și revista, lucrările de referință, tratatele și cursurile, sintezele documentare, stasul și memoratorul tehnic, diaporitul și microfilmul. Extinderea și perfecționarea acestor forme presupun învingerea unor inerții, dar și a unor greutăți obiective, de ordin material; de aceea sînt cu atît mai meritorii succesele multora și pe această linie. Convinși de ideea acțiunii unitare, a cooperării în difuzarea cărții cu celelalte instituții și factori de cultură în sprijinul învățămîntului politico-ideologic, al celui agricol de masă, al universităților cultural-științifice, al diverselor forme de perfecționare și reciclare profesională a populației active, trebuie să perseverăm în transpunerea acestei idei în practica curentă. Aceasta dă mai multă adresă literaturii pe care o vehiclam, sporește mult șansele de întîlnire a cărții potrivite cu cititorul potrivit.

În aceeași manieră e necesar să acționăm și în propaganda cărții și a lecturii în general. De la manifestările curente de informare bibliografică a cititorilor, prezentări de cărți, vitrine și mici expoziții, pînă la acțiunile de amploare de întîlniri cu autorii și editorii, a dezbaterilor, a saloanelor cărții, a concursurilor ș.a., colaborarea cu organizațiile de masă, cu școala sau casa de cultură, cu cabinetul de științe sociale sau centrul de librării, cu muzeul și instituțiile de spectacol nu poate duce mai repede la realizarea caracterului participativ pe care îl urmăm în acest domeniu, asumarea unei mai mari responsabilități a cititorilor înșiși în buna funcționare a bibliotecii, în diversificarea și perfecționarea serviciilor de lectură publică. Împreună cu celelalte organisme și instituții cultural-educative, dar păstrîndu-și caracterul specific în exprimare, bibliotecile pot contribui la diversificarea formelor prin care se vor marca marile evenimente istorice din planul de măsuri privind aniversarea a 2050 de ani de la crearea primului stat dac centralizat și independent, aniversarea a 60 de ani de la formarea statului național unitar român, a 35 de ani de la eliberarea patriei de sub dominația fascistă și altele. În popularizarea cărții de știință și tehnică, cooperarea cu bibliotecile specializate din întreprinderi, cu muzeele de științe, observatoarele astronomice, planetariile, casele tehnicii, cu lectoratele tehnice din casele de cultură și cluburi reprezintă o garanție în reușită. În același timp, bibliotecile județene și municipale trebuie să se înscrie mai serios în sistemul național de informare, să valorifice mai amplu materialele de documentare tehnică, economică, culturală produse pe plan central. Sub același imperativ ele trebuie să dezvolte mai larg împrumutul interbibliotecar și să-și îmbogățească repertoriul de instrumente colective de informare la dimensiunile localităților, în special pentru publicațiile cu profil tehnico-științific și pentru cărțile și periodicele străine.

Așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, trebuie să acordăm creației științifico-tehnice o atenție cel puțin egală cu cea acordată operelor literar-artistice. Într-o asemenea viziune, bibliotecile trebuie să-și restructureze întreg calendarul manifestărilor de propagandă a cărții, al acțiunilor lor culturale, asigurînd ponderea cuvenită literaturii social-politice și tehnico-științifice, subiectelor de mare actualitate în dezvoltarea contemporană a științei, după cum se simte nevoia părăsirii formelor vetuste, rutiniere, mai multă imaginație și inventivitate în popularizarea acestui gen de carte. Rolul preocupărilor trebuie să-l dețină — în legătură cu acest gen de carte — formele cu caracter informativ (bibliografii operative de semnalare a noilor apariții, liste tematice de recomandare, mici expoziții și standuri de împrumut la dispoziția participanților la manifestările și acțiunile altor organisme). Și cînd spunem aceasta avem în vedere că saltul calitativ al creației e posibil numai în condițiile unor acumulări cantitative sistematice de informații tehnico-științifice.

Acordînd o atenție aparte creației științifico-tehnice și materiale a maselor, partidul nostru așază la loc de cinste și creația lor spirituală, formele de manifestare artistică în toată diversitatea lor. De aceea în programele bibliotecilor trebuie să se înscrie cu necesitate și preocupări pentru stimularea participanților la Festivalul național „Cîntarea României” pe asemenea coordonate, pentru educația lor estetică și, în acest sens, pentru popularizarea valorilor patrimoniale. Posibilitățile bibliotecilor sînt multiple în acest sens, de la asigurarea cadrului adecvat și a bibliografiei necesare cenacurilor literar-artistice, la furnizarea repertoriului pentru diferitele formații și contribuția cu mijloacele cărții, ale discului la desăvîșirea culturii lor teatrale, muzicale, de la aducerea în atenția creatorilor populari, prin albume și alte materiale, a tradițiilor artistice existente în diferite zone ale țării și cultivarea gustului pentru autentic și pînă la educația plastică a pictorilor și sculptorilor amatori prin intermediul numeroaselor albume de artă, a lucrărilor de istoria artei românești și universale, ca și printr-o mai bună valorificare a colecțiilor de diaporitive și diafilme.

O mare importanță în plan formativ o au acțiunile de inițiere a cititorilor, în special a copiilor și tineretului, în tehnica muncii intelectuale, a documentării, în mînuirea curentă și eficace a instrumentelor clasice și moderne de informare, a literaturii de referință; bibliotecarii pot sprijini cu mult folos inițiativele apărute nu de mult în școală, în programele de învățămînt sau în activitatea extrașcolară, pot sugera organizațiilor de tineret astfel de inițiative, pot organiza ei înșiși mai sistematic „zilele deschise” în bibliotecă.

În încheiere, se impune observația că recomandările și aprecierile din cuprinsul acestui articol aparțin experienței bibliotecilor noastre fruntașe, unităților mai mari — județene, municipale — sau mai mici — comunale, din cluburile sindicatelor — care s-au impus în ultimii ani ca prezențe active în viața spirituală a colectivității lor, ca instituții cu o mare audiență la public. Nu este lipsită de interes sugestia unor bibliotecari ca pe viitor aportul acestor unități în Festivalul național „Cîntarea României” să fie apreciat conform unor prevederi speciale integrate în regulamentul-cadru pentru activitatea cultural-artistice.

A. LUPU

La Alba-Iulia

ÎN ÎNTÎMPINAREA MĂREȚELOR SĂRBĂTORI ALE POPORULUI ROMÂN

60 de ani de la Unirea Transilvaniei cu România și 2050 de ani de la crearea primului stat dac centralizat și independent. Două evenimente aniversare care, prin încălcarea lor de semnificații patriotice, mobilizează larg opinia publică, angajează plenar factorii educativi nu numai în plan festiv, sărbătoresc, dar și într-un proces complex de educare a maselor în spiritul patriotismului socialist.

Biblioteca județeană Alba își înscrie prezența în aceste preocupări generale cu un program de acțiuni ce răspund deopotrivă funcțiilor sale educative și informative. Forma de cea mai largă cuprindere și îndemnând la lectură, la studiu și la reflecție a fost considerată festivalul-concurs. Astfel, a fost conceput, în colaborare cu alți factori educativi — Comitetul județean U.T.C., Muzeul Unirii, Uniunea județeană a cooperativelor meșteșugărești — și sub îndrumarea Comitetului județean de cultură și educație socialistă, un festival-concurs „Unirea — năzuința de veacuri a poporului român”, integrat în etapa de masă a Festivalului național „Cîntarea României”. Obiectivul manifestării, concepută pe durata ultimului trimestru al anului, cu faze de masă, zonală și județeană și încununată cu o gală a laureaților, este cunoașterea de către tineri a trecutului glorios de luptă și muncă al poporului nostru pentru libertate națională și dreptate socială, a realizărilor mărețe ale prezentului socialist sub conducerea înțeleaptă a partidului, precum și depistarea, antrenarea, valorificarea și afirmarea creațiilor originale și interpretative a tinerelor talente, participarea lor la viața cul-

tural-spirituală a localităților județului Alba. Participanți: tineri între 14 și 30 de ani — elevi, muncitori, lucrători din unitățile agricole, intelectuali, membri ai ceneclurilor literar-artistice, creatori individuali, scriitori-țărani, rapsozi populari ș.a. Festivalul-concurs cuprinde următoarele probe: „Unitate, frăție, dreptate” — probă de cultură generală, „De mii de ani pe strămoșeasca vatră”, concurs de creație (poezie și muzică patriotică și revoluționară); „Trăim în miezul unui ev aprins” — concurs de interpretare a poeziei patriotice și revoluționare, a muzicii folk și culte, a doinelor și baladelor cu conținut patriotic și revoluționar.

Programul Bibliotecii județene mai cuprinde întocmirea și difuzarea în toate bibliotecile din rețea a montajului literar-muzical „La Alba-Iulia, cu-o singură simțire” — montaj pregătit de bibliotecile orașenești și comunale în colaborare cu organizațiile UTC, pionieri și șoimii patriei ce va fi prezentat în sălile caselor de cultură, cluburilor, căminelor culturale și școlilor în ziua de 1 decembrie 1978.

La Biblioteca județeană și în unitățile orașenești vor fi organizate expoziții de carte sub genericul „Unirea — năzuința milenară a poporului român”, iar în bibliotecile comunale vor fi organizate vitrine de carte pentru care vor fi întocmite liste bibliografice de recomandare.

Sub egida Comitetului județean de cultură și educație socialistă, la 25 noiembrie 1978 a fost programată o sesiune de comunicări în a cărei Secție de bibliologie — sub genericul „Tipăriturile românești și unitatea națională a poporului român”, vor prezenta comunicări cadre de la Muzeul Unirii Alba-Iulia și Biblioteca Batthyaneum din Alba Iulia, Biblioteca „Timotei Cipariu” și Muzeul de istorie din Blaj, Biblioteca documentară „Bethlen” din Aiud, Biblioteca și Muzeul din Sebeș, Biblioteca județeană Alba bibliotecile publice din Abrud, Cîmpeni, Ocna-Mureș și Zlatna. În tematica sesiunii: referate privind „Cartea românească veche”, „Tipărituri străine — mărturii ale continuității poporului român pe aceste meleaguri”, „Tipărituri străine din secolul al XVI-lea”, „Tipărituri din secolele XVI-XVII”, fondul special, prezentarea generală a fondului de carte din bibliotecile orașenești. Materialele susținute în cadrul secției de bibliologie vor fi aduse într-un circuit mai larg, prin intermediul unei publicații cu titlul „Mărturii bibliofile în județul Alba”, editat de Biblioteca județeană sub egida Comitetului județean de cultură și educație socialistă Alba.

ION STĂNEA
director, Biblioteca județeană
Alba

Politica de pace și prietenie a României socialiste —

UN PROGRAM CADRU DE PROPAGANDĂ A CĂRȚII

Partidul și statul nostru promovează o politică consecventă de pace și prietenie, de colaborare între state pe baza deplinei egalități în drepturi, a principiilor independenței și suveranității naționale, a neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc. Precizările aduse de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în memorabila sa cuvîntare rostită în fața activului central de partid și de stat, la 3 august a.c. cu privire la poziția României față de actualele tendințe din politica mondială au suscitât un viu interes în rîndul celor mai largi pături ale populației, au devenit pentru toți subiect de meditație activă, iar pentru factorii implicați în procesul cultural-educativ, jaloane prețioase în direcționarea programelor lor de activitate.

Mereu prezente în frontul educației politico-ideologice și cultural-științifice, bibliotecile — și în primul rînd cele publice și de învățămînt — sînt preocupate la rîndul lor de reevaluarea posibilităților de acționare specifică în spiritul documentului amintit.

Încercăm să le răspundem prin cîteva sugestii tematice și metodologice, fără pretenția de a epuiza gama largă de teme și forme ce le stau la îndemînă.

În prim plan vor sta de bună seamă întotdeauna materialele privind concepția partidului și statului nostru, contribuțiile personale în plan teoretic ale tovarășului Nicolae Ceaușescu în problemele fundamentale ale vieții politice internaționale actuale — pacea și dezarmarea, coexistența pașnică și colaborarea reciproc avantajoasă între popoare, drepturile omului, noua ordine economică și lichidarea subdezvoltării. Rafturile tematice și expozițiile de publicații, evidențierea materialelor de presă ce tratează

asemenea probleme sau alcătuirea de mape tematice cu decupări din ziare, fișierele bibliografice și nu în ultimul rând lecturile în grup și dezbaterile organizate cu concursul unor specialiști în politica externă sint forme de mult intrate în practica bibliotecară ce se cer doar reactivate și unele chiar permanentizate.

Vizitele oficiale întreprinse de președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în țări de pe toate meridianele lumii, ca și cele primite de țara noastră, prilej de stringere a legăturilor de prietenie și colaborare economică, tehnico-științifică și culturală, rețin atenția opiniei publice prin încălcarea lor de semnificații. Intervenția bibliotecii în asemenea împrejurări poate fi dintre cele mai interesante, încă din faza premergătoare evenimentului. Ne gândim la popularizarea unor lucrări privind țara respectivă monografic sau din anumite unghiuri, la propagarea operelor reprezentative pentru acea literatură națională și, cînd există în colecții, a albumelor de artă, discurilor, cărților poștale ilustrate și diapozitivelor — modalități de comunicare în plan spiritual și estetic și, implicit, un mijloc de cunoaștere și apropiere între popoare. Pe parcursul vizitelor, informarea operativă a publicului prin intermediul presei asupra modului în care decurg vizitele respective, discuțiile și tratativele, ca și asupra ecoului lor internațional, se înscrie ca o sarcină de prim ordin. În fine, volumele apărute în răstimp la Editura politică privind mesajele de pace și prietenie purtate de președintele țării cu prilejul vizitelor întreprinse în anumite zone ale lumii se cuvin păstrate permanent în atenția publicului cititor, prin panouri și mici expoziții, prin bibliografii de recomandare sau prin dezbateri asupra lor.

Dincolo de aceste evenimente deosebite care focalizează la un moment dat interesul public, biblioteca își poate propune **cicluri de prezentare a popoarelor și țărilor prietene** prin intermediul formelor la care ne-am referit și cu instrumentele de cunoaștere și de informare existente în colecțiile sale (cărți, periodice, diapozitive, discuri, diverse materiale iconografice). De o atenție specială se vor bucura operele aparținînd literaturii popoarelor din țări socialiste, ca și cele din patrimoniul țărilor în curs de dezvoltare, cărora editurile noastre le fac tot mai mult loc în ultima vreme în producția lor, fără a fi neglijate nici operele din patrimoniul clasic universal sau lucrările valoroase cu caracter progresist aparținînd unor autori din țăările capitaliste.

Apreciînd rolul și locul artei și culturii în viața socială, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia necesitatea

de a nu unilateraliza domeniul creației, în sfera ei înscriindu-se deopotrivă și creația științifică și tehnică, deschizătoare a drumurilor civilizației și progresului societății.

Iată de ce bibliotecile vor trebui, cu mai multă consecvență, să se preocupe de **formarea și întregirea culturii tehnico-științifice a oamenilor muncii**, în primul rând a tineretului, prin popularizarea acelor lucrări sau materiale din presa de informare științifică care înfățișează stadiul actual în lume, noile cuceriri ale științei moderne în cunoașterea legilor întîme ale materiei și universului, confirmări convingătoare ale materialității lumii, argumente elocvente în educația maselor în spiritul concepției noastre revoluționare despre viață și societate, bază științifică pentru combaterea teoriilor idealiste, a tendințelor obscurantiste, mistice. Și în ceea ce privește propaganda tehnică va trebui să se facă mai mult, intensificîndu-se colaborarea cu bibliotecile specializate. **Informarea sistematică a specialiștilor, a celor angajați direct în sfera producției materiale, prin bibliografiile de semnalare asupra noilor achiziții ca și asupra lucrărilor străine din domeniul tehnico-profesional intrate în colecțiile altor biblioteci, printr-o mai bună valorificare a instrumentelor colective de informare ce se realizează pe plan național se înscrie ca o cerință a etapei actuale. De altfel, nu ar fi de loc de prisos preocuparea de a prezenta cadrelor din întreprinderi înseși aceste cataloage colective, încă insuficient cunoscute, cu concepția și structura lor, ca și mecanismul de consultare, contribuinduse astfel la valorificarea mai deplină a potențialului național de informare-documentare, în slujba progresului general și a civilizației.**

Lucia ENESCU

CZU 021.2

Conceptul de acțiune cultural-educativă în activitatea bibliotecii

Fundamentarea științifică a întregii activități cultural-educative de masă a devenit, cu deosebire în ulti-

mii ani, un imperativ major, de stringență actualitate, desprins din chiar caracterul exploziv al transformărilor complexe pe care le cunoaște viața social-economică din patria noastră. Ea a căpătat dimensiunea unei cerințe de acută actualitate în contextul cincinalului revoluției tehnico-științifice și revendică în continuare reevaluări critice la nivelul exigențelor pe care le impune însuși conceptul de **educație**, devenit de o notabilă fertilitate în condițiile exploziei informaționale a epocii noastre.

În acest larg context se impune și abordarea conceptului de acțiune cultural-educativă, care capătă o specificație complexă în cadrul activității generale de propagandă și difuzare a cărții. Urmînd criteriile generale de manifestare, conceptul de acțiune cultural-educativă în domeniul activității cu cartea este „somat” să răspundă unor exigențe ale cercetării științifice, la care se adaugă apoi identificarea soluțiilor și adoptarea metodelor adecvate ale actului finalizării, act, se înțelege, de mare specificitate. Rezumate succint, aceste exigențe se identifică, de fapt, cu înseși etapele teoretice și practice pe care le înregistrează conceperea și desfășurarea acțiunii culturale cu cartea:

(1) În cadrul etapei de prospectare a realității (avînd drept scop cunoașterea nevoilor reale de lectură, racordate la imperativele specifice ale activității sociale), distingem (a) **contactul nemijlocit și permanent** cu conținutul social al mediului în care trebuie să acționăm și (b) **stabilirea priorităților** pe care le impune și le revendică, în planul educației permanente, sectorul respectiv al vieții sociale;

(2) **antrenarea și pregătirea factorilor educaționali**, care se află deja implicați în procesul activității cultural-educative din sectorul respectiv. Această etapă, de o importanță deosebită și, din nefericire, deseori ignorată, vizează realizarea unui acord de principiu asupra întregului act finalizator al acțiunii, cunoașterea și însușirea integrală a ariei de complexități ce urmează a se declanșa, precum și crearea climatului adecvat unei desfășurări optime;

(3) **identificarea și adoptarea modalităților, a metodelor, formelor și instrumentelor** și de cea mai mare oportunitate în desfășurarea propriuzisă a acțiunii. Fără a reclama un statut de compartimentare și de încadrare în timp, această etapă trebuie să se constituie într-un fel de chintesență a experienței proprii, cîștigată prin interacțiunea permanentă a arsenalului **tradițional**, verificat cu succes, și a **propulsării noului, a modernului**, în care curajul este chemat să se fundeze oportun pe intuiția unei medii a succesului antegarantat. Cu alte cuvinte, interesul major al acestei etape

ar sta, după opinia noastră, în a adopta acea modalitate de acțiune care, chiar dacă nu a fost verificată în totalitate de realitate, ea trebuie să fie aptă de a ajuta realitatea să se manifeste. Numai astfel se poate afirma că o modalitate (metodă, mijloc în general) nouă astăzi devine repede operantă, se tradiționalizează în condițiile în care poate răspunde la comanda socială a realității;

(4) În sfârșit, ultima etapă a acțiunii cultural-educative de masă ar reprezenta-o desfășurarea propriu-zisă a acesteia, în care se include, evident, actul de urmărire a efectelor, modul în care acțiunea propriu-zisă a „lucrat” asupra mediului respectiv.

Nu credem că mai trebuie să insistăm asupra faptului, ușor de remarcat, că toate aceste etape sînt într-o necesară corelație logică; ele pot fi privite ca elemente ale unei conexiuni, în care se face simțită, pentru a o numi astfel, o anumită circularitate interacțională.

Departate de a susține că demersul teoretic de mai sus a constituit permanent un fundament operant al activității cultural-educative cu cartea desfășurată de către Biblioteca județeană Dolj, totuși nu putem ignora faptul că cel puțin **spiritul general, resortul conceptual** al acestuia a definit o mare parte a acțiunilor realizate în municipiul și în județul nostru. În cele ce urmează, vom desprinde succint citeva exemple capabile să stabilească în egală măsură pozitivitatea și carența, ciștigul și deficiența.

În urma activității ample de țesare a intereselor de lectură ale oamenilor muncii de la întreprinderea de confecții din Craiova, activitate menită să identifice în mod foarte concret ceea ce am numi **comanda socială** a acțiunii cultural-educative cu cartea, serviciul de informare al bibliotecii noastre a conceput un complex de manifestări cu cartea, programate a se desfășura săptămînal și la realizarea cărora au fost antrenați: comitetul sindicatului, biblioteca acestuia, comitetul U.T.C., împreună cu toți ceilalți factori educaționali din subordine (grup de recitatori, brigada artistică de agitație etc.). Manifestările, concepute lunar, au fost determinate sensibil de cererile manifeste sau numai detectabile — identificate din timp ale oamenilor muncii, cit și din imperative pe care acțiunea de dirijare a lecturii le-a presupus; astfel, s-a urmărit în primul rînd popularizarea cărții social-politice, pornindu-se de la dezbateră „pe viu” a conținutului unei lucrări („Galaxia Gutenbergs” și „Șocol viitorului”, de exemplu, fiind subiecte solicitate), reușindu-se

permanent o lărgire atentă a cadrului dezbaterii, în care și-au găsit locul alte peste 10 (zece) lucrări românești și străine din același domeniu — în primul rînd, documentele de partid, apoi lucrările de sinteză elaborate sub egida unor foruri românești și internaționale (Academia „Ștefan Gheorghiu” sau UNESCO). Interesul stîrnit a fost mare, ele avînd darul de a atrage cititorul la dezbateră, de a face din el un **coautor** al acțiunii cultural-educative.

Un alt exemplu vine să ateste interesul pe care biblioteca noastră îl acordă dirijării și susținerii acțiunii cultural-educative în mediul rural. În urmă de cîteva ani, răspunzînd unor cerințe formulate de către bibliotecarii comunali în cadrul consfățuirilor periodice, serviciul de informare a trecut la redactarea unor materiale (montaje literare pe teme aniversare, dar și orientate tematic: „Construcătorul vieții noi — erou al literaturii noastre actuale”, recenzii, scurte prezentări) pe care le-am difuzat din timp bibliotecilor comunale, însoțite de scrisori metodice în care se ofereau indicații de utilizare a lor mai largă. Această modalitate, apreciată deosebit de către bibliotecarii comunali, riscă să devină o practică nu numai funcțională, frîzînd poate formalismul și comoditatea. Acesta a fost și motivul pentru care instituția noastră a făcut din orientarea ulterioară a bibliotecilor comunale către alecătuirea unor materiale proprii sarcină prioritară în cadrul activității de îndrumare în teren. În prezent, această modalitate a devenit o constantă a activității cu cartea din mediul rural, slujită cu interes de către toți factorii educaționali ai comunei, în efortul de aplicare în viață a sarcinilor de activitate unitară trasate de Congresul educației politice și al culturii socialiste.

Fără îndoială că fluxul activității noastre de informare a cunoscut și „rupturi”, momente de inerție, unele cu suporturi justificative, altele datorate tocmai unei acute „crize” de neracordare majoră la imperativele vieții sociale din Craiova și din județul Dolj. Se poate afirma însă cu responsabilitate că instituția și-a creat un fundament teoretic și practic care poate deveni — și este pe cale să devină — un focar veritabil al acțiunii cultural-educative, susceptibil de a ridica pe o treaptă nouă efortul de integrare a Bibliotecii județene Dolj în climatul spiritual al Craiovei și al Doljului.

Gheorghe POPESCU
Biblioteca Județeană Dolj

Modalități de educație muzicală

Discul se numără azi printre instrumentele culturii definitive pentru climatul spiritual al societății. Purtător de informații sonore, adevărată „memorie” a omenirii în ceea ce privește talmăcirea interpretativă a creației muzicale și, tot mai mult în ultimul timp, și alte manifestări ale vieții spirituale — teatru, literatură, politică și.a. — discul întrunește unanim recunoscuta virtuți didactice și educative, care i-au justificat pe deplin pătrunderea în colecțiile bibliotecilor. Totodată se perfecționează din ce în ce mai mult un public discofil, din toate mediile socio-profesionale și de toate virstele. Într-un asemenea context, pentru a facilita și mai mult accesul la aceste colecții și pentru a le spori indicele de circulație, Biblioteca municipală „M. Sadoveanu” a introdus, în anul 1973, imprumul de discuri, partituri și cărți muzicale (în vechea ei organizare, secția muzicală nu putea asigura beneficiarilor ei decît audiții la cască).

Au fost necesare eforturi serioase pentru constituirea unui fond de discuri destinat imprumulului — muzică românească și universală, poezie românească și contemporană, discuri literare și dramatice, discuri pentru învățarea limbilor străine. Pornind de la un fond de 925 de discuri (fondul existent pentru audiții în bibliotecă), astăzi s-a ajuns la peste 7 300 de discuri, 8 000 de partituri și 1 000 de cărți din domeniul muzicii.

Conștienți că funcția educativă a secției se realizează încă din faza constituirii și completării colecțiilor, atenția noastră s-a concentrat asupra achiziționării edițiilor integrale din clasiicii muzicii universale și românești — Beethoven, Brahms, Mozart,

Enescu etc. —, spre interpretări de prestigiu, spre muzica românească clasică și contemporană. O grijă aparte am avut pentru asigurarea celor mai diferite genuri muzicale. Ne-am străduit să achiziționăm, totodată, și cele mai valoroase apariții în materie de carte muzicală și partituri. Pe lângă criteriul estetic, în procesul de constituire a colecțiilor am avut în vedere o seamă de alte criterii ca: programa școlară, accesibilitatea, preferințele auditorilor.

Dominanta colecțiilor o constituie genul simfonic și cameral. O pondere însemnată deține și muzica vocal-simfonică (operă și balet, oratorii, cantate, muzică vocală, muzică corală). Acordăm o atenție specială și muzicii de factură patriotică. Pentru muzica populară și ușoară selectivitatea se manifestă foarte riguros. Discurile literare, cele dramatice și-au găsit un loc firesc în colecțiile secției; tot astfel discurile ce evocă personalități ale culturii românești: Titulescu, Iorga, Călinescu, Vianu ș.a.

Pentru extinderea informației muzicale, secția asigură accesul la ghiduri pe genuri muzicale, la lexicoane și dicționare muzicale, la lucrări de istorie și teorie a muzicii, la biografiile muzicienilor, iar pentru studiu, un bogat fond de partituri (metode, opere, concerte, simfonii, muzică camerală și instrumentală, coruri și lieduri).

În concepția noastră, funcția educativă a secției se manifestă și în modul de accesibilizare a colecțiilor, de largire a informației muzicale. Accesul liber la raft ne apare astfel nu numai ca un sistem operativ de servire a publicului discofil, dar și ca o modalitate de informare, de largire a orizontului de cunoaștere în domeniul muzicii. Colecțiile au fost organizate pe genuri muzicale și, în cadrul genurilor, în ordine alfabetică, ceea ce permite o informare rapidă, în funcție de preferințe. Mapele discurilor, purtătoare de informații despre compozitor, operă, interpret, în redactarea unor prestigioși muzicieni, joacă ele însele un rol important în orientarea beneficiarilor.

Pentru o informare mai complexă și mai completă (fondurile destinate consultării pe loc nu sînt expuse accesului liber), au fost organizate și o

seamă de cataloage de profil: cataloage alfabetice pentru discuri și partituri și cataloage sistematice pentru cărți, discuri și partituri. De asemenea, au fost alcătuite și fișiere pentru programele de sală de operă și concert (alfabetic) și pentru lucrările de istorie și critică muzicală (sistematic).

Ca urmare a acestor preocupări, numărul beneficiarilor acestei secții a înregistrat o curbă mereu ascendentă — 952 în 1973, 2 461 în 1974, 2 979 în 1975, 3 179 în 1976, 3 000 în 1977 (biblioteca a fost închisă două luni pentru reparații), 2 880 în 1978 (pînă la 31 oct.), cu o frecvență de 17.247 (medie zilnică 100.). Că introducerea împrumutului de discuri la domiciliu constituie unul din factorii determinanți ai acestei creșteri o dovedesc datele privitoare la difuzarea discurilor și a celorlalte materiale: pînă la 31 octombrie 1978 — 24.837 de împrumuturi (1776 cărți, 1766 partituri, 20.886 dicuri). Din totalul discurilor difuzate, 15.131 au fost împrumutate acasă și 5755 audiate la sală. De altfel, capacitatea încă limitată de audiere pe loc (4-5 pic-upuri în funcțiune) nici nu ar permite în etapa actuală o activitate mai bogată la sediu.

Cum arătăm, publicul secției muzicale este recrutat din rîndurile celor mai diverse categorii: elevi ai liceului de muzică, studenți ai Conservatorului, fubiitori ai muzicii și frumosului de cele mai diferite profesii, care practică muzica în orele libere sau își satisfac plăcerea de auditori. Prin legături sistematice cu diferite instituții și întreprinderi, discul (și, la cerere, înregistrarea magnetică) a pătruns în școli, fiind folosit ca material ilustrativ în orele de muzică, de literatură română sau de dirigenție; în liceele pedagogice, unde slujește ca material didactic pentru practica elevilor; în uzine, unde ființează cercuri de prieteni ai muzicii; în diferitele întreprinderi și instituții unde activează formații de artiști amatori participante la Festivalul național „Cîntarea României”, fiind-le un sprijin valoros în alegerea repertoriilor, ca și în desăvîrșirea culturii muzicale și a artei lor interpretative.

Dincolo de aceste metode, secția muzicală a Bibliotecii „M. Sadoveanu“

folosește și o seamă de mijloace specifice de educație muzicală, diferențiate după public. Astfel, elevii școlilor în a căror programă nu mai figurează muzica sînt ajutați prin lecturi despre muzică și muzicieni, prin audierea unor piese de popularitate, a ciclului muzical-educativ „Istoria muzicii universale în exemple“ aparținînd lui Zeno Vancea, prin apropierea de compozitorii noștri din trecut — Ion Vidu, Eduard Caudella, Tiberiu Brediceanu etc. — să se apropie, dacă vor, de universul muzicii. Periodic, în cadrul secției sînt organizate medaliene muzicale (George Enescu, Ciprian Porumbescu, Richard Wagner, Bedrich Smetana, Giuseppe Verdi ș.a.); seri închinare muzicii românești; cicluri tematice de audii („Muzica și literatura“, în 1975, și „Orizonturile muzicii în interferențe stilistice cu alte arte“, în 1977-1978); expoziții de cărți, partituri și discuri pe diferite teme (Al VII-lea Festival „George Enescu“, Beethoven, Discul sovietic, Muzica românească etc.). De asemenea, secția găzduiește concerte camerale susținute de formații ale Filarmonicii „G. Enescu“ (Cvintetul „G. Enescu“, Cvartetul „Atheneum“) și recitaluri instrumentale susținute de elevi ai liceului de muzică și studenți ai Conservatorului.

Preocupările noastre de orientare a publicului meloman nu se opresc numai la formele amintite și la cadrul strict al secției. Astfel, a intrat în practica curentă informarea asupra celor mai importante emisiuni muzicale ale săptămîinii transmise prin stațiile de radio-televiziune, ca și asupra stagiunii muzicale bucureștene, prin expunerea afișelor respective și prin caseta tematică „În sălile de concert“. Cu o largă audiență în rîndul publicului, secția muzicală a Bibliotecii municipale „M. Sadoveanu“ își aduce contribuția specifică la împlinirea orizontului lor spiritual, bucurîndu-se în demersul ei educativ de colaborarea unor prestigioase instituții muzicale: Filarmonica „George Enescu“, Opera Română, Conservatorul „Ciprian Porumbescu“, Liceul de muzică, Societatea „Muzica“ și Școala populară de artă.

Minola BOSH

Acțiunea bibliotecară și conceptul integrării

Pentru ca un plan temeinic jalonat pe principalele direcții ale programului de formare a omului nou constructor al socialismului, cu un armonios orizont spiritual, să constituie o cheazășie a realizării aceluși salt calitativ atât de mult dorit al integrării activității bibliotecare din raza unei localități într-o viziune și o acțiune unitară, citeva condiții se înscriu ca absolut necesare: prima este de a se face acel pas necesar de la formă spre sens; a doua este ca planul să-și depășească condiția de aspirație, să fie operaționalizat, devenind un instrument de lucru efectiv pentru toți factorii implicați în procesul educativ, indiferent de departamentul căruia i se circumscriu și, în fine, o a treia este de a găsi metodologia cea mai adecvată pentru ca obiectivele înscrise în plan să fie nu numai concretizate dar și să aibă eficiența convenită.

Cu o asemenea convingere și dintr-o asemenea perspectivă ne-am oprit asupra activității bibliotecare ce se desfășoară în municipiul Buzău, pornind de la planul unic al Comitetului județean de cultură și educație socialistă și mergând pînă la activitatea concretă a bibliotecilor.

Planul sau momentul concepției

Principala virtute a „planului de muncă pe 1978” al CJES Buzău, din punctul de vedere care ne interesează, este, credem, aceea de a concepe activitatea bibliotecară ca o componentă de bază a acțiunii po-

litico-educative și culturale, orientându-i conținutul pe direcțiile principale ale acesteia: cunoașterea și însușirea politicii interne și externe a partidului și statului nostru; dezvoltarea gândirii economice; ridicarea nivelului de pregătire tehnico-profesională a oamenilor muncii; educația moral-celățenească; formarea concepției materialist-dialectice despre lume și viață, combaterea misticismului și obscurantismului; cunoașterea trecutului de muncă și luptă al oamenilor acestor locuri; cercetarea patrimoniului cultural și spiritual, valorificarea moștenirii culturale; educația estetică, dezvoltarea mișcării artistice de amatori; dezvoltarea activității turistice pentru cunoașterea și protejarea bogățiilor de pe teritoriul județului și educația sanitară.

Obiective menite să dea perspectivă activității bibliotecare ca și activității cultural-educative în general, să-i determine conținutul și direcțiile de acționare.

Principalul viciu pe care l-am reproșat planului cercetat este că, fiind obiectivele, nu are în vedere și planificarea mijloacelor menite să contribuie la realizarea acestora, respectiv a potențialului uman și material. Astfel, în legătură cu unitățile bibliotecare din rețeaua locală nu este înscris nici un obiectiv privind politica unitară de completare a colecțiilor sau coordonarea eforturilor în planul activității informaționale, iar sub aspectul activității de propagandă a cărții este supralicitată contribuția Bibliotecii județene, cu rol primordial mai ales sub raport metodologic, dar nu exclusiv sau aproape exclusiv. În funcție de această stare de fapt, dar și de o anume delimitare tematică propusă dintru început, ne-am axat în continuare atenția asupra propagandei bibliotecare, pe care mărturisim însă că am fi dorit s-o putem privi ca parte în complexul demersului bibliotecar și nu ca activitate în sine.

De la concepție la practică

Pe raza municipiului Buzău își desfășoară activitatea cultural-educativă și informativ-documentară prin intermediul cărții, pe care o selectează, o colecționează, o organizează, o dezvoltă și o difuzează

un număr însemnat de biblioteci*, teaurizînd împreună un bogat potențial informativ și beneficiînd de aportul de competență, inteligență, pasiune și putere de muncă al unui însemnat activ de bibliotecari cu activitate permanentă sau desfășurată pe baze obștești. De serviciile lor beneficiază un public larg și divers, și în primul rînd tineretul în curs de formare și diferitele pătri ale populației active. Fără a se fi reușit — mai ales la nivelul bibliotecilor publice — să se pună la punct un sistem bine articulat și eficient de informare asupra colecțiilor (de la cataloagele de bibliotecă și pînă la diferitele modalități bibliografice, inclusiv unele cataloage colective pe domeniile de interes major), unitățile bibliotecare buzoiene încearcă să suplinească această carență printr-o propagandă a cărții cit mai susținută. Rezultate, mai exact preocupări, meritorii se înregistrează la nivelul fiecărei biblioteci, Biblioteca județeană excelînd în acest sens (calendarul manifestărilor pe anul 1978 înregistrează ca plan 60 de teme). Caracterizată printr-un anume „lit-tanism”, ambițioasă și generoasă, uneori chiar pînă la a sacrifica unele activități interne curente, Biblioteca județeană, cu un colectiv de numai 9 persoane, e întotdeauna „cap de afiș”, încercînd să acopere tematice toate problemele, teritorial toate unitățile, ca adresa toate categoriile socio-profesionale și formal toate modalitățile.

Unele forme (organizate cu forțe proprii sau în colaborare), demonstrîndu-și viabilitatea, au intrat în „repertoriul” permanent al bibliotecii, s-au impus în viața spirituală a localității (Saloanele literare, „Zilele deschise ale bibliotecii”, manifestările de tipul „Imaginea peliculei și cuvîntul cărții”, concursurile „Cine știe cîștigă” de largă respirație). Altele, prin forța lucrurilor sau, mai precis, din lipsă de forțe, s-au pierdut pe drum sau, timid, printr-o existență rarefiată, punctează odată sau de două ori pe an planurile de muncă, deși unele și-ar fi meritat dreptul la permanență („Zilele cărții materialist-științifice”, „Cadran

* Biblioteca județeană cu cele două filiale ale sale și două puncte de împrumut, Biblioteca Casei de cultură a sindicatelor, cea 25 de biblioteci ale sindicatelor, Biblioteca cooperăției meșteșugărești, Biblioteca Casei corpului didactice, 11 biblioteci școlare, cărora li se adaugă bibliotecile specializate din întreprinderi și instituții.

juridic", „Brigada cărții social-politice" sau „Brigada cărții tehnico-științifice", ciclul „Cartea și producția").

Oricum, dincolo de aceste observații asupra cărora vom reveni, strădaniile Bibliotecii județene de a fi mereu prezentă în viața spirituală a Buzăului (și chiar a județului) prin acțiunile întreprinse, ca și prin publicitatea în jurul acestora, rămâne o realitate incontestabilă. (Ne simțim datori la o precizare: aici, ca și în celelalte unități, observațiile noastre vizează numai faza de concepție, așa cum transpare ea din plan, pentru că nu a intrat în practica bibliotecilor investigate evidența acestor acțiuni, realizarea unor „dosare" ale manifestărilor — bibliografia și materialele avute în vedere, date despre organizare și participare, observații privind eficiența, sub raportul circulației cărților propagate, al înscrierii de noi cititori, al diversificării intereselor de lectură.)

Nu mai puțin meritorii — chiar dacă mai puțin numeroase și nu atât de spectaculoase, și oricum cel mai adesea circumscrise perimetrului strict de activitate și adresate publicului „intern", — se vădese a fi și manifestările cultural-educative organizate de celelalte biblioteci buzoiene. Analiza pe concret a citorva planuri de activitate și dări de seamă (Biblioteca Casei de cultură a sindicatelor Biblioteca Întreprinderii de mase plastice, Biblioteca Liceului „M. Eminescu" ș.a.) ne-au dezvăluit preocupări dintre cele mai interesante privind propaganda cărții social-politice, a celei tehnico-profesionale sau vizând lărgirea orizontului general de cunoaștere și dezvoltarea aptitudinilor creative, iar discuțiile purtate cu factorii de răspundere la nivelul fiecărei rețele și cu șeful Sectorului muncă politică de masă din Comitetul municipal P.C.R. ne-au incredințat de existența unor preocupări similare în multe alte unități bibliotecare.

Se poate spune că, în linii mari, există o integrare a bibliotecilor buzoiene pe coordonatele esențiale ale programului de educație comunistă a maselor; se poate spune că Biblioteca județeană și celelalte instituții cultural-educative și organizații obștești din localitate își alătură nu o dată numele pe afișele manifestă-

rilor de amploare; se poate spune că între bibliotecile din diferite rețele există o anume colaborare. Și totuși...

Există și o altă față a integrării

Vorbeam la început de planul unitar al activităților cultural-educative, ca de un element de concepție esențial. El există cu virtuțile și scăpările sale, dar, în fapt, nu s-a transformat într-un plan al tuturor. La nivelul fiecărui departament, al fiecărei instituții sau unități bibliotecare există programe proprii, de sine stătătoare, nu decurgând din programul unitar, care oricum ar trebui să se afle pe orice masă de lucru, ci reconceptuind (desigur, nu divergent, dar, oricum, în paralel) demersul bibliotecar în plan cultural-educativ. De altfel, bibliotecarii, cei puși să traducă în fapte obiectivele preconizate, să le dea viață în funcție de cerințele și de condițiile concrete, nici nu cunosc acest plan unic, acest plan cadru. Gîndul te conduce la diferitele documente de partid și de stat puse încă din faza de proiect în dezbatere publică, la planurile cincinale și anuale aduse de asemenea la cunoștința întregului popor, nu numai pentru a-i jalona activitatea, dar și pentru a da un orizont aspirațiilor sale, și te întrebă atunci, cum într-un județ în care se tipăresc diverse și nenumărate materiale de propagandă culturală și publicitară (inclusiv în domeniul bibliotecar) nu se găsește posibilitatea de a multiplica, fie și cu mijloace mai modeste, acest plan al activității politico-educative de masă, pentru a-l pune la dispoziția tuturor activiștilor culturali, deci și a bibliotecarilor?!

Consecință a faptului semnalat, unele obiective din planul unitar sînt pierdute din vedere sau acoperite doar lacunar, și din necunoaștere, dar și din lipsă de forțe. Lipsa la care ne refeream la început își spune aici cuvîntul. O gîndire dintru început nu numai a obiectivelor, ci și a forțelor ar fi fost în măsură să asigure o mai bună dozare a eforturilor, o distribuție egală — în raport cu posibilitățile — a sarcinilor, o colaborare mai eficientă între rețelele de biblioteci. Mai eficientă, pentru că de existat există, dar spontan, sporadic și, într-un fel, la suprafață (în stilul „eu asigur manifestarea, iar tu mobilizarea").

Nu ne gîndim la activitățile curente de informare a publicului asupra

propriilor colecții, prin recenzii, prezentări, semnalări bibliografice și microexpoziții pe care fiecare le organizează și le desfășoară în funcție de cerințele specifice. Nu e vorba nici de marile manifestări calendaristice (Hronic buzoian, Decada cărții românești, saloanele de carte), în care nimeni nu rămîne efectiv deoparte, sau de acele întîlniri-dezbateri între factorii de răspundere, uneori cu participări de prestigiu ca invitați care rămîn, orice s-ar spune, la nivelul declarațiilor, al profesiilor de credință, bătînd moneda pe adevăruri unanimit acceptate (de pildă Tinerețutul și revoluția tehnico-științifică, Rolul cărții social-politice în formarea și dezvoltarea conștiinței socialiste ș.a.). Ne referim la o colaborare de lucru, consecventă și de durată, pe aspecte educative de bază, pornind de la o bună cunoaștere reciprocă a colecțiilor, a necesităților, a posibilităților. Și ne-am referi la un singur exemplu de colaborare ratată, după opinia noastră. În luna aprilie, cu ocazia „Lunii cărții în întreprinderi", Biblioteca județeană a conceput o „brigadă a cărții tehnico-științifice" dirijată către întreprinderea de construcții-montaj unde a fost organizat cu concursul bibliotecii sindicatului și al specialiștilor din întreprindere. O manifestare asemănătoare a mai avut loc în luna iulie la întreprinderea de contactoare. Și cam atît. Experimentată, validată de practică, modalitatea ar fi putut intra, cu sprijinul metodic al Bibliotecii județene, în arsenalul permanent de activități al bibliotecilor sindicatelor din municipiu, cu atît mai mult cu cît programul „Informatice" elaborat de Consiliul județean al sindicatelor Buzău, Comitetul județean U.T.C. și Cabinetul județean de organizare științifică a producției și a muncii, ca și numeroasele concursuri profesionale programate, ar fi oferit largi posibilități pentru o prezență sistematică a bibliotecilor. Permanențe de acest fel în preocupările bibliotecare sînt cu atît mai necesare, cu cît datele statistice atestă, chiar și la nivelul celei mai puternice biblioteci buzoiene, încă o slabă circulație a cărții tehnico-științifice.

Scopul articolului de față nu este însă de a da soluții, de a servi metode din afară, ci de a incita activul bibliotecar din Buzău (și poate nu numai de acolo) de a încerca să descopere și cealaltă față a integrării.

Ioana TĂUTU

Biblioteca liceului și propaganda cărții

Condiția bibliotecii școlare de auxiliar al procesului instructiv-educativ poate crea iluzia unei anume linearități în activitatea acesteia de propagandă și difuzare a cărții, înscrisă în perimetrul bibliografiei obligatorii și al celei facultative. În realitate, întreg complexul funcțiilor educative ale școlii ce se împlinesc odată cu cele instructive se repercutează asupra activității bibliotecii școlare, chemată și ea, cu instrumentarul ei specific, să contribuie la formarea multilaterală a tinerei generații, la pregătirea ei pentru muncă și pentru viață. Biblioteca Liceului „M. Eminescu” din Buzău, cu profil de filologie-istorie, urmărește în acest sens, prin tot ceea ce întreprinde în planul propagandei cărții, al activităților cultural-educative, să determine în rândurile elevilor interese durabile de lectură și informare, de studiu și de muncă intelectuală. Vehiculând un fond de aproape 25 de mii de volume, din care, dictat de profilul liceului, ca 70 la sută din domeniul beletristicii, biblioteca noastră este capabilă să-și îndeplinească în condiții optime obiectivele propuse, iar indicii de activitate atestă unele reușite: indice de atragere 78,5%, indice de lectură 10,25, indice de circulație 3,24.

Fără a intra în „morfologia” manifestărilor întreprinse sau a le detalia metodologia, ne propunem în continuare să înfățișăm concepția programului nostru de activitate, principalele direcții de acțiune în vederea antrenării elevilor la o lectură variată și permanentă.

Popularizarea programului bibliotecii și a condițiilor de împrumut se

înscrie ca un prim pas necesar. Cum biblioteca nu beneficiază de posibilități pentru asigurarea accesului liber la raft, se acordă o atenție specială creării unui aparat cât mai complex de dezvoltare a colecțiilor, a structurii lor tematice. Astfel, pe lângă catalogul alfabetic și cel sistematic, au fost organizate o seamă de fișiere tematice privind procesul de învățămînt: critica și istoria literară; „în folosul diriginților” și pe probleme de învățămînt. De asemenea, ființează, cu caracter permanent, o vitrină de „noutăți în bibliotecă”, o alta vizînd orientarea școlară și profesională și, în fine, o a treia intitulată „Să cunoaștem și să respectăm legile țării”.

Pentru sprijinirea învățămîntului politico-ideologic, ne preocupăm de afișarea din timp, în bibliotecă și în cancelarie, a tematicii pe clase, ca și de realizarea de rafturi ajutătoare. Au fost confecționate pliante pentru popularizarea realizărilor din țara noastră, potrivit programului elaborat de Congresul al XI-lea al partidului și de Conferința națională și se acordă o atenție permanentă popularizării politicii de pace și prietenie a partidului și statului nostru.

Legarea elevilor de bibliotecă, pătrunderea lor în tainele acestei munci ni se pare esențială pentru dezvoltarea lor intelectuală, pentru deprinderea lor cu tehnicile muncii intelectuale. În acest sens, elevii sînt antrenați în diverse operații de muncă de bibliotecă, încredințându-li-se sarcini ca: așezarea la raft, clăsarea cărților, întocmirea de fișe pentru cataloage, completarea fișei de cititor, servirea cititorilor, recondiționarea cărților deteriorate, confecționarea de albume și pliante, întocmirea de liste bibliografice, recenzii etc. Familiarizarea lor cu tehnicile biblioteconomice și bibliografice concură la cultivarea interesului față de carte, de lectură, la obișnuirea lor cu munca sistematică, independentă, de studiu, li pregătește pentru condiția lor de viitori cititori ai unor mari biblioteci. Tot în contextul unor asemenea preocupări se situează și sprijinirea elevilor membri ai diferitelor cercuri în întocmirea referatelor pentru sesiunile de comunicări, în realizarea bibliografiei necesare pentru temele urmărite (exemple: „Tipuri de reacții în chimia organică”; „Mediul intern, gazdă a vîntătorilor de microbi”; „Po-

limerizarea — reacție de bază în chimia organică”; „Curiozități din lumea plantelor” ș.a.).

Alte metode de antrenare a elevilor la studiu, la o lectură valorizantă, sînt diferitele acțiuni colective, convorbirile purtate cu grupuri de elevi asupra cărților noi, asupra unor articole din presă, organizarea de simpozioane, seri literare, prezentări de cărți și recenzii, audiții pe discuri, manifestări a căror tematică se deschide într-un larg evantai. Iată și cîteva exemple: manifestări aniversare — seară omagială dedicată tovarășului Nicolae Ceaușescu; simpozion „Eminescu — cel mai mare poet național”; seară omagială Emil Gîrleanu, la centenarul nașterii sale; medalion „Constantin David — militant al mișcării muncitorești din țara noastră” etc.; recenzii ale unor lucrări din proza românească contemporană — „Orgoliu” de A. Buzura și „Incognito” de E. Barbu; simpozioane și mese rotunde pe teme ca: „Ecourile literare ale cuceririi Independenței”, „Puternicul avînt al creației științifice românești”, „Bună cuviință, comportare civilizată”; seri de poezie și sezători literare, ca „Te cînt Republică iubită”, „Ruinele în literatura română”, „Seară de poezie contemporană” ș.a.; audiții teatrale pe discuri — „Bălcescu” de Camil Petrescu, „Chirița în provincie” de V. Alecsandri, „O scrisoare pierdută” de I.L. Caragiale; diferite concursuri „Cine știe răspunde” pe teme de literatură sau de știință și tehnică etc.

În afară de acțiunile proprii, biblioteca încearcă să susțină toate celelalte acțiuni organizate de școală — concursuri, serbări, cercuri pe obiecte, fie prin asigurarea cărților necesare, fie prin întocmirea de bibliografii („La trecu-ți mare, mare viitor”, „Resursele Terrei”, „Județul Buzău — realizări și perspective” ș.a.). La rîndul ei, biblioteca e sprijinită în tot ce întreprinde de un colectiv de cadre didactice de diferite specialități, cărora își alătură forțele și cîteva elevi din clasele mari. Rod al gîndirii colective și al acțiunii colective, demersul cultural-educativ al bibliotecii Liceului „Mihai Eminescu” din Buzău se înscrie ca o contribuție activă la formarea tinerei generații.

Veronica TACHE
bibliotecar

Între rutină și eficiență

În Dicționarul explicativ al limbii române, ediția 1975, rutinei i se dă sensul de „Capacitate ciștigată printr-o practică îndelungată; obișnuință de a acționa sau de a gândi totdeauna în același fel. Totalitatea obișnuințelor sau a prejudecăților considerate ca fiind un obstacol în calea noului, a creației sau a progresului”. În ceea ce privește eficiența, ea are un singur sens, pozitiv: „Calitatea de a produce efectul (pozitiv) așteptat”. Ne-am obișnuit ca în practica vieții de fiecare zi, când spunem „rutină” să înțelegem mai degrabă cel de-al doilea sens. Și, deoseori, nu fără îndreptățire. După cum, tot în practică, întâlnim destule cazuri în care tocmai materializarea aceluia prim sens face din rutină o cauză a eficienței. Dar să trecem la fapte.

Agenda activității Bibliotecii Clubului C.F.R. din Timișoara indică preocupările de a înscrie acțiunile de propagandă a cărții în ampla mișcare culturală care este Festivalul național „Cântarea României”.

Experiența acumulată a arătat că numai o popularizare permanentă, prin mijloace specifice, a activității bibliotecii, a colecțiilor ei menține treaz interesul cititorilor pentru lectură. În activitatea curentă, sint utilizate afișe, panouri, scrisori personale etc., care oferă celor interesați posibilitatea de a lua cunoștință de serviciile pe care le oferă biblioteca. Colaborarea cu grupele sindicale din secții se materializează în organizarea de vizite la bibliotecă, consfătuiri cu cititorii, prilej de a-i informa pe participanți — prin recenzii, prezentări de

cărți, expoziții, panouri, vitrine și rafturi tematice, bibliografii de recomandare, liste și vitrine cu noutăți editoriale — asupra posibilităților de care se dispune în satisfacerea cerințelor lor de lectură.

Practica curentă a dovedit utilitatea organizării la locurile de muncă a acelor acțiuni ce-și propun o adâncire a colaborării bibliotecă-cititori. Concepute sub formă de cicluri tematice, manifestările respective s-au înscris în gama celor folosite îndeobște: seri literare, medalioane literare, întâlniri cu scriitorii, consfătuiri, dezbateri, simpozioane, concursuri, montaje literare, recitaluri literar-muzicale.

Dintre ciclurile de manifestări cu largă adeziune în masa participanților, ceea ce arată că s-a venit în întâmpinarea unor preocupări reale, semnalăm: „Cântarea României”, „Caleidoscop științific”, „Curier juridic”, „Noutăți în transporturi și telecomunicații”, „Cărți și eroi”. Individualizarea lor tematică a fost susținută și prin utilizarea unor forme specifice: rafturi și bibliografii tematice, expoziții, prezentări de cărți, dezbateri, seri de întrebări și răspunsuri, în cazul primelor patru cicluri, seri literare, medalioane literar-muzicale, mese rotunde, întâlniri cu scriitorii, în cazul ultimului ciclu.

Nu putem măsura, în unități cantitative, efectul acestor acțiuni, dar credem că ele nu sînt străine de numărul cititorilor înscrisi (peste 2 400) și de cel al cărților împrumutate (peste 25 000).

Bine dotată ca fond de cărți și abonamente la periodice, Biblioteca sindicatului Întreprinderii de autotramoane „Steagul Roșu” din Brașov a rămas datoare față de publicul ei cititor actual și potențial. Un fond de 50 000 de volume reprezintă un suport de nădejde în desfășurarea unei propagande eficiente a literaturii din toate domeniile. Cum este el difuzat? Prin accesul cititorilor la pupitrul bibliotecii, pupitru ce oprește, de fapt, accesul la colecții, și prin cele 24 de biblioteci organizate în secții și la căminele de nefamiliști. Se poate pune și o altă întrebare: cum au fost orientate preferințele celor 5 348 de cititori (cîți erau înscrisi la sfîrșitul lunii august a.c.) spre cele 28 283 de cărți

alese spre lectură? În nici un caz prin activități de propagandă a cărții, organizate în micro sau macrogrupuri. Pentru simplul motiv că nu au avut loc. Nici prin liste de recomandare a noutăților ori prin bibliografii tematice, pentru că nu au fost întocmite. Nu există nici măcar un catalog al cărților deținute de bibliotecă. Cît despre accesul liber la raft... lipsește cu desăvîrșire. Spațiul actual afectat amplasării cărților (nu cel de care dispune biblioteca) nu permite organizarea accesului liber al cititorilor la raft. De cel puțin cincisprezece ani, problema spațiului și-a păstrat actualitatea prin nerezolvare. Atenția de care se bucură biblioteca din partea comitetului sindicatului pe îndreptindere la capitolul fonduri pentru achiziții de cărți și abonamente ar trebui să cunoască aceeași intensitate și în ceea ce privește spațiul. Reanalizarea destinației încăperilor existente în clădirea clubului întreprinderii (în care funcționează și biblioteca) ar permite o redistribuire a lor, oferind, după ani și ani de așteptări, condiții propice (ca să nu spunem civilizate) de acces al cititorilor la cărți.

Departate de gândul de a aprecia eficiența muncii bibliotecare numai prin numărul acțiunilor de propagandă a cărții. Dar cînd ele se reduc, în cea mai mare parte, la liste de cărți noi afișate în secții și la prezentări de noutăți editoriale la căminul de fete par destul de anemice ca efect în planul stimulării lecturii. Fără a dispune de un spațiu și un mobilier ce-ar putea stîrni invidia, Biblioteca sindicatului de la Fabrica de stofe din Brașov poartă și pecetea unui slab simț gospodăresc. Rezultatul — o atmosferă destul de neprimitoare, pigmentată de praf și puncte de dezordine. În fond, s-ar putea spune, oamenii tot vin să citească (atîția cîți vin, vreo 900), cărți noi tot intră în bibliotecă (în valoare de 6 000 de lei pe an), deci să așteptăm repartizarea unui spațiu mai generos, ceea ce va însemna — atunci — un salt calitativ în activitatea bibliotecii. Dar pînă atunci?

Comitetul sindicatului pe întreprindere, răspunzător în fața oamenilor muncii și de felul în care activitatea culturală se ridică la cerințele actuale ale vieții noastre, este chemat să

impulsioneze, printr-o analiză prealabilă a greutăților pe care le întâmpină biblioteca, munca de propagandă a cărții. Totul spre folosul celor care trebuie să beneficieze de serviciile acestei biblioteci.

Biblioteca sindicatului de la Fabrica de produse zaharoase din Brașov poate sluji de exemplu „surorilor“ ei mai mari pentru modul în care, în condiții modeste de dotare materială (spațiu și mobilier), cărții i se dă ceea ce i se cuvine.

O curățenie absolută și o ordine desăvârșită în rafturi, sub rafturi, pe masa bibliotecarei și chiar în evidența fondurilor și a activității bibliotecii. Nici un pachet de cărți (vechi sau noi) nu „decorează“ spațiul dintre rafturi. Organizarea fondurilor permite accesul cititorilor la rafturi. Folosirea stației de radioamplificare în informarea orală asupra noutăților editoriale și acțiunilor cu cartea, a vitrinelor și afișelor menține treaz interesul oamenilor muncii, în majoritate femei, pentru acest fenomen cultural care este lectura. Colectivul de sprijin al bibliotecii este, cum s-ar spune, mîna dreaptă a bibliotecarei Melania Leucea în organizarea acțiunilor cu cartea, în menținerea în stare activă a celor trei biblioteci mobile. Colaborarea cu organizația de sindicat și cu cea de tineret permite o mai judicioasă sondare a preferințelor pentru anumite acțiuni cu cartea, o realizare a lor la un nivel calitativ superior. În cadrul celor șase ore de funcționare pe parcursul unei săptămîni, biblioteca își marchează prezența nu numai prin împrumutul de cărți ci și prin după-amiaze de poezie, prezentări de noutăți editoriale, consfătuiri cu cititorii organizate, alternativ, pe baza unui program comun de activități cultural-educative la nivelul întreprinderii.

Faptul că, în prezent, recuperarea cărților nu mai reprezintă o problemă, cele peste 500 de cititoare avînd de acum deprinderea de a frecventa cu regularitatea biblioteca și de a respecta cartea ca un bun colectiv, este o reflectare în planul comportamentului a efectului educativ al lecturii. Un câștig în planul conștiinței de care modesta bibliotecă și bibliotecară nu sînt străine.

Anne-Marie MIHIȚ

CZU 090.1 (498 Timișoara)

Cercul de bibliofilie al Bibliotecii județene Timiș

Înființat statutar în iulie 1973, cu ocazia sesiunii de comunicare „Lectura — act de cultură. Tradiție și actualitate“, avînd însă germeii în prestigioasa expoziție „Manuscrise și tipărituri atlate în bibliotecile personale“ (1968), cercul de bibliofilie din cadrul bibliotecii noastre își aduce contribuția, cu mijloace specifice, la valorificarea tradițiilor culturale progresiste ale poporului nostru, la sprijinirea activității politico-ideologice și de educație socialistă desfășurată de organele și organizațiile de partid, de masă și obștești, de toate instituțiile cultural-artistice din municipiul Timișoara.

Prin întreaga activitate a cercului, urmărîm stimularea dragostei față de carte și lectură în rîndurile muncitorilor, tîranilor, intelectualiilor, tineretului, valorificarea cercetării științifice în domeniul istoriei cărții, tiparului, bibliofiliei, înlesnirea popularizării cărților valoroase — manuscrise și tipărituri — din biblioteci personale și publice, schimburile de cărți între membrii cercului și între biblioteci.

Expoziții tematice și comemorative — personale sau colective —, simpozioane, expuneri, dezbateri, întâlniri de lucru între colecționari, iată modalitățile principale prin care cercul își desfășoară activitatea.

Simpoziioanele pe teme ca: „Bibliofilia — rolul ei instructiv-educativ“, „Cartea — obiect de cercetare“ sau cele organizate în contextul aniversativ al anului 1977 „Eroicu 1907“, „Omagiul Independenței“, înscrise în cadrul Festivalului național „Cîntarea României“, precum și simpozionul din acest an, dedicat împlinirii a 180 de

ani de la revoluția burghezo-democratică de la 1848, au contribuit la îmbogățirea orizontului spiritual al celor prezenți, la cultivarea sentimentelor patriotice în rîndurile unui public numeros.

Între acțiunile cu caracter de evocare a unor personalități marcante ale poporului nostru, consemnăm expunerile și dezbaterile despre Mihai Eminescu, Nicolae Iorga, Constantin Brîncuși, Nicolae Bălcescu, George Coșbuc, la care au participat oameni ai muncii de diverse profesii, alături de elevi și studenți.

Prin expozițiile documentar-bibliofile, ne străduim să oferim vizitatorilor materiale interesante și convingătoare: cărți în ediții princeps sau cu ilustrații de valoare, lucrări cu dedicații și însemnări autografe ale unor personalități, portrete ale scriitorilor, istoricilor, fotografiilor originale — alături de reproduceri, albume, cărți vechi și noi, volume tipărite în România sau traduse în alte limbi. Toate expozițiile sînt însoțite de cataloage-ghid; s-au bucurat de succes îndeosebi cataloagele tipărite „1907—1977“, prezentînd expoziția documentară organizată de biblioteca județeană și cea bibliofilă, a prof. univ. dr. Ion Iliescu, președintele cercului, și „Omagiul Independenței“, catalogul exponatelor din biblioteca prof. Iliescu.

În scopul amplificării activității cercului, a rolului său educativ, ne-am propus între preocupările de viitor: organizarea de expoziții „ex-libris“; a unor expoziții itinerante în întreprinderi, școli, facultăți; instituirea ciclului de expuneri pe teme de bibliofilie, sub genericul „Carte, civilizație, cultură“; desfășurarea unei suite de acțiuni sub formă de „Calendar bibliofil“, în cadrul căruia bibliofili să prezinte publicului raritățile pe care le posedă; valorificarea cercetărilor cu caracter bibliofil, mai ales a celor ce prezintă importanță pentru istoria locală etc.

Ne vom strădui, desigur, să găsim și alte forme prin care cercul nostru să-și aducă tot mai rodnic contribuția la educarea socialistă a oamenilor muncii, la ridicarea nivelului general de cunoaștere a publicului, la cultivarea respectului față de valorile de patrimoniu din domeniul cărții. Cele prezentate constituie doar cîteva coordonate prin care cercul de bibliofilie înscrie biblioteca noastră între factorii de seamă ai vieții spirituale a județului Timiș.

Hortensia BAICA
Biblioteca județeană Timiș

„Decada cărții românești” în județul Gorj a prilejuit organizarea unor acțiuni reușite dintre care rețin atenția acțiunile ocazionale de apariția volumului Proședintei țării, omagiul scriitorilor din România, volum lansat în colectivele muncitorești de la C.L.A. Tg. Jiu. Întreprinderea de confecții Tg. Jiu și „Arta casnică” Tismana.

Un numeros auditoriu a participat la lansarea volumului 1921 Tudor Vladimirescu și revoluția din Țara Românească. Acțiunea s-a bucurat de prezența autorului Mircea T. Radu și a directorului editurii „Scrisul românesc”, Ilarie Hinoveanu. Cu acest prilej a avut loc o dezbateri asupra producției editurii și a proiectului de plan pe anul 1979. Autorul lucrării a avut un dialog fructuos cu publicul cititor, primind sugestii prețioase privind cercetarea de viitor a momentelor istorice ale neamului.

În cadrul ciclului „Serliori gorjoni”, poetul Nicolae Dragoș s-a întâlnit cu minerii din bazinul Motru, prilej cu care s-a lansat și ultimul volum de versuri *Ritualuri intime*.

Redactorul editurii „Ion Creangă”, Mihai Cazimir a fost oaspetele cititorilor-copii la Școala nr. 4 din Tg. Jiu, cărora le-a prezentat viitoarele apariții, realizându-se și un dialog pe tema „Ce-am dori să citim”.

În colaborare cu Ateneul Popular „Constantin Brâncuși”, tot în bazinul minier Motru, și anume la mina Lupoaia, s-a organizat recitalul de muzică și poezie „Întodeauna aiei”, prilej cu care s-au lansat antologiile de lirică românească *Dacia și Întodeauna aiei*.

În toate bibliotecile comunale, școlare și sindicale s-au organizat expoziții de carte reprezentativă românească pe tema „Oamenii, cărțile oamenilor”.

Vasilica Popescu

EXPOZIȚIE DE CARTE SPANIOLĂ

Prin colaborarea Bibliotecii Naționale din Madrid și a Bibliotecii Centrale de Stat, a fost deschisă la sediul bibliotecii bucureștene o expoziție de carte. Publicul i-a fost oferită spre vizionare o colecție de selecție de 450 de volume din domeniul beletristicii, artel, filozofiei, lingvisticii, istoriei și geografiei. Vernisajul expoziției, care a coincis cu Ziua Națională a Spaniei, a fost onorat de reprezentanții al Consiliului Culturii și Educației Socialiste, al Ministerului Afacerilor Externe, de José Carlos González-Campo Dal-Re, ambasadorul Spaniei la București, de membri ai ambasadei, ca și de un numeros public cititor.

Un cerc metodic al bibliotecarilor școlari

Pe lângă Biblioteca Casei Corpului didactic din Buzău, a cărei animatoare este Corina Petcu, bibliotecar ce intrinsecă virtuțile competenței și ale pasiunii, funcționează un cerc metodic al bibliotecarilor școlari. Întruniri în ședințe de lucru lunare, cei 11 membri ai cercului — bibliotecari școlari din Buzău — dezbate probleme de interes profesional, realizează fructuoase schimburi de experiență. Pe agenda unuia din ultimele întâlniri: calitatea muncii, dezbateri pornind de la Regulamentul bibliotecilor școlare, cu exemplificări „pe viu” la Biblioteca Liceului „Mihai Eminescu” din localitate. La această manifestare au participat, ca oaspeți, și bibliotecarii școlari din Rm. Sărat.

Semicentenarul bibliotecii din municipiul Gh. Gheorghiu-Dej

Punct de referință pe noua hartă industrială a țării, frumosul oraș al chimiștilor se pe valea Trotușului își definește treptat și o remarcabilă identitate spirituală. În eforturile pe care le face pentru aceasta nu sînt neglijate rădăcinile, trecutul, iar acestea vin de aproape, din fosta așezare fărâneasă Onești, un sat ca atîtea altele, încă viu în memoria cititorva sute dintre locuitorii modernului municipiu, dar venind parcă din istorie pentru zecile de mii de nou veniți.

Cu aceste sentimente s-a sărbătorit de curind gestul patriotic, progresist al cititorva intelectuali și tineri studiosi din vechiul Onești, care acum cinci decenii înființau societatea culturală „Cosmizașca”, iar în cadrul ei și prima bibliotecă publică din localitate. Evenimentul a fost marcat, timp de o săptămână, printr-o serie de acțiuni dedicate cărții și slujitorilor ei: începînd de luni, 23 octombrie, în librăriile din localitate au fost lansate cîteva lucrări din producția editorială curentă, în bibliotecă și cluburi au avut loc întâlniri ale cititorilor cu un grup de poeți din Moldova, o confruntare între creatorii locali și membri ai cenaclului „Junimea nouă”. În ultima zi, sîmbătă 28 octombrie, în sălile modernei case de cultură s-au desfășurat lucrările Sesiunii de referate și comunicări cu două secțiuni, una de istorie locală și alta de biblioteconomie.

Deschizînd lucrările, în plenul adunării, primarul municipiului, tovarășul Valerian Ghineț, caracteriza spiritul întregii manifestări: „Astăzi colectivitatea noastră socialistă își gîndește și își proiectează cronică viitorului pe solidele temelii ale tradițiilor. În acest spațiu reținut de virtuțile noi ale actualității, se statornicește mereu alte legături de profunzime, țînînd de o viziune armonioasă a prezentului.”

În secția de biblioteconomie, comunicările și referatele susținute de lucrători ai bibliotecilor județene din Iași, Galați și Bacău, din bibliotecile municipale din Roman, Tecuci și Rm. Sărat, ca și bibliotecarii oneșteni au urmărit optimizarea serviciilor de lectură pu-

blică, creșterea rolului educativ și informațional al bibliotecii, mai strînsa conectare a acțiunii bibliotecare în cadrul Festivalului național „Cîntarea României”.

Cu același prilej, Comitetul municipal de cultură și educație socialistă a editat un mic studiu cu caracter monografic „50 de ani de lectură publică oneșteană 1928—1978”, prefațat cu multă căldură de academicianul Iorgu Iordan.

A.L.

Ion Păun-Pincio, poet și militant socialist

În luna septembrie, în comuna Mihăileni — localitatea natală a poetului Ion Păun-Pincio, de la a căruia naștere s-au împlinit 110 ani — a fost organizat un colocviu literar omagial, încadrat în „Decada culturii botoșănene”, la a VI-a ediție a ei, și sub emblema Festivalului național „Cîntarea României”. Organizatoarea, Biblioteca județeană Botoșani, a inclus în programul manifestării „Ion Păun-Pincio, poet și militant socialist” o microsesiune de comunicări, cu contribuții locale și ale unor specialiști din București, Suceava și Iași și un recital literar „Dor de întoarcere”, pe versurile poetului, susținut de actorii ai Teatrului „Mihai Eminescu” din Botoșani. Șezători literare închinăte poetului aniversat au avut loc și la Liceul „A.T. Laurian” din Botoșani și la Școala generală din Pomirla.

Un ghid pentru cititori

Recent, Biblioteca județeană Botoșani a realizat un pliant care se vrea nu atît un material de „propagandă” a instituției, cit mai ales un instrument de informare a publicului asupra posibilităților multiple și diverse pe care această instituție de cultură li le asigură pentru satisfacerea nevoilor și intereselor de lectură, de studiu, de documentare și chiar de petrecere plăcută și instructivă a timpului liber.

EXPERIENȚA BIBLIOTECARĂ ÎN JUDEȚUL SUCEAVA

Potrivit intenției redacției de a oferi în fiecare număr al buletinului pagini speciale destinate comunicării experienței proprii dintr-un județ, punem acum acest spațiu la dispoziția județului Suceava. Dată fiind tema dominantă a numărului de față — noile exigențe ale activității de propagandă a cărții —, am invitat bibliotecile din județul Suceava să împărtășească cititorilor din experiența lor în conceperea, organizarea și desfășurarea acțiunilor de popularizare a cărții. Este ceea ce formează obiectul grupajului ce urmează și pe care bibliotecarii suceveni l-au intitulat:

COORDONATE MAJORE ALE PROPAGANDEI CĂRȚII

CONCURSUL JUDEȚEAN „LAUDĂ CĂRȚII“ — CADRU PROPICE PENTRU INTENSIFICAREA PROPAGANDEI CĂRȚII ÎN MEDIUL RURAL

Amplă manifestare cultural-educativă organizată în județul nostru sub auspiciile generoase ale Festivalului național „Cîntarea României“, concursul județean „Laudă cărții“, întrecere profesională interbibliotecară destinată unităților de lectură publică din mediul rural, se află astăzi la a III-a ediție. Încă de la declanșarea acțiunii (prima ediție, în anul 1976), scopul principal al concursului a fost acela de a contribui la extinderea și intensificarea procesului de educație comunistă a maselor de oameni ai muncii de la sate prin intermediul cărților și al celorlalte materiale de informare aflate în dotarea bibliotecilor comunale. Conceput cu un astfel de țel, concursul „Laudă cărții“ și-a înscris între principalele lui obiective, integrate plenar obiectivelor majore ale activității politico-educative unitare desfășurată pe

întregul cuprins al județului, antrenarea tuturor celor 90 de unități bibliotecare într-o fructuoasă competiție a autodepășirii. Pornind de la acest obiectiv, pe drept cuvînt „competiție“ bibliotecilor din comunele și satele sucevene definește o etapă nouă, calitativ superioară în munca de difuzare și propagandă a cărții, o etapă de emulație în procesul lecturii, de intensificare a actului educativ și informațional.

În plină desfășurare a ediției a III-a și avînd consemnate rezultatele — îmbucurătoare — ale celor două ediții anterioare, se poate aprecia astăzi că principalele cîștiguri aduse de desfășurarea concursului se înscriseră în perimetrul sarcinilor prioritare ale activității cu cartea — extinderea și diversificarea serviciilor oferite de bibliotecă prin valorificarea întregului fond de publicații, stimularea actului lecturii și a informării prin modalități specifice de acțiune bibliotecară. Ca în orice altă competiție, realizarea acestor sarcini a fost prevăzută prin îndeplinirea expresă a unor puncte din regulamentul concursului, între care este de reținut cel consacrat acțiunilor de propagandă a cărții. În regulamentul, între condițiile obligatorii în participarea la concurs, figurează: „Organizarea a șase acțiuni cultural-educative cu cartea lunar (din care 1—3 în satele nereședință de comună), folosind în principal următoarele forme de activitate: dezbateri și consfătuiri cu cititorii; concursuri gen „Cine știe cîștigă“; documentare politico-econo-

mice; medalioane științifice și literare, montaje literare; recitaluri de poezie patriotică; șezători literare; întîlniri cu autori și editori; bibliografii, liste tematice; expoziții și standuri de carte etc.“.

Dincolo de prevederea regulamentului, înscris ce putea duce deseori, în diverse locuri, la formalism, la goană după realizarea cantitativului în dauna calității, la preocupări discontinue, la acțiuni cu caracter de campanie, acțiunile de propagandă a cărții organizate de bibliotecile comunale din județ atît în satele centre de comună, cît și în cele aparținătoare, și evidențiate în cadrul concursului „Laudă cărții“ s-au constituit treptat, în majoritatea bibliotecilor din mediul rural, într-un veritabil program de propagandă a cărții — instrument eficient, indispensabil în realizarea sarcinilor de îndeplinit privind atragerea locuitorilor ca cititori ai bibliotecii și valorificarea, prin difuzare cît mai largă, a unui număr sporit de cărți din colecțiile de publicații. Pentru acest atribut, pe care acțiunile de propagandă a cărții l-au dobîndit pe parcursul celor trei ediții ale concursului, pledează cîteva caracteristici ce s-au conturat — este drept, treptat, cotele valorice ridicîndu-se de la o ediție la alta —, astăzi fiind evidente, și pe care, succint, încercăm să le desprindem în cele ce urmează.

Acțiunile de propagandă a cărții organizate în bibliotecile comunale sucevene aproape că și-au pierdut amprenta inițială de elemente de concurs

(despre aceasta amintesc doar informările trimestriale pe care le întocmesc bibliotecarii); ele întregesc activitatea bibliotecilor, cu rolul auxiliariului necesar și indispensabil, chemat să realizeze etapa „pregătirii” oamenilor cărora li se adresează pentru a deveni cititori ai bibliotecii și totodată a informării tuturor — cititori și necititori — asupra posibilităților reale, concrete de lectură din fondul de publicații aflat la dispoziția lor. Tocmai pornind de la astfel de considerente, planificarea acțiunilor și fixarea temelor sau a titlurilor de cărți ce vor fi popularizate sînt făcute ținîndu-se seama de interesele de lectură și informare ale unui cit mai larg cerc de beneficiari. Ponderea în tematica propagandei cărții o dețin astfel acțiunile destinate popularizării cărții social-politice și ideologice și a literaturii agro-zootehnice. Pentru reușita lor, pentru contribuția directă la cunoașterea și însușirea politicii partidului și statutului nostru, la educația patriotică a oamenilor, pot fi amintite aici manifestări ca acelea organizate în comunele Mănăstirea Humorului, Marginea, Bilca și Breaza — concursul „Cine știe câștigă” cu tema **Pe calea civilizației comuniste**, cuprinzînd întrebări din documentele Congresului al XI-lea al P.C.R., opere ale secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, lucrări mai importante apărute în ultimii ani în Editura politică; în comuna Dolhasca — prezentarea și dezbaterile „Codului eticii și echității socialiste”; în comuna Vicovu de Jos — concursul „Cine știe câștigă” intitulat **Sîntem nepoși de daci și de romani**, dedicat aniversării a 2050 de ani de la întemeierea primului stat dac centralizat și independent, concurs organizat în colaborare cu cercul de istorie din comună; în comunele Vama, Horodnic, Valea Moldovei, Broșteni, Udești, Calafindești, Rădășani ș.a. — expoziții ample cuprinzînd documente de partid și lucrări social-politice, rafturi tematice, vitrine cu noutăți editoriale. În ceea ce privește propaganda cărții de specialitate, de asemenea cu o pondere însemnată în programele acțiunilor bibliotecilor, formele acesteia își însușesc prezența cu regularitate în aproape toate comunele județului. Avînd drept scop sprijinirea directă a celor cuprinși în producția bunurilor materiale, cu deosebire a celor din agricultură și zootehnie, în creșterea gradului lor de pregătire profesională, acțiunile curente de popularizare a cărții înscrui prezentări de cărți noi din domeniul agrozootehniei și mecanizării agriculturii, concursuri cu tematică profesională, ca și amenajarea unor puncte de împrumut în incinta unităților de producție, difuzarea de materiale bibliografice necesare activității brigăzilor științifice etc.

Alte trăsături caracteristice pe care le pune în evidență propaganda cărții în bibliotecile noastre comunale le constituie gama largă a formelor uzitate și varietatea tematică a acțiunilor ce se organizează. Și acestea, în două direcții: atît pentru conturarea, în fiecare bibliotecă, a unor programe complexe, variate, cit și pentru obținerea, pentru fiecare domeniu, a unei abordări tematice cit mai extinse. Exemplele sînt multiple. Ne limităm la a aminti, de pildă, între cele mai des uzitate manifestări consacrate educației patriotice, atît prezentările de cărți, recenziile și dezbaterile pe marginea unor volume ca cel intitulat „Idea de patrie în literatura română”, cit și recitalurile de poezie patriotică — **Din stejar, stejar răsare**, în comuna Crucea, și **Cîntăm patria și partidul**, la Ipoțești. De asemenea, titluri de lucrări ca: „Adam și Eva, strămoșii noștri?”, „Etica creștină și etica comunistă” ori „Tineretul și revoluția tehnico-științifică”, ce au stat la baza unor acțiuni de propagandă a cărții organizate în comunele Drăgoești, Boroaia și Vicovu de Jos, evidențiază aceeași preocupare pentru varietatea tematică a celor prezentate publicului. Și aceasta, avînd în vedere atît satisfacerea intereselor oamenilor, venirea în întîmpinarea preocupărilor lor, cit și necesitatea, din rațiuni de ordin psihopedagogic, de a da programelor destinate publicului o cit mai mare forță de atracție. Cu astfel de manifestări, întotdeauna interesante și susținute cu competență, pot fi citate, întregind „lista” exemplurilor date pînă acum, bibliotecile din comunele Baia, Botoșana, Dumbrăveni, Ciprian Porumbescu și Dolhești.

Acțiunile de propagandă a cărții sînt adresate în egală măsură tuturor categoriilor socio-profesionale și de vîrstă, atît ca manifestări de amploare destinate publicului larg, cit și ca forme specifice adecvate unei singure categorii distincte — în special pentru populația adultă angrenată în producția de bunuri materiale, pentru tineret, femei, elevi. Această trăsătură se alătură unei alteia, anume, aceea că o parte însemnată a acțiunilor de propagandă a cărții sînt concepute ca forme de sprijinire directă a pregătirii politico-ideologice (învățămîntul de partid, învățămîntul U.T.C.) și profesionale (învățămîntul agrozootehnic de masă, cursurile de reciclare). În acest cadru, de o frecvență aparte se bucură dezbaterile, recenziile și prezentările de cărți, întocmirea și difuzarea de bibliografii tematice, organizarea de expoziții și rafturi tematice.

Caracterizată prin permanență și continuitate, propaganda cărții în bibliotecile comunale, sprijinită substanțial, prin diverse forme de ajutor metodic (bibliografii, materiale, indicații metodice etc.), de către Comitetul

județean de cultură și educație socialistă și Biblioteca județeană Suceava, este în măsură să pună în evidență dependența directă între calitatea demersului educativ cu ajutorul cărții și colaborarea strînsă, permanentă ce trebuie să existe între biblioteci, colectivele lor de sprijin și școli, organizații de masă și obștești, ceilalți factori educaționali din comune. Iar aceasta, sub îndrumarea permanentă a organelor și organizațiilor de partid, în măsură să asigure, printr-o viziune de ansamblu asupra sarcinilor politico-educative, caracterul unitar al acțiunii cultural-educative de masă. Numai astfel concepută și realizată în practică, activitatea de propagandă a cărții desfășurată de bibliotecile comunale din județul Suceava a reușit să se constituie într-un program viabil apt să ridice stacheta întrecerii în concursul „Laudă cărții” la parametri calitativi și de exigență superioară.

Lidia ANDRIESCU
director, Biblioteca Județeană Suceava

Biblioteca orășenească Cîmpulung-Moldovenesc:

BIBLIOTECI TINERILOR CITITORI

Întocmit în urma indicațiilor Plenarei C.C. al P.C.R. din noiembrie 1971, planul de perspectivă al instituției noastre prevede realizarea în cursul cincinalului revoluției tehnico-științifice a unei mai intense activități educative de microgrup și individuale, de la om la om, în scopul atragerii unui număr cit mai mare de locuitori ai orașului la lectură, al îndrumării acestora în vastitatea cîmpului informațional contemporan cuprins în paginile publicațiilor care apar. Măsurile propuse de noi, urmărite, și multe din ele realizate, vîzau optimizarea serviciilor bibliotecii, diversificarea activității noastre în spirit novator, de atingere a unei noi calități, ieșirea în întîmpinarea cerințelor de lectură și informare, de petrecere — plăcută și totodată educativă — a timpului liber.

Privînd acum, în pragul penultimului an al cincinalului, la tot ce am realizat, apar evidente o seamă de rezultate îmbucurătoare, îndeplinirea celor propuse pentru a ridica activitatea bibliotecară la locul pe care îl are în ansamblul propagării științei, culturii, artei și informațiilor în mase constituind un permanent imbold spre autoperfecționare și auto-depășire. Experiența cîștigată în aplicarea unor inițiative — și la loc

de cinste merită înscrisă aceea a Școlii tinerului comunist din cadrul Cabinetului ideologic al bibliotecii, cu rol de secție de carte social-politică — este pentru noi un element de mândrie dar și de utilitate deosebită. La începutul celui de-al patrulea an de activitate, această formă de folosire a cărții de partid în scopul educației comuniste și patriotice este bine cunoscută în cadrul organizațiilor de partid și U.T.C., din rândurile participanților recrutându-se cadre de bază pentru învățămîntul ideologic și pentru celelalte forme de activitate politico-ideologică și cultural-educativă de masă. Dacă Școala tinerului comunist a reunit în cursurile ei, organizate cu sprijinul organelor locale de partid, mai ales comuniști nou intrați în rândurile partidului și tineri care se pregăteau să devină comuniști, pentru ceilalți tineri se pune problema găsirii unor noi forme de împletire a educației-instrucției cu recreerea, a frumosului cu utilul, pornind mai ales de la înclinațiile, preocupările, interesele, talentul și preferințele tineretului nostru, pe categorii distincte de vîrstă și ocupații. Am inițiat astfel, ca o prelungire a activității de educație comunistă spre adolescenți îndeosebi, dar mergînd și spre pionierii mai mari, activitatea de Biblioclub. Este vorba de forme de activitate specifică, desfășurată pe microgrup, cu participarea unor tineri mai dotați, iar la început cu sprijinul maiștrilor pe schimburi, al secretarilor de organizații U.T.C. (mulți dintre aceștia trecuți prin Școala tinerului comunist), al profesorilor-diriginți, al comandanților instructori ai organizației de pionieri etc.

În lipsa unor condiții materiale (în special de spațiu) adecvate, activitățile de biblioclub organizate pînă nu demult s-au desfășurat tot în sala Cabinetului ideologic al bibliotecii, în zile și la ore diferite de cele ce se adresau adulților. Începînd din toamna aceasta, localul nostru complet reamenajat a permis afectarea unui spațiu adecvat, condiție absolut necesară în asigurarea cadrului optim pentru un program mult diversificat la care tindem să ajungem potrivit planificării noastre. Ne-am propus ca cei mai buni dintre tinerii care au frecventat sau vor frecventa de acum înainte Școala tinerului comunist să devină organizatori ai activităților pentru tovarășii lor mai mici, aplicînd ceea ce au învățat cu privire la arta oratorică, arta unui bun agitator și propagandist etc. De asemenea, pe lângă responsabilitățile precise ale membrilor colectivului nostru de bibliotecari, este de așteptat un aport deosebit din partea lectorilor și conferențiarilor orașului, ca și din antrenarea mai largă a fiecărui membru al colectivului de oameni ai muncii din instituțiile culturale, a cadrelor didactice și altor intelectuali.

Pornind de la faptul că munca bibliotecarului și a celor ce-l sprijină a încetat de mult să fie aceea de distribuire la împlinire a cărților în rândurile celor care „se întîmplă să intre în bibliotecă”, considerăm că la realizarea unei noi calități a muncii vor contribui în mare măsură astfel de inițiative, care vin în împlinirea dorințelor tineretului, îndeosebi răspunzînd binecunoscuței dorințe de a ști, a cunoaște, și care, împletind preferințele (de vîrstă, aceea a audi-

țiilor muzicale, a creației artistice, a înclinațiilor spre teatru, artă plastică etc.) cu acțiunile menite să facă educația lor multilaterală, contribuie la îndrumarea lor spre acele materiale, publicații și nonpublicații care vin să le completeze, să le lămurească și să le fixeze cunoștințele asimilate în școală și pe diversele canale de formare și pregătire.

Începuturile activității biblioclubului au fost găzduite de „Zilele de bibliotecă”, debutînd cu montaje literare, cu proiecții de diapozitive pe teme de educație patriotică și moral cetățenească, cu „ore de formare și deslindere” la care diapozitivul, banda de magnetofon, discul, bine dozate și armonios folosite, au dat un plus de frumusețe și încărcătură emoțională celor comunicate; continuînd apoi cu vizitarea secțiilor bibliotecii, explicarea modalității de lucru cu dicționarul și enciclopedia, cu catalogul și bibliografia. Încheierea avea loc de obicei la pupitrul bibliotecarului, pentru înscrierea ca cititor al bibliotecii, și la raftul cu acces liber, pentru alegerea de cărți pentru împrumut. Astăzi, într-o fază evoluată, aceea a constituirii de microgrupuri pe specialități (după opțiuni, talent etc.), cu zi și oră fixe, cu lideri de grup, cu materiale adecvate puse la dispoziție, acțiunile din cadrul biblioclubului au fost mult diversificate și amplificate: „Sfatul înțeleptului” — modalitate de transmitere a cunoștințelor, experienței, îndrumărilor date de către vîrstnici, din toate domeniile; „De vorbă cu... (medicul, specialistul, juristul etc.)”; „Cercul minilor de aur”; „Club de cercetare, inovație, eficiență maximă”; „Cenaclul tinerelor con-

Cu fetele de la filatură vorbind despre comportarea civilizată.

deie"; „Colocviul artistului amator“; „Ora fetelor, ora tinerelor gospodine: «Fec de toate singură»“; „Școala tinăruului cercetător, filozof, om de știință“; „Cercul tinăruului interpret“; „Cercul micului istoric, naturalist“ etc.

Titlaturile diverselor microgrupuri, alcătuite după afinități de preocupări, definesc activități aparent independente. Îndrumările date de membrii colectivului nostru obștesc, materialele pe care le punem la dispoziție și acțiunile pe care le organizăm au darul intervențiilor sistematice de conexiune, de îndrumare unitară a pregătirii de profil și social-politice și ideologice.

Programul, care nu poate să nu țină seama de cel al membrilor colectivului și de sarcinile profesionale ale fiecăruia, este astfel alcătuit încît, concomitent, să poată fi desfășurate mai multe forme de activitate în diversele săli (lectură, cabinet, biblioclub, sala colecțiilor periodice, secția pentru copii), iar la sfîrșitul zilei de activitate (în special marți și vineri — zilele muncii cu cartea în ansamblul activității politice și cultural-educative a orașului) toate microgrupurile pot participa la acțiunea planificată a bibliotecii și mai ales la cele mai deosebite acțiuni, cum sînt: serile de literatură și muzică, întîlnirile cu scriitorii — îndeobște seri de autor —, expunerile de informare politică, montajele cu proiecții de diapozitive, consfătuirile, vernisajele de expoziții (la bibliotecă sau la celelalte unități culturale), întîlnirile cenaclului literar, ale Clubului „Femina“ etc. Și nu o dată, audițiile colective de emisiuni radio-tv, pentru a relua apoi în dezbateri temele lansate în cadrul acestora și a trimite spre cărțile care întregesc cunoștințele pentru o clipă auzite sau văzute în emisiune.

Ar mai putea fi enumerate încă multe titluri și modalități de realizare a activității de biblioclub, dar, asemenea nouă, toți bibliotecarii pot găsi și introduce în practică, potrivit condițiilor și specificului local, forme și modalități de o largă varietate. Ceea ce este de reținut este faptul că, făcînd deseori lucruri aparent „în joacă“, de pildă, la cercul micului cercetător, alcătuirea unei „bănci de date“, sau pentru destindere, deshidem de fapt la tineri, încă din copilărie sau din adolescență, dorința de a cerceta pentru a cunoaște. Și cum termenii dați pentru cercetare pot fi luați din domeniul educației ateist-științifice și etice, aceste acțiuni nu sînt altceva decît modalități specifice și eficiente de educație multilaterală cu ajutorul cărții și al

propagandei acestora. În acest cadru a devenit o practică curentă manevrarea bibliografiilor vii, dinamice — întotdeauna în sala unei acțiuni se găsește un stand cu împrumut, legat de tema manifestării, și cel ce o conduce îndreaptă atenția spre titlurile expuse. Aceasta fără a mai adăuga că biblioteca, în ansamblul ei, este o expoziție permanentă de cărți grupate tematic și scoate în evidență, prin standuri, panouri, vitrine, titlurile ce popularizează politica partidului, adevărurile științifice despre natură și societate, legislația patriei și toate celelalte comandații majore ale formării omului nou.

Cele înfățișate pînă acum sînt acțiuni, sînt forme de activitate care s-au mai făcut și se vor mai face atît de către bibliotecii cît și de către celelalte instituții cultural-educative. Denumirea de „biblioclub“ nu o justifică sau nu e legată direct de faptul că desfășurarea are loc în bibliotecă. Ea este sugerată de faptul că în acțiunile grupate sub această denumire se folosește tot ceea ce biblioteca, cu caracterul ei enciclopedic și cu colaboratorii ei din toate domeniile educației, posedă și pune la dispoziție. Se pornește de la carte și se recomandă cartea. Se împletesc formele clasice de popularizare a cărții cu modernul cîntat de tineret sau cu atractivul atît de necesar în educația celor de vîrstă fragede. Caracterul organizat este reclamat de necesitatea continuității, a creării de obișnuințe, emulații, întrecere și inițiativă. Ba chiar mîndrie și responsabilitate.

O condiție absolută a reușitei este desigur strădania de a pune la dispoziția membrilor diverselor colective ale biblioclubului cît mai mult material. De la colecțiile de periodice (generale sau de specialitate) pentru tineret, și nu numai pentru el, la revistele literare, la bibliografii, la dicționare și enciclopedii, la îndreptare turistice, la albume de artă, pînă la disc, bandă de magnetofon, diapozitive și diafilme cu aparatul aferentă, la instrumente muzicale și chiar materiale pentru cercurile practice și gospodărești. În felul acesta, nu numai îndrumarea, ci și atragerea la lectură a tineretului au de cîștigat. Și acest lucru se vede ușor chiar și din afară: tot mai mulți tineri intră astăzi în sălile ambiante ale bibliotecii, unde cărțile și celelalte instrumente ale educației și recreării îi îmbie permanent și irezistibil.

Valentina VRANĂU
bibliotecar responsabil

Biblioteca orașenească Rădăuți:

SPRIJIN EFECTIV DEZBATERILOR DIN CERURILE ÎNVĂȚĂMÎNTULUI POLITICO-IDEOLOGIC

Răspunzînd sarcinilor ce-i revin, pe linia traducerii în viață a direcțiilor stabilite de documentele programatice ale partidului pentru activitatea de educație revoluționară, socialistă a oamenilor muncii, Biblioteca orașenească din Rădăuți a înființat, în anul 1976, o secție de carte social-politică, menită să vină în întîmpinarea solicitărilor mereu mai numeroase de informare și documentare în acest domeniu. Prin înființarea acestei secții, am avut în vedere, chiar de la început, nu atît crearea unui fond astfel profilat, întrucît în ansamblul colecțiilor ei exista deja, cît mai ales satisfacerea optimă a beneficiarilor.

Toate activitățile desfășurate în cadrul acestei secții, în care a fost integrat și punctul de informare și documentare politico-ideologică al orașului, au drept scop asigurarea unei temeinice baze documentare pentru învățămîntul politico-ideologic de toate categoriile, satisfăcînd cerințele tuturor cursanților, propagandiștilor și lectorilor învățămîntului politico-ideologic.

Pornind de la ideea că secția de carte social-politică este o secție care trăiește prin și pentru beneficiarii ei, cărora trebuie să le satisfacă plener interesele de informare și documentare, am considerat necesară crearea unor instrumente de informare adecvate necesităților și scopului urmărit, care să fie cît mai accesibile, să permită o îndrumare și orientare cît mai operativă a beneficiarilor spre sursele de informare. În primul rînd ne-am îndreptat atenția spre instrumentele tradiționale: cataloagele, considerînd că cel mai util, mai funcțional, în raport cu publicul specific, este catalogul tematico-alfabetic. Domeniile avute în vedere: Filozofie, Marxism-leninism, Istoria P.C.R. și U.T.C., Economie politică, Stat și drept, Învățămînt-educație, Istorie. Fișele rezultate din prelucrarea fondului au fost grupate pe domenii amintite și, în cadrul acestora, în ordine alfabetică.

În aceeași ordine sînt aranjate și cărțile în rafturi, astfel ca pentru

orice solicitare să se poată acorda cu rapiditate informațiile necesare.

Sub raportul conținutului achizițiilor, avem în vedere totalitatea literaturii social-politice din producția editorială curentă, punând un accent deosebit pe sporierea numărului de exemplare din documentele de partid și de stat, din operele secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, din operele clasice ale marxism-leninismului, din legile și decretele emise de Consiliul de Stat și hotărârile Consiliului de Miniștri etc.

În completarea colecțiilor, un ajutor prețios îl primim din partea Cabinetului județean pentru activitatea politico-ideologică și educativă, de la care primim o serie de materiale prețioase, consultații, broșuri în suficient de multe exemplare, prin care reușim să satisfacem cerințele unui număr mare de solicitanți.

Pe lângă fondul de carte, ne-am orientat totodată spre asigurarea, prin abonamente anuale, a presei cotidiene și publicațiilor periodice care vin în sprijinul direct al învățămîntului politico-ideologic prin consultațiile ce le publică în legătură cu programele tematice recomandate în fiecare an pe plan central pentru învățămîntul politico-ideologic de partid, U.T.C. și sindical. Acestea sînt păstrate în colecții și, după expirarea anului calendaristic de studiu, o seamă de liste de recomandare bibliografică alcătuite în secție continuă să mențină în atenția beneficiarilor materialele ce nu și-au pierdut actualitatea.

Pentru orientarea și informarea beneficiarilor noștri am asigurat și un fond de referință ce cuprinde dicționarele cele mai recent apărute din domeniile științelor sociale și care sînt consultate cu mult interes.

În dotarea punctului de informare și documentare s-a avut în vedere și asigurarea unui fond de materiale audio-vizuale și a aparatului necesare consultării lor. Prin mijloacele de care dispunem, au fost create condiții pentru audiții și vizionări colective la radio și televizor, a emisiunilor de la stația de radioficare a orașului, prezentări de diafilme și diapozitive, audiții de discuri de muzică sau texte literare etc.

În cadrul punctului de informare și documentare sînt prezentate panouri, grafice, afișe, pliante, fotoexpoziții, precum și expoziții periodice de carte pe diferite teme, care vin să întregescă menirea acestui punct, sarcinile și obiectivele ce-i revin în cadrul muncii politice și cultural-educative de masă.

Organizat și destinat cu precădere pentru o anumită categorie de beneficiari, punctul de informare și documentare politico-ideologică integrat în bi-

bliotecă, punind la dispoziția cadrelor de propagandiști, lectori, cursanți din domeniul muncii politico-ideologice și cultural-educative un variat material documentar și ilustrativ, constituie un valoros instrument în orientarea și sprijinirea celor care studiază și aprofundează politica partidului, a cărui eficiență este strîns legată de activitatea de înfăptuire a Programului ideologic al partidului.

În ceea ce privește desfășurarea activității, punctul de informare și documentare de la nivelul orașului nu a rămas un exemplu singular. În unitățile productive sau de învățămînt mai mari din orașul nostru, unde ființează biblioteci ale sindicatelor și școlare, la indicația organelor locale de partid s-a trecut la organizarea unor puncte de documentare integrate în biblioteci, care să folosească experiența punctului de informare și documentare orașenesc și să vină în mod mai direct, cu o serie de materiale, în sprijinul celor care studiază în cercurile de învățămînt politic.

Pentru buna desfășurare a pregătirii cursanților la învățămîntul politico-ideologic de toate categoriile, la nivelul orașului s-a organizat un colectiv de lectori cu ajutorul cărora s-au întreprins acțiuni periodice de îndrumare în desfășurarea învățămîntului prin expuneri și consultații, prin conducerea unor dezbateri sau răspunzînd la întrebările cursanților. Toate aceste acțiuni au fost susținute pe baza materialelor de studiu asigurate în cadrul punctului de informare și documentare al orașului. Colectivului nostru îi revin și alte sarcini în domeniul educației politico-ideologice legate de propagandă prin conferințe, informări politice, ca și în ceea ce privește sprijinirea organizațiilor de partid în asigurarea bazei documentare și funcționalitatea punctelor de documentare politico-ideologică din unități.

Ridicarea la înălțimea de doritului formulat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, la Consfătuirea cu activiștii și cadrele din domeniul educației politice, al propagandei și ideologiei din septembrie 1977, de a forma în așa fel pe toți oamenii muncii, încît nu numai să pătrundă semnificația unor teze, dar să și găsească soluții pentru aplicarea lor în viață la locul de muncă, aduce în fața muncii de educație politico-ideologică mari răspunderi. Un aport pe această linie s-a străduit să-l aibă și punctul de informare și documentare de la nivelul orașului, printr-un sprijin mai eficient al pregătirii propagandiștilor în organizarea dezbaterilor cu cursanții.

În urma experienței acumulate în anii anteriori, în acest an de învățămînt s-a considerat oportun ca pregă-

tirea tuturilor propagandiștilor și lectorilor să se facă pe baza unui plan anual, prevăzîndu-se prezentarea unor consultații și planuri tematice pe forme de învățămînt și pentru cele 8 teme de la fiecare curs. Pentru realizarea acestui plan, lectorii găsesc materialele necesare la punctele de informare și documentare, pe baza cărora își întocmesc planurile tematice orientative, ceea ce nu limitează însă inițiativa propagandiștilor în dezvoltarea acestor planuri după posibilitățile și problemele specifice ramurii sau unității respective.

Tot în sprijinul propagandiștilor s-au organizat schimburi de experiență cu care prilejuri, cu sprijinul punctului de informare și documentare al orașului, au fost utilizate mijloace audio-vizuale și alte materiale ilustrative ca: hărți, grafice, planșe etc., s-a selectat materialul bibliografic pentru întocmirea planului de dezbateri și s-au folosit unele metode adecvate de antrenare mai largă a cursanților la discuții. De asemenea, au fost organizat expoziții de publicații axate pe anumite teme cu scopul de a-i introduce pe cursanți în atmosfera evenimentelor, de a le suscita interesul pentru conținutul publicațiilor și a-i atrage astfel la lectură și studiu.

Comparînd nivelul de desfășurare și rezultatele învățămîntului politico-ideologic, putem aprecia că an de an se obțin progrese sub toate aspectele, datorită în primul rînd indicațiilor și măsurilor luate de organele de partid superioare; totuși, un aport în pregătirea propagandiștilor și cursanților îl au fără îndoială și punctele de documentare politico-ideologică. Acolo unde s-au luat toate măsurile pentru buna lor organizare și dotare, se observă și nivelul calitativ mai ridicat în desfășurarea învățămîntului politico-ideologic.

Din aceste cîteva exemple se desprinde cu ușurință importanța organizării și dotării cît mai corespunzătoare a punctelor de informare și documentare din fiecare unitate, pentru a deveni instrumente viabile în sprijinirea propagandiștilor și cursanților cu materialele necesare pentru studiu și documentare.

Trebuie precizat însă că aportul acestor puncte de informare și documentare depinde de gradul de funcționalitate, întemeiat pe o bază materială corespunzătoare. Integrarea punctelor de informare și documentare în biblioteci asigură documentele necesare — cărți, ziare, reviste, materiale audio-vizuale — în procesul de educație a oamenilor muncii, care nu mai poate fi privit ca un deziderat, ci ca o necesitate stringentă.

Olga FRUNZĂ

Bibliotecar responsabil

PROPAGANDA CĂRȚII TEHNICE — CONTINUITATE ȘI EFICIENȚĂ

Introducerea tehnicii noi, avansate în toate ramurile activității economice și aplicarea în producție a celor mai moderne tehnologii nu se poate realiza fără cunoașterea temeinică a literaturii de specialitate, a tot ce apare nou pe plan mondial și național, a direcțiilor către care tind noile cercetări și experimentări.

Avântul fără precedent al dezvoltării științei și tehnicii din zilele noastre impune o cunoaștere permanentă și sistematică a tuturor noutăților folosind toate mijloacele și căile de informare, printre care literatura de specialitate ocupă un loc foarte important. De aceea drumul cărții către cititor și al cititorului către lumea pli-

tinăra industrie și un foarte tînăr dețagament de muncitori și specialiști și acest lucru a impus să acționăm în primul rînd pentru îmbunătățirea structurii colecțiilor în privința cărții tehnico-științifice. Astfel, ponderea lucrărilor de acest profil în ansamblul achizițiilor a crescut în perioada anilor 1971—1975 cu 20%. Posibilitățile sporite de a răspunde cerințelor de literatură tehnică au determinat în acești ani și creșterea numărului cititorilor și a cărților eliberate.

Iată o situație ilustrativă privind dinamica creșterii fondului de carte tehnică și a numărului de cititori: (vezi tabelul).

Rezultatele obținute se datoresc și faptului că solicitările muncitorilor, tehnicienilor, inginerilor sînt rezolvate în prezent mai bine, biblioteca orășenească realizînd o strînsă colaborare cu bibliotecile tehnice din unități economice cum sînt: U.F.E.T., F.M.I.L. etc. Biblioteca noastră, cu sprijinul colaboratorilor săi, a înlesnit cunoașterea de către cei interesați, prin manifestări specifice de propagandă a cărții, a unui număr de 38 de lucrări noi din domeniul industriei

nului“, „Mașini unelte, instalații pentru industria lemnului“, „Metode de producție în exploatarea lemnului“, „Lemnul — structuri, priorități, tehnologie“; la Filatura de in și cînepă, pe marginea cărților „Fibre textile“, „Inul și cînepă“, „Descrierea și funcționarea mașinii de pieptănat“, „Operații tehnologice ale obținerii fierului“; la F.M.I.L. și Cooperativa „Zorile“ (în cadrul secțiilor de covoare), pe marginea cărților „Tehnica țesutului covoarelor“, „Vopsirea firelor de lînă pentru covoare“, „Cauzele ce determină defectele covoarelor, modul de prevenire și înlăturarea lor“; la șantierul de construcții, asupra lucrărilor „Cartea instalatorului de încălzire centrală“, „Cartea zidarului“, „Cartea betonistului“ și „Îndrumătorul montatorului de pardoseli și plăcaje“.

Conținutul cărții „Știți cum funcționează o mașină“ a fost popularizat în rîndul muncitorilor de la secțiile mecanice din cadrul F.M.I.L. și la Cooperativa „Zorile“ prin intermediul concursurilor gen „Cine știe cîștigă“.

Expozițiile de carte ce au însoțit fiecare acțiune au avut darul să prezinte în sinteză colecțiile de care dispun Biblioteca orășenească și bibliotecile sindicatelor.

Cu ajutorul colaboratorilor din industria orașului, am reușit să asigurăm un plus de informație și totodată o creștere a atractivității vitrinei noastre cu noutăți editoriale, lingă noile apariții expuse aici găsindu-și locul și recenziile și prezentările unor cărți tehnice de interes mai deosebit întocmite de specialiștii cu care colaborăm. O altă formă de propagandă vizuală aflată la îndemîna cititorilor bibliotecii o constituie expozițiile de carte tehnică organizate, la diferite intervale, într-o încăpere special destinată în bibliotecă. Printre temele ultimelor expoziții de acest fel: „Cincinalul 1976—1980, cincinalul revoluției tehnico-științifice“; „Progresul tehnic și calitatea produselor“; „Politica industrială a partidului“; „România în cincinalul revoluției tehnico-științifice“. Aceste acțiuni sînt permanente popularizate prin afișe expuse în întreprinderile orașului și prin stația de radioficare.

Indicatorul	Anul			
	1971	1975	1976	1977
Nr. de volume carte tehnică existente în bibliotecă	2547	3068	3293	3685
Nr. cititori de carte tehnică	667	1615	1735	1810
Nr. volume carte tehnică eliberate	697	4016	6020	7002

nă de învățăminte a cărților este acum, mai mult ca oricînd, drumul cunoașterii, al neistovitei dorințe de informare, de instruire, de autoperfecționare, de autodepășire.

Grefate pe o puternică și nobilă tradiție, sarcinile bibliotecilor sînt în prezent tot mai complexe, determinate de problematica vieții social-economice, de obiectivele concrete ale dezvoltării conștiinței socialiste.

O direcție de importanță și semnificație aparte a preocupărilor bibliotecii noastre, accentuată în ultimii ani, este activitatea în scopul pregătirii profesionale, continuei perfecționări la nivelul tehnicii actuale, a creatorilor hunurilor materiale.

Orașul nostru, în care altădată „nu se întîmpla nimic“, are în prezent o

lemnului, construcțiilor, industriei ușoare pe profil de filatură etc., ramuri ce dețin ponderea industriei din orașul nostru.

În funcție de cerințe și potrivit nivelului de pregătire al cadrelor direct angajate în producția de bunuri materiale — muncitori, tehnicieni, ingineri —, am organizat cicluri de acțiuni de propagandă a cărții tehnice. Metodele și formele folosite au fost variate și de regulă au ținut seama și au răspuns intereselor tehnico-profesionale ale oamenilor. Enumerăm cîteva dintre acestea: **prezentări de cărți, dezbateri și constături**, cu participarea cititorilor efectivi și potențiali la: U.F.E.T., pe baza lucrărilor „Uscarea lemnului“, „Frezarea lem-

În cadrul emisiunii locale a stației de radioficare au loc totodată, bilunar, prezentări de cărți tehnice la rubrica „Noi apariții editoriale la biblioteca orașenească și cărți cu conținut tehnic“.

În activitatea noastră de propagandă a cărții continuă însă să se resimtă lipsa unor titluri de carte tehnică apărute, dar care n-au ajuns în colecțiile bibliotecii. Căutând să suplینim aceste lacune, am apelat deseori la împrumutul interbibliotecar, în special din biblioteci din Iași, București, Cluj-Napoca, Suceava. Cu toate acestea se simte foarte mult încă lipsa unor lucrări de specialitate tehnică pe profilul P.A.L.

Asupra eficienței muncii noastre, pe care o concepem ca un program continuu de propagandă tehnico-științifică, creșterea numărului de cititori și de cărți tehnice împrumutate indică îmbucurările utilitatea acțiunilor. Dacă la sfârșitul anului 1977 biblioteca număra printre cititorii ei 1810 cititori de carte tehnică, cu 7002 volume din acest domeniu împrumutate, la sfârșitul lunii august 1978 numărul cititorilor de literatură tehnică era de 1848, iar al volumelor împrumutate, de 6991.

Orașul Fălticeni, ca și celelalte orașe și localități din țară, va cunoaște pînă la sfârșitul cincinalului 1976—1980 o largă dezvoltare economică și socială, marcată, printre altele, de creșterea în continuare a forței de muncă angajată în industrie. Ridicarea calificării și specializării acesteia reprezintă astăzi unul dintre obiectivele centrale ale dezvoltării noastre, reclamînd sprijin permanent din partea tuturor factorilor, între care bibliotecile.

În raport direct cu această dezvoltare, biblioteca noastră va trebui să-și facă astfel și mai mult simțită prezența cu instrumentul indispensabil studiului și informării — cartea. Găsirea și folosirea căilor și mijloacelor celor mai eficiente pentru scurtarea drumului între carte și cititor, între cititor și carte rămîn în continuare sarcinile de mare răspundere ale contribuției noastre la dezvoltarea societății — propaganda și difuzarea largă a cărții.

Lucreția IRIMIA
Bibliotecar responsabil

DIRECȚII PRIORITARE ALE ACȚIUNILOR NOASTRE

Înscrișă organic în programul unitar politico-ideologic și cultural-educativ al comunei, activitatea bibliotecii noastre este orientată în principal în direcția sprijinirii, prin mijloacele de care dispunem, a oamenilor muncii în realizarea sarcinilor economice, cunoașterii aprofundate de către aceștia a politicii partidului și statului nostru, ridicării nivelului lor general de cunoaștere prin popularizarea largă a cuceririlor științei și tehnicii, a valorilor culturale și estetice.

Interesului crescînd al locuitorilor pentru lectură și informare biblioteca comunală îi răspunde, alături de celelalte forme ale activității pe care o desfășoară, printr-o susținută și continuă activitate de propagandă a cărții, în forme diverse, atrăgătoare și totodată eficiente. Consfăturile cu cititorii, dezbaterile, prezentările de cărți, montajele și medaliazele literare, recitările de poezie patriotică, concursurile gen „Cine știe câștigă“, desfășurate într-un program caracterizat mai întîi prin continuitate, sînt concepute de noi în totalitate ca acțiuni pornind de la carte și în favoarea acesteia, scopul organizării lor avînd întotdeauna prioritate în alegerea formei și în fixarea conținutului manifestării. Urmărîm astfel să răspundem unor interese reale de informare, în diverse domenii de preocupări, ale locuitorilor comunei, vizînd totodată atragerea naturală a acestora ca cititori ai bibliotecii și asigurarea unei cit mai bune circulații a publicațiilor din fondul cu care este înzestrată biblioteca. De asemenea, prin forme variate de propagandă vizuală permanentă — expoziții de carte social-politică, vitrine cu noutăți editoriale intrate în bibliotecă — urmărîm să realizăm informarea operativă a cititorilor, orientarea necesităților de lectură spre o varietate cit mai mare de publicații.

În popularizarea cărții social-politice și ideologice, direcție majoră a activității noastre de propagandă, folosim astăzi o gamă largă de forme, unele cu caracter permanent, altele ocazionate de momente și evenimente deosebite din viața poporului și a patriei noastre: informări politice, liste bibliografice, prezentări de cărți, dezbateri, expoziții și vitrine tema-

lice, expunerea, zilnic, a presei, cu marcarea articolelor mai importante etc.

Educația ateist-științifică, preocuparea pentru formarea și consolidarea la oameni a unor concepții materialist-dialectice despre lume și viață constituie un alt obiectiv de prim ordin al muncii noastre. Biblioteca comunală a organizat numeroase acțiuni de propagandă a cărții științifice, în special sub formă de lecturi colective urmate de dezbateri, atît la sediu, cit și în cadrul cercurilor de educație socialistă. Printre titlurile cărților recent discutate: „Originea și evoluția omului“, „Știința prietena noastră“, „Cutremurele de pămînt“, o serie de lucrări din colecția „Orizonturi“. Popularizarea cunoștințelor destinate în primul rînd formării de convingeri științifice, sănătoase și adevărate, este fericit întregită prin expozițiile de cărți și rafturile tematice organizate periodic în bibliotecă.

Desprînzînd rolul deosebit de important pe care literatura beletristică îl are în formarea culturii, în dezvoltarea multilaterală a personalității oamenilor, ca și în educarea lor în spiritul eticii și echității socialiste, al patriotismului revoluționar, cartea literară este des prezentată ca obiect al acțiunilor de propagandă pe care le organizăm, atît acțiuni mai de amploare, cu caracter festiv, închinat unor evenimente de însemnătate deosebită (pe teme ca: „Eroi au fost, eroi sînt încă“, „Țării, inima și versul“), cit și acțiuni intrate în practica curentă a popularizării cărții beletristice, ca recenzia, prezentarea de cărți, medaliul literar, șezătoarea literară etc.

Pornind de la o realitate evidentă — aceea a dreptului tuturor locuitorilor comunei la lectură și informare —, am considerat de datoria noastră să extîndem, în limita posibilităților pe care le avem, activitatea de propagandă a cărții dincolo de hotarele satului de reședință a comunei (și a bibliotecii comunale) prin intermediul bibliotecilor școlilor din satele aparținătoare, în prezent bibliotecă deschise în egală măsură accesului elevilor și maturilor. Și aici sînt folosite obișnuit forme ca dezbaterile pe marginea unei sau mai multor lucrări, consfăturile cu cititorii, recenziile și prezentările de cărți, montajele literare, expozițiile și vitrinele etc.

Merită a fi consemnat aici sprijinul deosebit pe care îl reprezintă pentru munca noastră, de concepere, organizare și desfășurare a acțiunilor de propagandă a cărții, listele bibliografice și materialele metodice care, cu competență și în timpul cel mai util, ne sînt puse la dispoziție de Biblioteca județeană Suceava, în calitatea

ei de for de îndrumare și asistență de specialitate în județ.

Din convingerea că eficiența strădaniilor noastre de a realiza, în forme variate, o permanentă propagandă a cărții la parametri calitativi superiori, consemnăm în încheierea rîndurilor de față contribuția efectivă pe care acțiunile ce le-am organizat pînă acum au avut-o la creșterea numărului celor ce frecventează biblioteca ca cititori ai ei și a numărului cărților difuzate lor, atît în satul de centru, cît și în satele aparținătoare — numai în trimestrul I al acestui an, 380 de cititori înserși (din care 118 în satele aparținătoare), cu 2 840 de volume difuzate (respectiv, 752 de volume din colecțiile filialelor satești).

Rada FLOREA
Bibliotecar comunal

CONSIDERAȚII PRIVIND ACTIVITĂȚILE CULTURAL-EDUCATIVE DE PROPAGANDĂ A CĂRȚII

În contextul activității bibliotecare curente, acțiunile de propagandă a cărții înglobează, după cum se știe, un ansamblu de relații bibliotecar — cititor, care definesc caracteristicile lecturii în ipostazele ei informative, formative, instructive și recreative. Vom expune, în continuare, cîteva puncte de vedere în această chestiune, care reflectă eforturile noastre în direcția unei reevaluări permanente a unor modalități de acțiune care trebuie să „evolueze“ firesc în condițiile amplificării procesului cultural-educativ, în corelație cu determinanții factorilor economico-sociali din fiecare localitate.

O analiză mai aprofundată a ansamblului formelor denumite generic, oarecum impropriu, munca cu cartea, relevă persistența unor scheme și obiective care nu mai reflectă corespunzător noile dimensiuni ale lecturii publice. În activitatea cultural-educativă

și informativă desfășurată în unele biblioteci publice remarcăm persistența unor metode și procedee de acțiune preluate, cu ani în urmă, din arsenalul metodologic al altor instituții, cum ar fi casele de cultură, cluburile, muzeele etc. Avem în vedere, în acest sens, „mesele rotunde“; „expunerile“, „simpozioanele“ etc., prezente în planurile de muncă ale multor biblioteci. Evident, nu de expresiile ca atare ne ocupăm, ci de structura modalităților de transmitere a unor idei, informații etc., care în contextul pluralității factorilor culturali, a multiplelor mijloace de transmitere (orală, vizuală, fonică etc.) de care aminteam, constituie, de cele mai multe ori, repetiții ale unor surse de bază.

Ne interesează însă oportunitatea și eficacitatea acestor procedee în raport de caracteristicile informaționale ale bibliotecilor publice. În această ordine de idei, relevăm că realizarea acestor obiective implică un volum de activitate îndeosebi sub raport așazis organizatoric și de mobilizare, un fel de „impresariat“ care se substituie procesului permanent de îndrumare și coordonare a lecturii publice, deși contactului cu cititorii în sălile de împrumut, de studiu etc.

În aceeași ordine de idei, subliniem că ar trebui înțeles un adevăr elementar privitor la activitatea educativă din biblioteci. Este vorba de actul lecturii, suprem factor instructiv-educativ, mijlocit și pregătit de activitatea bibliotecarilor, începînd cu operațiunile primare de evidență a publicațiilor și culminînd cu informațiile care cultivă gustul pentru lectură, orientează și corectează uneori opțiunile cititorilor în funcție de structura lor profesională, de obiectivele educaționale generale ale societății noastre. Necunoașterea întregului ansamblu de activități dintr-o bibliotecă, care privesc toate operațiunile legate de constituirea, organizarea și pregătirea pentru lectură a colecțiilor de publicații a generat și generează încă, din partea unor factori locali, neîncredere și suspiciune privind „volumul“ muncii bibliotecarului. Consultarea indispensabilă a unor publicații, răsfoirea lor în scopul îmbogățirii bagajului de informații ce vor fi transmise cititorilor au fost interpretate uneori drept

„lectură particulară“, alte operații legate de evidența primară și secundară a cărților, cea a cititorilor, ca să nu mai vorbim de fișele de catalog etc., au fost și sînt încă văzute drept o formă de „scriptologie“. Faptul că uneori sînt considerate mai eficiente pentru procesul educativ acțiuni complementare actului lecturii generează o inevitabilă minimalizare a muncii bibliotecare, comparată prin prisma modalităților de acțiune cu cea a lucrătorilor de la casele de cultură, cluburi etc. Persistă încă prejudecata după care rolul bibliotecarului în procesul relațiilor cu publicul cititor s-ar reduce la acela al unui lucrător dintr-un magazin, că esența activității sale constă într-o succesiune de operații de „predare-primire“ a cărților sau a altor categorii de publicații.

Există nenumărate situații cînd munca bibliotecarilor este „măsurată“ după volumul activităților educative complementare. Numărul cititorilor, al publicațiilor împrumutate sau consultate, alte detalii privind organizarea sistemului de informații, de organizare a colecțiilor etc. sînt fie minimalizate, fie considerate ca realizîndu-se de la sine, fără un aport deosebit al bibliotecarilor. În acest context, menționăm că preocupările pentru extinderea și îmbogățirea instrumentelor de informare, în speță cataloagele de bibliotecă, nu-și pot găsi o realizare deplină, îndeosebi la nivelul unor biblioteci orașănești, tocmai din cauza neînțelegerii din partea factorilor locali a importanței covârșitoare pe care le au cataloagele în înmagazinarea și transmiterea informațiilor privind fondurile de publicații. Menționarea, în planurile de muncă, a unor activități vizînd tocmai perfecționarea acestor instrumente de bază, evident substituindu-se obiectiv altor „puncte“, întîmpină obiecții și chiar reproșuri.

Interpretarea unilaterală, în corelație cu metodologia altor instituții de cultură, a denumirii generice „acțiuni cu cartea“, scoate în evidență, cum am mai relevat, o neînțelegere a actului lecturii, care se constituie indubitabil în cea mai esențială acțiune educativă cu cartea. Manifestările culturale sau informațiile complementare au rolul de a pregăti, orienta și dirija, în concordanță cu obiectivele politico-educa-

tive, cu cerințele procesului economico-social din fiecare localitate, lectura unor categorii de oameni ai muncii diferențiate socio-profesional, cultural și chiar afectiv. Alături de școală, lectura, în procesul de autoinstruire permanentă a adulților, constituie unul din fundamentele formării și dezvoltării personalității umane.

La prima vedere, considerațiile noastre pot părea multora drept o pledoarie pentru concentrarea activității bibliotecare la sediul acestor instituții, în detrimentul contactului cu cititorii, cu diferitele categorii de oameni ai muncii din întreprinderi și instituții. În primul rând, precizăm că forma principală a acestui dialog se desfășoară obiectiv la sediul bibliotecilor, pe care-l frecventează zilnic zeci sau sute de cititori (în funcție de mărimea localității). Departe de noi însă intenția de a pleda numai pentru această formă a relației cu publicul cititor. Susținem (și realizăm efectiv în cadrul instituției noastre) o permanentă extensie în exteriorul instituției, dar în cele mai multe cazuri cu mijloace specifice, care constau, în principal, din bibliografii de recomandare, alte liste tematice, buletine de semnalară a achizițiilor de carte și alte publicații, prezentări biobibliografice, planuri tematice pentru organizarea de dezbateri, fișe de lectură pentru publicații social-politice și tehnico-științifice, alte materiale care constituie suportul informațional al activităților organizate de alte instituții de cultură.

Deși demersul nostru semnalează unele deziderate mai vechi, exprimate cu diverse ocazii, credem că reluarea acestei problematici, în coloanele presei de specialitate într-o discuție purtată cu mai mult curaj și mai multă putere de convingere, va face un real serviciu unei perfecționări eficiente și efective a activității din bibliotecile publice, unei înțelegeri mai exacte a profilului cultural al acestora.

I. PÎNZAR

Biblioteca Județeană Suceava

SALONUL JUDEȚEAN AL CĂRȚII

Prima săptămână a lunii octombrie a oferit entuziaștilor cititori suceveni prilejul de a participa activ la suita manifestărilor culturale reunite sub genericul „Salonul cărții”. Organizată de Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Suceava, cu aportul Centrului de librării și al Bibliotecii județene Suceava, al altor factori culturali, în cadrul Festivalului național „Cîntarea României”, această sărbătoare a cărții s-a constituit ca un important dialog între oameni ai muncii și reprezentanți ai vieții cultural-artistice și științifice, preluând și stimulentele studiului, lecturii și reflecțiilor viitoare.

Debutul propriu-zis a marcat unul din momentele editoriale de seamă ale țării noastre: Nicolae Ceaușescu: România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 15, apărut recent la Editura

politică. În fața unui numeros public sucevean, la Galeria de artă, lector univ. dr. Maria Iurescu a subliniat dimensiunile politico-educative de excepțională însemnătate ale cărții, aportul ei decisiv la dezvoltarea conștiinței socialiste, revoluționare, la stimularea energiilor creatoare în vederea transpunerii în viață a mărețelor obiective tratate de Congresul al XI-lea și Conferința Națională ale partidului.

Întîlnirile, lansările de carte, debaterile și șezătorile literare organizate în cadrul salonului cărții au fost însoțite de bogate expoziții de carte din producția editorială curentă, standuri etc. În puternica zonă industrială a Sucevei, la Combinatul de celuloză, hîrtie și fibre artificiale, s-a desfășurat un colocviu științific pe marginea lucrării „Mașini și sisteme de acționări electrice” de M. Condruș și alții. Prezența și participarea autorului la dezbateri, și în calitate de director al Editurii tehnice, a prilejuit o vie emulație a gândirii tehnice și științifice, cu reliefaarea preocupărilor prezente și viitoare ale specialiștilor și celorlalte cadre tehnice din combi-

(Continuare în p. 27)

INDICE DE MATERII al buletinului BIBLIOTECA pe anul 1978

Indicele înregistrează, grupate pe materii, materialele — articole, studii, analize, note, recenzii, semnalări bibliografice — publicate în numerele 1 (februarie), 2 (mai), 3 (august) și 4 (noiembrie) din anul 1978 ale buletinului de biblioteconomie **BIBLIOTECA**, supliment trimestrial al revistei „Îndrumătorul cultural”.

Fiecare articol este înregistrat, potrivit subiectului principal, la o singură rubrică de materie. Când un articol tratează în secundar și alte subiecte, se fac trimiteri de la rubricile subiectelor respective la numărul curent de înregistrare a articolului.

Numerele unite prin două puncte reprezintă: primul — numărul revistei, al doilea și al treilea — paginile între care se găsește articolul.

În interiorul rubricilor, articolele sunt aranjate în ordinea paginilor la care au apărut. Recenziile și semnalările bibliografice sunt înregistrate, în cadrul rubricii **LUCRĂRI DE SPECIALITATE**, în ordinea alfabetică a numelor autorilor sau a titlurilor. La rubricile: **BIBLIOTECI ALE SINDICATELOR, ... COMUNALE, ... MUNICIPALE ȘI ORĂȘENEȘTI, ... SPECIALIZATE**, au fost incluse numai articolele cu caracter monografic, celelalte articole, referitoare la unele aspecte din activitatea acestor biblioteci, au fost incluse la rubricile subiectelor respective.

Achiziții — vezi: **COMPLETAREA COLECȚIILOR. ACHIZIȚII**

Activitate metodică — vezi: **CONDUCEREA ȘI ÎNDRUMAREA ACTIVITĂȚII BIBLIOTECILOR**

ANIVERSĂRI. COMEMORĂRI
vezi: 46, 53, 83

BIBLIOFILIE — vezi: 90

Bibliografie — vezi: **INFORMARE.**

BIBLIOGRAFIE. Teoria activității bibliografice

BIBLIOTECI ALE COOPERĂȚIEI MEȘTEȘUGĂREȘTI — vezi: 109.

BIBLIOTECI ALE INSTITUȚIILOR DE ÎNVĂȚĂMÎNT SUPERIOR — vezi: 6, 29, 40, 42, 78.

BIBLIOTECI ALE SINDICATELOR — vezi: 10, 11, 28, 38, 77, 88, 97, 107, 108

BIBLIOTECI COMUNALE

1. Servirea unitară a populației în mediul rural. Comuna Isovoarele, județul Prahova. (Biblioteca mo-

dernă — „Cărți pentru toți” (prof. Gheorghe Grigorescu). 3:13—14.
Vezi și: 16, 17, 18, 20, 91, 93

BIBLIOTECI DE PESTE HOTARE

2. Bibliotecile lectoratelor, factori activi ai popularizării limbii, literaturii și civilizației poporului român peste hotare. (Meridian bibliologic). (Gabriela Tarabega). 2:42—44.

3. Bibliotecile în Polonia populară. Stadiu actual și direcții de dezvoltare. (Meridian bibliologic). (Edward Palinski). 3:43—45.

4. Biblioteca publică de informare din Beaubourg (Paris). (Meridian bibliologic). 3:46.

BIBLIOTECI FILIALE

5. Extinderea serviciilor de bibliotecă în noile cartiere. (Biblioteca modernă — „Cărți pentru toți”). (Vasilica Popescu). 3:9—10.

6. Bibliotecile filiale dintr-un complex universitar. Puncte de vedere. (Irina Șchiopu). 3:15—17.

BIBLIOTECI JUDEȚENE — vezi 5, 9, 24, 27, 33, 44, 47, 48, 80, 85, 87, 90, 95, 97, 98, 104, 105, 110, 114

BIBLIOTECI MUNICIPALE ȘI ORĂȘENEȘTI — vezi: 10, 17, 19, 21, 30, 86, 92, 96, 99, 105, 110, 111, 112, 113

BIBLIOTECI NAȚIONALE — vezi: 55, 103

BIBLIOTECI PUBLICE — vezi: 14, 15, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 32, 39, 81, 82, 83, 84, 94, 97, 103, 110

BIBLIOTECI SPECIALIZATE

7. Biblioteca pentru nevăzători. Specificitatea colecțiilor și a instrumentelor de informare. (Sevastia Bălășescu). 3:29—31.

BIBLIOTECI ȘCOLARE — vezi: 1, 20, 29, 89

BIBLIOTECONOMIA CA ȘTIINȚĂ

8. Biblioteconomia, un domeniu în schimbare. (Dr. Ion Stoica). 2:34—35.

CARTEA VECHĂ ROMÂNESCĂ

— vezi: 48, 50, 51, 52, 54

CATALOGARE. Tehnica întocmirii cataloagelor

9. Starea cataloagelor în bibliotecile publice (III, IV, V). (Liliana Obrocea). 2: 26-28; 3: 31-33; 4: 28-30.

CĂRȚI RARE ȘI PREȚIOASE —

vezi: 48, 50, 51, 52, 54.

CITITORI. INTERESE DE LECTURĂ

10. Cititorii-muncitori în bibliotecile publice. (Biblioteca modernă — „Cărți pentru toți“). (George Sebastian). 3:10—11.

11. Cartea în căminele de nefamiliști. (Biblioteca modernă — „Cărți pentru toți“). (Constantin Alupului; Caliopi Greculescu; Ioan Filip). 3:12—13.

Vezi: și: 1, 7, 19, 20, 104

CLASIFICARE ZECIMALĂ

12. Recomandări generale privind clasificarea publicațiilor. Consultații în CZU. (Elena Sabadac). Clasa 0 Generalități. 2:29-32; Clasa I Filozofie. 3:33-35; Clasa 3 Științe sociale. 4:31-37.

13. Poșta rubricii: 4:33.

COLABORARE. COOPERARE —

vezi: 14, 16, 17, 40, 42, 44, 80, 81, 87, 97, 114

COMPLETAREA COLECȚIILOR. ACHIZIȚII

14. Coordonarea achizițiilor în bibliotecile din sectorul 3 al Capitalei. Experiment. (Vasile Lupu). 2:9—10.

CONCURSURI PROFESIONALE INTERBIBLIOTECARE

15. Concursul județean „Cartea în slujba educației socialiste“ — formă de manifestare a bibliotecilor publice vilcene în cadrul Festivalului național „Cîntarea României“. (Ion Șt. Lazăr). 3:21—24.

16. Colaborare eficientă pe plan local. (Elena Anton, Dumitru Avram). 3:24.

17. Larg colectiv de sprijin al bibliotecii. (Lidia Belciug, Elena Boca). 3:25.

18. Modalități de popularizare a cărții agrozootehnice. (Gheorghita Marinescu, Gheorghita Stelea). 3:25.

19. Antrenarea la lectură a populației de pe raza localității. (Constantin Oprescu, Sabina Vasilescu). 3:25-26.

20. Navetiștii din Stoilești — cititori ai bibliotecii. (Gheorghe Cozma, Sofia Postelnicu). 3:26.

21. Valorificarea bibliografiei locale. (Fenia Driva). 3:26.

Vezi și: 91

CONDUCEREA ȘI ÎNDRUMAREA BIBLIOTECILOR

22. Organizarea și îndrumarea unitară a activității bibliotecilor publice — în dezbaterile consfăturii bibliotecarilor. (B.) 1:2-3.

23. Noi dimensiuni activității de formare a omului nou. 1:3-8.

24. Organizarea și îndrumarea unitară a bibliotecilor publice. Din experiența județelor: Județul Neamț (Elena Didoi); Județul Dimbovița (Victor Petrescu); județul Brașov (Maria Lambucă); județul Timiș (Mihai Ianculescu). 1:9-15.

25. O privire sintetică asupra dezbaterilor. 1:16-20.

26. Concluzii și orientări. 1:20-22.

27. Conducerea colectivă, un nou impuls în creșterea eficienței muncii. Biblioteca județeană Cluj. (Eugen Blăjan). 2:10-11.

28. Consiliul de conducere al bibliotecii sindicatului în acțiune. Un colectiv de oameni pasionați, cu audiență la public (M. Lupescu); Cartea în căminele de nefamiliști (Caliopi Greculescu); Cunoașterea intereselor de lectură ale personalului muncitor înlesnește drumul cărții spre cititor (Silvia Cistelean). 2:11-12.

29. Caracterul unitar al organizării și îndrumării bibliotecilor din învățământ. Interviu cu Ladislau Lörincz, Secretar de Stat la Ministerul Educației și Învățământului. (Ioana Tăutu). 2:14-15.

30. Municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej. Biblioteca municipală —

centru metodic. (Mihai Ciobotaru). 3:27.

Vezi și: 108.

CONGRESSE. SIMPOZIOANE.

REUNIUNI INTERNAȚIONALE

31. Al II-lea Simpozion Unesco al redactorilor revistelor de documentare, biblioteci și arhive. (Meridian bibliologic). (George Vlădescu). 4:43-44.

Vezi și: 87

CONSFĂTURI. SESIUNI ȘTIINȚIFICE

32. Educație și cultură. Exigențele activității politico-educative și calitatea serviciilor de lectură publică. Sesiune de comunicări. (Gheorghe Bondoc). 3:18-20.

33. Biblioteca — forum de cultură. (Mariana Iova). 3:41-42.

Vezi și: 22, 23, 24, 25, 26

DOTAREA ȘI ÎNZESTRAREA BIBLIOTECILOR — vezi: 103

EDITURI. ACTIVITATE

EDITORIAL-TIPOGRAFICĂ — vezi 34, 35

EXPOZIȚII DE CARTE. SALOANE ALE CĂRȚII

34. Salonul județean al cărții — Teleorman. 1978. 1:30.

35. Ilustrare vie a dezvoltării creației poporului român. Prezența cărții în cadrul „Expoziției de carte și mijloace de informare și educare a oamenilor muncii“. București, aprilie-mai 1978. 3:2-3.

36. Salonul județean al cărții. Suceava, 1978. (I. P.). 4:27.

FEDERAȚIA INTERNAȚIONALĂ A ASOCIAȚIILOR DE BIBLIOTECARI — FIAB

37. Bruxelles, septembrie 1977: A 50-a aniversare a Federației internaționale a asociațiilor de bibliotecari și instituții — FIAB. (Meridian bibliologic). (Ioana Crețeanu). 2:44.

FESTIVALUL NAȚIONAL „CÎNTAREA ROMÂNIEI“ — vezi: 15, 82, 11, Filiale ale bibliotecii — vezi:

BIBLIOTECI FILIALE FORMAREA PROFESIONALĂ A BIBLIOTECARILOR

38. Cursuri de perfecționare. (Ion Tilincă). 2:35.

39. [Cursuri de perfecționare]. 2:36.

Vezi și: 8

INFORMARE. BIBLIOGRAFIE. Teoria activității bibliografice

40. Imperativul coordonării în bibliografia universitară. (dr. Ion Stoica). 1:28-29.

41. Publicații de informare și servicii centralizate. (Informarea în domeniul tehnico-științific). (George Sebastian). 2:7-8.

42. Informarea tehnico-științifică și relațiile dintre bibliotecă. (dr. ing. Aurel Negruțiu). 2:8-9.

43. În sprijinul cunoașterii legilor (II). (D. M. Păpurică). 2:20-22.

44. Coordonarea activității bibliografice a bibliotecilor publice. Premise și acțiuni pentru anul 1978. (Ioana Crețeanu). 2:22-23.

45. Sinteza bibliografică — instrument de relație. Teoria bibliografiei. (Henri Zalis). 3:28-29.

Vezi și: 97, 98

Informatică documentară vezi:

INFORMARE. BIBLIOGRAFIE. Teoria activității bibliografice ISTORIA CĂRȚII ȘI A BIBLIOTECILOR

46. Biblioteca municipală din Sighetu-Marmației (Aniversări). (Nicolae Roman). 2:39.

47. Elena Farago, bibliotecar. (Tudor Nedelcea). 2:39-40.

48. Un exemplar al evangheliului sîrbesc de la Belgrad la Biblioteca „V.A. Urechia” din Galați (Din fondurile de carte veche ale bibliotecilor). (Paul Păltănea). 2:40-41.

49. Prima enciclopedie română. (Restitutio). (Constantin Simionescu). 2:41.

50. „Îndreptarea legii”. Tirgoviște, 1652. (Dan Simionescu). 3:36-37.

51. Tipografi rîmnicieni pe me-leagurile transilvănene. (Mircea Avram). 3:38.

52. Prima gramatică tipărită a limbii române. (Constantin Simionescu). 3:39.

53. 450 de ani de tipar sibian. (Mircea Opreșiu). 3:40-41.

54. „Predoslovia” în cărțile românești vechi. (Dan Simionescu). 4:38-40.

55. Noi interpretări documentare privind istoricul bibliotecii naționale românești. (Simona Cîrjăliu). 4:41-42.

Vezi și: 23, 80, 101, 114

ÎMPRUMUT DE PUBLICAȚII

— vezi: 5.

Îndrumare metodică — vezi: CONDUCEREA ȘI ÎNDRUMAREA ACTIVITĂȚII BIBLIOTECILOR LECTURA PUBLICĂ — vezi: 82, 105

LUCRĂRI DE SPECIALITATE

biblioteconomie

56. Biblioteca Centrală de Stat a Republicii Socialiste România. *Manualul bibliotecarului comunal*. (George Sebastian). 1:31.

57. Biblioteca județeană Brăila. *Biblioteca*. Nr. 1/1978. (I.T.). 1:30.

58. Biblioteca județeană Dîmbovița. *Caiet metodic*. (I.T.). 1:32.

59. Biblioteca județeană Constanța. *Cartea*. (Anca Șinca). 4:46.

60. *Caiet bibliografic* (I.T.). 4:47.

61. Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Iași. Biblioteca „Gh. Asachi”. *Biblioteca publică, prezență activă în acțiunea politică și cultural-educativă*. (Lucia Mitran). 3:47.

62. Consiliul Culturii și Educației Socialiste. Centrul special de perfecționare a cadrelor. *Descrierea și catalogarea publicațiilor*. Vol. 1-2. (George Vlădescu). 1:30.

63. *Revoluția tehnico-științifică și cartea*. Sesiune de comunicări. (Materiale). (A.R.). 2:45.

64. *Lectura sub incidența cercetării sociologice*. (C. Schifirneț). 4:47.

— informare, bibliografie

65. Bălășescu, Sevastia. *Contribuții la o bibliografie critică Șerban Cioculescu*. (Livia Bacăru). 1:32.

66. Biblioteca „Astra” Sibiu. *Publiciști ardeleni către Horia Petra-Petrescu*. (Lucia Mitran). 2:45.

67. Biblioteca centrală a Ministerului Apărării Naționale. *Indicele general alfabetic și tematic al „Bibliografiei militare românești” 1831-1973*. (L.M.). 2:45.

68. Biblioteca centrală universitară București. *Realismul în literatura română*. (Lucia Mitran). 4:46.

69. Biblioteca județeană Bacău. *Bibliografia județului Bacău. 1973 — 1975*. (Cornel Galben). 4:47.

70. Biblioteca județeană Brăila. *În sprijinul lucrătorilor din agricultură*. Bibliografie selectivă adnotată (A.S.). 1:31-32.

71. Biblioteca municipală Gheorghiu-Dej. *Recomandări bibliografice*. (I.T.). 2:45.

72. Braicu, Doina. *Cartea veche românească (sec. XVI-XVII)*. Catalog de expoziție (L.M.). 3:47.

73. Manea, Alexa și Stoica, Ion. *Informare-cercetare-dezvoltare*. (Valeriu Moldoveanu). 2:46.

74. *Educație — Învățămînt* (I.T.). 4:47.

— istoria cărții și a bibliotecilor

75. O valoroasă carte consacrată istoriei culturii maghiare din Transilvania și legăturilor culturale româno-maghiare. (*Philobiblon transilvan*, de Jakó Zsigmond). (Demény Layos). 2:45-46.

POȘTA REDACȚIEI

76. Din corespondența cititorilor noștri. (Dialog profesional). 2:37.

77. O întrebare pe adresa... Întrerinderii de construcții-montaje Buzău. (Dialog profesional). (George Vlădescu). 2:37.

Vezi și: 13

PROFESIA DE BIBLIOTECAR

78. O viață pentru o idee. Interviu cu Victoria Cureăneanu, șef serviciu catalogare-clasificare, BCU — București (Ioana Tăutu). 2:38-39.

PROPAGANDA CĂRȚII ȘI A BIBLIOTECII

79. Permanența acțiunii de popularizare a cărții. (Eugen Blăjan). 1:24-25.

80. Debutul unei acțiuni inedite. Actualitatea în bibliotecă. (G.V.). 2:1.

81. Cercurile tehnico-aplicative și artistice ale tinerilor în preocupările bibliotecii publice. (Paraschiva Enachi). 2:23.

82. Festivalul național „Cîntarea României” și biblioteca publică. (Exigențe noi în propaganda cărții). (A. Lupu). 4:2-3.

83. La Alba-Iulia, în întîmpinarea mărețelor sărbători ale poporului român. (Exigențe noi în propaganda cărții). (Ion Stănea). 4:4.

84. Politica de pace și prietenie a României socialiste — un program cadru de propagandă a cărții. (Exigențe noi în propaganda cărții). (Lucia Enescu). 4:4-5.

85. Funcționalitatea complexă a conceptului de acțiune-cultural-educativă în activitatea bibliotecii. (Exigențe noi în propaganda cărții). (Gheorghe Popescu). 4:5-6.

86. Modalități de educație muzicală. (Exigențe noi în propaganda cărții). (Minola Bosh). 4:6-7.

87. Acțiunea bibliotecară și conceptul integrării. (Exigențe noi în propaganda cărții). (Ioana Tăutu). 4:8-9.

89. Între rutină și eficiență. (Anne-Marie Mihîț). 4:11-12.

88. Biblioteca liceului și propaganda cărții. (Exigențe noi în propaganda cărții). (Veronica Tache). 4:10.

90. Cercul de bibliofilie al Bibliotecii județene Timiș. (Exigențe noi în propaganda cărții). (Hortensia Baica). 4:2-13.

91. Concursul județean „Laudă cărții” — cadru propice pentru intensificarea propagandei cărții în

mediul rural. (Experiența bibliotecară în județul Suceava. Coordonate majore ale propagandei cărții). (Lidia Andriescu). 4:14-15.

92. Biblioclubul tinerilor cititori. Biblioteca orașenească Cîmpulung-Moldovenesc. (Experiența bibliotecară în județul Suceava: Coordonate majore ale propagandei cărții). (Valentina Vranău). 4:15-17.

93. Direcții prioritare ale acțiunilor noastre. Biblioteca comunală Udești (Experiența bibliotecară în județul Suceava: Coordonate majore ale propagandei cărții). (Rada Florea). 4:20-21.

94. Considerații privind activitățile cultural-educative de propagandă a cărții. (Experiența bibliotecară în județul Suceava: Coordonate majore ale propagandei cărții) (I. Pinzaru). 4:21-22.

94 bis. Propaganda cărții și a lecturii publice în bibliotecile de peste hotare. (A.L.). 4: 36 — 37.

— Propaganda literaturii social-politice

95. Dezbateri privind propaganda cărții social-politice. Actualitatea în bibliotecă. (Liviu Moscovici). 2:13.

96. Sprijin efectiv dezbaterilor din cercurile învățămîntului politico-ideologic. Biblioteca orașenească Rădăuți. (Experiența bibliotecară în județul Suceava: Coordonate majore ale propagandei cărții). (Olga Prunză). 4:17-18.

Vezi și: 18, 21, 34, 35, 36, 48, 108, 110, 111, 112, 113, 114

— Propaganda literaturii tehnico-științifice

97. Valorificarea potențialului documentar tehnico-științific la nivel de centru industrial. (Masa rotundă a redacției). (George Vlădescu). 2:2-4.

98. Propaganda publicațiilor tehnico-economice în biblioteca județeană. (Fulop Iulia). 2:5-6.

99. Propaganda cărții tehnice — continuitate și eficiență. Biblioteca orașenească Fălticeni. (Experiența bibliotecară în județul Suceava. Coordonate majore ale propagandei cărții). (Lucreția Irimia). 4:19-21

REVISTE DE SPECIALITATE

100. Studii și cercetări de docu-

mentare. Educație-Învățămînt. 1-2 /1977. (G.V.). 2:47.

101. Din presa de specialitate. (Meridian bibliologic). (L.M.). 4:45.

102. Studii și cercetări de documentare. Educație-Învățămînt. 3-4 /1977. (G.S.). 4:47.

SERVICII CENTRALIZATE PENTRU BIBLIOTECI

103. Servicii centralizate pentru bibliotecile publice. (Gheorghe Bondoc.) 1:26—27.

Vezi și: 41

SOCIOLOGIA LECTURII ȘI A BIBLIOTECII

104. Serviciile bibliotecilor publice și cerințele cititorilor. Sondaj sociologic. (Nedelcu Oprea). 2:16-18,

Vezi și: 32

STATISTICĂ DE BIBLIOTECĂ

105. Activitatea bibliotecilor publice de stat din mediul urban în anul 1977. Analiză statistică. (Bibliotecă modernă — „Cărți pentru toți”). (Atanase Lupu, Genan Bolat). 3:4-9.

ȘTIRI. NOTE. COMENTARII

106. Actualitatea în bibliotecă. 1:23.

107. Instantanee din bibliotecile sindicatelor. (L.O.). 2-19.

108. Întîlnire cu teatrul. (Gh. T.). 2:19.

109. Din activitatea bibliotecilor cooperatizei meșteșugărești. (F.B.). 2:24.

110. Secvențe (Constantin Gilea; Nicolae Busuioac; Elidia Agrigoroaiei; T.I.). 2:24-25.

111. Expoziții la Biblioteca „Cezar Petrescu” din Capitală. 2:32.

112. Dialog. (I.T.). 2:33.

113. Între promisiune și certitudine. (Victor Ernerst Mașek). 2:33.

114. A III-a ediție a Festivalului „Săptămîna literară vilceană”. (I.L.) 3:17.

115. Actualitatea în bibliotecă 3:13.

Vezi și: 32, 33, 35, 38, 39, 80, 95

TEHNICĂ DE BIBLIOTECĂ — vezi: 9, 12, 13

UNESCO — Organizația Națiunilor Unite pentru educație, știință și cultură — vezi: 31.

(Urmare din p. 22)

natul sucevean în direcția promovării creației tehnico-științifice în cadrul Festivalului național „Cântarea României“.

Întreprinderea de utilaje și piese de schimb și cea de rețele electrice au găzduit prezentarea cărții „Mecanica rigidelor cu aplicații în inginerie“, vol. 4, de M. Mageran și N. Irimiciuc. A rezultat un la fel de fructuos colocviu al specialiștilor cu autorii cărții, un prilej de stimulare a gândirii tehnice proprii, a lecturii publicațiilor tehnico-științifice în general.

Dintre celelalte acțiuni cu un profund mesaj educativ, rețin atenția „premierele“ editoriale „Minunata poveste de dragoste a preafiericților regi Ulise și Penelope“, roman de Platon Pardău, „Ciprian Porumbescu“, monografie de Paul Leu, volumele de versuri „Arboroasa“ de Dragoș Vicol, „Culorile iubirii“ și „Unghiuri mișcătoare“ de Vasile Zamfir, „Scrisori către prieteni“ de Marcel Mureșeanu, „Fiul lui Eros și alte poezii“ de Horia Zilieru, „Singurătate în Ithaca“ de Lucian Valea, „lansate“ în întâmpinarea receptivității și sensibilității cititorului de critici literari și editori, precum Mircea Iorgulescu, Alexandru

Ștefănescu, Mihai Iordache, Elena Chiriac ș.a. Interesul, bucuria estetică, aptitudinea și sensibilitatea publicului sucevean s-au vădit și cu aceste ocazii, cartea constituind unul din fundamentele vieții sale spirituale.

Biblioteca județeană Suceava a prietit cititorilor săi un interesant dialog cu tânărul critic Alexandru Ștefănescu pe tema „Tendințele ale literaturii române actuale“ Moment

de sinteză și de „ordonare“ a intereselor și preferințelor de lectură, de stimulare a acestora, manifestarea a oferit lucrătorilor acestei instituții caracteristicile unui util sondaj de opinii, cu semnificații și finalități concrete în activitatea de îmbogățire a modalităților cultural-informative, de creștere a colecțiilor.

Structurat tematic în raport de categoriile de publicații, cele socio-profesionale, de efectele mesajului formativ-informativ, salonul sucevean al cărții nu a omis nici criteriul vârstei, celor mici fiindu-le oferite atractive manifestări, între care menționăm prezentarea „Bibliografiei de literatură română pentru copii“ de Viniciu Gafița, important instrument de orientare și stimulare a lecturii.

Recitalurile de poezie cu concursul membrilor cenaclului literar sucevean „Nicolae Labiș“, cadru de fertilă emanație a creației artistice locale, au întregit profilul acestei reușite „parade“ a cărții, care, la a treia ediție, a reprezentat un fidel barometru al posibilităților și disponibilităților cultural-educative din municipiu, al largului interes pentru lectură și studiu pentru autoperfecționare profesională și spirituală, în consens cu obiectivele majore ale educației socialiste.

I.P.

Starea cataloagelor în bibliotecile publice

(V)

Clasificarea publicațiilor

Stabilirea corectă a indicilor de clasificare și consecvența în aplicarea lor, iată două dintre cerințele de bază ale procesului de indexare a publicațiilor, criterii în funcție de care se apreciază calitatea instrumentului de informare rezultat — catalogul sistematic. Aplecându-ne, în investigația noastră, asupra acestor aspecte, prin forța lucrurilor a trebuit, ca și în cazul descrierii catalografice, să ne limităm, ca o condiție a sistematizării observațiilor, doar asupra citorva categorii de publicații necesitând în indexare rezolvări specifice. Referindu-ne în primul rând la acestea, avem în vedere însă și unele observații mai generale, prilejuite de cercetarea fiecărui catalog în parte.

Angajând de regulă lucrători cu experiență îndelungată în munca de bibliotecă, respectiv de catalogare-clasificare (marea majoritate cu o vechime de peste 5 ani, unii depășind 15 — 20 de ani), și, situație privilegiată în raport cu alte sectoare de activitate bibliotecară, foarte mulți beneficiind și de o calificare specială (școala postliceală de bibliotecari sau Institutul pedagogic de 3 ani — secția Biblioteconomie), procesul de clasificare a publicațiilor și de organizare a catalogului sistematic nu cunoaște, în unitățile investigate, dificultăți generate de incompetență. Dar dacă stabilirea corectă a indicilor nu constituie în principiu o problemă, inconsecvența în aplicarea lor se înscrie ca un viciu aproape general, cauze obiective și subiective concurând în egală măsură în acest sens. Anticipând unele concluzii finale, vom semnala între cauzele obiective:

— lipsa de instrumente de lucru (se lucrează în genere pe ediția românească a clasificării zecimale din 1959, recent, prin grija serviciului metodic din BCS, intrând și în posesia ediției medii CZU — Bruxelles 1967, vol I, destul de greu de utilizat în absența indexului alfabetic al CZU cuprins în vol. II);

— inexistența unui circuit al informației (în planul clasificării zecimale) de la BCS, ca instituție specializată în domeniul catalogării-clasificării centralizate și editor al fișei tipărite, către unitățile din sistemul național de bibliotecă, modificările de optică ale serviciului de clasifi-

care din BCS și deopotrivă schimbările și extinderile în CZU operate FID și comunicate periodic în „*Extensions and corrections to the UDC*” rămânând practic necunoscute personalului direct angajat în acest domeniu de activitate, deseori pus în situația de a descifra enigme, de a deduce pe cont propriu, de a se informa în mod sporadic cu ocazia unor contacte profesionale întâmplătoare (servicii incontestabile în acest plan a adus Centrul de perfecționare a cadrelor, cu ocazia diferitelor forme de reciclare);

— inconsecvențele și erorile ce își fac uneori loc în fișa tipărită și care, în strinsă legătură cu cele semnalate mai sus, nu sînt totdeauna sesizate și interpretate ca atare;

— capacitatea redusă a personalului angajat în această activitate (și în prima parte ne-am referit la diferențele de potențial uman înregistrate de la o unitate la alta) de a face față în egală măsură sarcinilor de clasificare curentă a noilor achiziții și de verificare permanentă a catalogului sistematic în vederea aducerii la același numitor a noilor și vechilor clasificări.

Între cauzele subiective — unele deja enunțate, în alt context, anterior — am aminti:

— nerealizarea în toate unitățile a unor instrumente proprii de lucru, cum ar fi indexul alfabetic al catalogului sistematic și fișierul de modele, necesar atît în cazul unor indici zecimali folosiți frecvent, cît și în cazurile celor ce ridică probleme de interpretare sau sub raportul extensiei;

— adoptarea necritică a fișei tipărite cu clasificările propuse, fără rețușarea acestora conform specificului propriului catalog, determinat atît de natura și mărimea colecțiilor, cît și de cerințele publicului cu care se confruntă, și fără corectarea erorilor ce uneori își mai fac loc;

— nestabilirea unui „limbaj” comun pentru toți lucrătorii colectivului, condiție a evitării neplăcerilor generate de eventuale fluctuații de personal și de interpretări subiective ale celor ce lucrează la clasificarea fondului vechi, la prelucrarea noilor achiziții și la organizarea cataloagelor (Am înregistrat chiar și la Pitești, unde se reclasifică întreg fondul, absența unei atari preocupări încă în faza de start.);

— o anume lipsă de perspectivă în activitatea de organizare a cataloagelor, de multe ori însoțită de rutină, oricum făcută din mers, preocuparea de rezolvare în timp, pe priorități, a unor probleme vizînd asigurarea unui grad sporit de uniformitate a clasificărilor întregînd-o doar la București și Brăila. (O situație aparte prezintă, cum am mai spus, bibliotecile din Tîrgoviște și Pitești angajate în refacerea cataloagelor sistematice.)

Poate cel mai concludent exemplu privind modul în care se asigură **uniformitatea reflectării în catalogul sistematic a unor documente similare**, presupunînd indexări identice, îl constituie clasificările auxiliare primite de materialele congreselor, conferințelor naționale ale partidului, toate bibliotecile urmînd întocmai oscilațiile fișei tipărite de la un congres la altul, de la o conferință la alta, fără o tentativă efectiv finalizată de a aduce clasificările la un numitor comun. Variantele sînt atît de numeroase încît o trecere sistematică a lor în revistă este greu de realizat. O confruntare a fișelor tipărite din cataloagele bibliotecilor pentru materialele amintite mai sus va fi însă suficient de edificatoare pentru clasificatori. Mai mult chiar, același document achiziționat de unele biblioteci și în variantele sale traduse și beneficiind de o prelucrare internă, nu preia întocmai clasificările primite prin cata-

logarea centralizată (de exemplu: în catalogul Bibliotecii „V.A. Urechia” **Programul partidului** e clasificat pe fișa lipărită la 3CP (498) — 2“1974.11”, iar pe fișele realizate în bibliotecă pentru traduceri la 3CP(498) — 2).

Și în ceea ce privește structura rubricilor date de intrările cu indicele de clasificare principal pentru asemenea materiale (3CP (498) — 2 **Congrese de partid, conferințe, Plenare, Rezoluții și hotărâri ale C.C.**) se observă unele oscilații în ceea ce privește orînduirea diferitelor materiale (mai aproape de o schemă ideală bibliotecile din Galați, București, Brăila) și în adoptarea criteriului „direct cronologic” sau „invers cronologic”.

Mai ușor sesizată și operată este **modificarea efectivă de indici**. Astfel, pe cazul sondat (trecerea de la 338 la 658 pentru **organizarea întreprinderilor**), operația de modificare și transfer dintr-o rubrică a catalogului în alta s-a efectuat aproape în toate bibliotecile investigate, cu unele scăpări la biblioteca din Giurgiu și neglijențe ceva mai mari la biblioteca gălățeană. Mai semnalăm nu atât ca speță, cât ca tendință mai generală, neoperarea modificării respective și în indexul alfabetic al catalogului sistematic (la Brașov, de pildă).

Unele schimbări de opțică în indexarea unor anumite tipuri de lucrări în planul catalogării centralizate se repercează asupra continuității unor rubrici deschise în cataloagele bibliotecilor. Astfel, memorialistica, marcată pînă nu de mult în cadrul literaturilor naționale cu diviziunea analitică specială — 94 **Istoria considerată ca gen literar. Elocința istorică, Istoriografie, Cronici, anale, memorii, jurnale de viață, amintiri, biografii** este indexată în diviziunea mai nouă a organului de catalogare centralizată la 920. 91 **Autobiografii**, ceea ce permite adunarea în catalog a tuturor lucrărilor cu caracter autobiografic, dar prin renunțarea la celălalt indice, văduvește fiecare literatură în parte de specia memorialistică autobiografică. Rubrici bogate, greu de desființat, ele au rămas suspendate în cele mai multe cazuri, unele biblioteci însă, ca cea din București de pildă, încercînd să le conducă mai departe prin acordarea unor indici suplimentari.

Controversat și controversabil, **tratamentul lucrărilor enciclopedice, al diferitelor tipuri de dicționare** a condus la rezolvări practice foarte diferite de la o bibliotecă la alta. Aplicînd în genere o primă clasificare la domeniu, cu indicele convenit de formă mai ales în cazul lucrărilor ce poartă mențiunea expresă de dicționar sau enciclopedie, bibliotecile acționează diferit atunci cînd încearcă să grupeze lucrările de tip enciclopedic și lexicografic. Astfel, la Brăila, Timișoara, Tîrgoviște, Brașov, dicționarele și enciclopediile pe domenii (de noțiuni și fapte, nu de termeni) sînt asimilate cu dicționarele lingvistice (explicative, etimologice, bi — și mutilingve etc.), fiind grupate, după părerea noastră în mod forțat (pentru că una este, de pildă, un vocabular de fizică și alta o enciclopedie a domeniului), la 801.3. Dimpotrivă, Biblioteca județeană Galați clasează la 08 în relație cu domeniul, într-o limpede structurare, enciclopediile și dicționarele speciale, rezervînd diviziunea 80 **Lingvistică. Filologie** exclusiv dicționarelor lingvistice. Înclinînd către prima variantă, Biblioteca „M. Sadoveanu” păstrează o structură ambiguă rubricii date de diviziunea 08 care întrunește atît enciclopedii universale cît și pe domeniul. La Slatina, exceptînd dicționarelor de limbă corect încadrate la 801.3, celelalte

lucrări enciclopedice au beneficiat doar de clasificarea principală la domeniu. Săracă, rubrica 08 la Giurgiu, ea alătură într-un adevărat mixtum-compositum lucrări de tip enciclopedic, cu lucrări clasificate de drept la 05 (ediția facsimilată a „Alăutei Românești”, „Dacia literară”, almanahuri etc.). Mai notăm ca o surprinzătoare neglijență coexistența în catalogul bibliotecii brașovene a diviziunilor 413 și 801.32.

Domeniu de acut interes, cel al **legislației**, asupra căruia ne-am oprit de asemenea în sondajul nostru, nu primește în procesul clasificării o rezolvare corespunzătoare decît în cazul Bibliotecii municipale „M. Sadoveanu” din București și într-o anumită măsură la cea din Galați. Astfel, deși clasificarea zecimală universală recomandă ca diviziunea 34 **Drept** să rămînă independentă de sistemele de legislație proprii diverselor țări și obiceiuri, ca singură manieră de a da o clasificare aplicabilă în toate țările, urmînd ca pentru aspectele referitoare la o singură țară să se aplice diviziunile comune de loc, combinate cu cea de formă (094), celelalte biblioteci avute în vedere includ, în diviziunea 34 **teorie, bibliografie, drept comparat, legi propriu-zise, și comentarii de legi, legislația nouă alăturîndu-se legislației vechi, ca și celor ale diferitelor popoare** într-o înșiruire derutantă. Propunem spre reflecție atît clasificarea legislației cît și organizarea rubricilor respective din catalog.

După cum se știe, numărul indicilor de clasificare atribuiți unei lucrări nu măsoară neapărat competența și experiența clasificatorului, mai curînd edificatoare în acest sens fiind selecția acestor indici, gradul lor de generalizare și de evidențiere a aspectelor esențiale ale lucrării, fie de conținut, fie de formă. Unele aspecte accidentale evidențiate în indicii de clasificare nu numai că încearcă în mod inutil un catalog, dar pot chiar deruta pe cei care îl consultă. Astfel, în mai toate cataloagele — reflex al preluării automate a clasificărilor din fișa tipărită — ridică probleme unele lucrări editate în cinstea unor evenimente și clasificate cu indici atribuiți evenimentului respectiv. Iată cîteva exemple edificatoare:

Grigăsteanu, Dan, Naum, Hristache și Urziceanu, Radu. **Două decenii de avînt sportiv. 1944—1964**. Editura UCEFS, 1964—clasificată cu indicele 32(498)—355.1 „1964” (ceea ce simbolizează 23 August, ziua eliberării, 1964)

Brîncuș, Petre și Călinoiu, M. **Muzica în România după 23 August 1944**. Editura muzicală, 1964 — clasificată de asemenea 32(498)—335.1 „1964” (cu o clasificare suplimentară la 78(R)“1944/1964”).

Clopoțe de argint. (Culegere de proză). Editura Eminescu, 1974 — clasificată, e drept, în primul rînd la literatură — 859. 0—32 (082) și 859.0—822, dar și la evenimentele cărora le-a fost dedicată: 23 August 1974—32(498)—355.1 „1974” și **Congresul al XI-lea al partidului — 3CP (498) 2 „1974.11”**.

Rod al aceluiași exces de zel al clasificărilor pe plan central, cu reflexele corespunzătoare în cataloagele bibliotecilor, mai amintim și clasificarea suplimentară a operelor literare ce au stat la baza unor ecranizări la 791.43(0:82) **Cinematografie**, ca și clasificarea la **Zoologie. Păsări (598.2)** a lucrării Athenei Tacher Speer, **Păsările lui Brîncuș**, deși în clasa 7 există o diviziune specială (7.04) pentru

desemnarea obiectelor reprezentării artistice, în speță 7.042 **Animale**. (Indice acordat pe fișa tipărită: 7.042: 598.2: 73(498) Brincuş, C.(084).

În loc de concluzii

La capătul observațiilor și considerațiilor prilejuate de cercetarea cataloagelor din 8 biblioteci județene și din Biblioteca municipală „M. Sadoveanu” am putea re-lua câteva din concluziile formulate pe parcurs. Ele ar conduce, dincolo de cazuistica imediată, spre o concluzie a concluziilor: **dezideratul ca unități bibliotecare aflate pe aceeași treaptă a sistemului național de biblioteci și cu funcții similare la nivelul rețelelor să lucreze cu același sistem de cataloage, organizate după criterii unitare și aplicând norme unitare nu și-a găsit încă împlinire**. Concură la această stare de fapt biografia fiecărei biblioteci, decalajul de forțe materiale și umane de la o unitate la alta, ca și unele disfuncțiuni în mecanismul național de catalogare și clasificare.

Din discuțiile purtate cu catalogatorii și clasificatorii, ca și cu conducătorii unora din unitățile investigate, s-au desprins o seamă de deziderate, ca și unele observații critice cu privire la fișa tipărită, ca formă de raționalizare a muncii și ca instrument de unificare a normelor de descriere și de indexare, condiție a unui sistem eficient de informare prin cataloage. Ni s-a părut util ca, în final, să ne facem purtătorii lor de cuvânt.

Aprecînd unanim serviciile aduse de Biblioteca Centrală de Stat ca centru național de catalogare, calitățile fișei tipărite, interlocutorii noștri au semnalat unele inconsecvențe în aplicarea unor soluții de descriere și indexare la publicații similare. Dintre cazurile cele mai tipice:

— oscilații în stabilirea vedetei uniforme pentru **nume ce nu pot fi deosebite ca formă de prenume** (Ioana, Nicolae și Nicolae, Ioana; Mihai, Achim și Achim, Mihai; Alexandru, Oltea și Oltea, Alexandru; Bălan, Ion Dodu și Dodu-Bălan, Ion etc.); pentru **numele compuse românești și străine** (Eliade Rădulescu, Ion și Rădulescu, Ion Heliade; Tommasi di Lampedusa, Giuseppe și Lampedusa, Giuseppe Tommasi etc.); **nume de autori antici, greci și latini, nume de autori slavi**, pentru lucrări de tip omagial, în cazul **lucrărilor ce reproduc schimbul de idei dintre două sau mai multe persoane cu contribuții egale** — interviuri, convorbiri, corespondență (Firoiu, V. Convorbiri cu Henri Coandă „Am inventat furcile zburătoare”... nu Firoiu, V. și Coandă, H...; Mugur, Florin. Convorbiri cu Marin Preda nu Mugur, Florin și Preda, Marin... ș.a.); în cazul **albumelor de artă** (de pildă, *El Greco* de Ioan Horga, este descrisă la prima ediție la artist și la a doua ediție la autorul textului); pentru doi **coautori anonimi** (Grimm, Jacob și Wilhelm și Grimm, Jacob și Grimm, Wilhelm);

— erori de descriere în cazul scrierilor de scrieri, opere alese, cicluri cu titlu unitar etc., cînd titlul general e comunicat ca element de subtitlu — după titlurile de volum (situație pentru ediția de *Teatrul*, în 2 vol., de V. Alecsandri, B.P.T., 1962 și pentru ciclul *Olimpul diavolului*, de Ion Bănuță), sau după paginație, împreună cu indicativul de volum, în chip de colecție (situații semnalate pentru scrierile lui I. Pelz, I. Pas, M. Beniuc, H.G. Wells);

— omisiuni în stabilirea complementarelor necesare (ex. volumul *Hänsel și Grătel* de Frații Grimm, 1975, cu-8 p. text și 12 f. planșe color, dar fără complementară pentru ilustrator);

— oscilații în descrierea la autor sau la titlu (Roman, Carol. *Există un secret al celebrității*. Laureții ai premiu-

lui Nobel răspund la întrebarea... în cazul ediției din 1971, dar Laureții ai premiului Nobel răspund la întrebarea(...) în cazul ediției a 2-a, din 1975; **Ghidul bibliotecilor din R.P.R.** [Redactat de...], 1953, dar Moldoveanu, Valeriu, Popescu, Gheorghe și Tomescu, Mircea. **Ghidul bibliotecilor din România...**, 1970);

— oscilații în folosirea unor indici czu pentru anumite domenii sau genuri de literatură: arheologie 930.26 și 902; în cazul ediției a 2-a, din 1975; **Ghidul bibliotecilor din R.P.R.** [Redactat de...], 1953, dar Moldoveanu, Valeriu, Popescu, Gheorghe și Tomescu, Mircea. **Ghidul bibliotecilor din România...**, 1970);

— folosirea indicelui de formă ca indice principal, deși nu forma e esențială (ex. Brown, Clement. **Tranzistoare**. Întrebări și răspunsuri — czu (025): 621.382.3 sau Hellyer, M.V. **Radio și televiziune**. Întrebări și răspunsuri. czu (025): 621.396 + 621.397);

— omiterea unor clasificări esențiale, dar acordarea unor indici de importanță secundară (ex. *Revolta de pe Bounty* de Rohn Barow neclasificată la 820-31 = 59.0, dar beneficiind de alte patru clasificări: 629.12; 791.43 (0:82)(73); 082.1 Delfin; = 91(498);

— neglijențe în stabilirea apartenenței unei lucrări la o anumită literatură (ex. *Moulin Rouge*, de Pierre La Mure, cu indicele 820-31 = 59.0 în loc de 840-31 = 59.0; studiul monografic *Boecacio* de Alex. Balaci, cu indicele 859.09 în loc de 850.09 etc.);

— unele rezolvări nesatisfăcătoare, ca în cazul indicelui de clasificare acordat pentru FUS (061:3), care și-ar afla mai firesc locul în cadrul clasei 3, sau al lucrărilor din Seria „Documente ale Partidului Comunist Român” clasificate de regulă la 3CP (498)-1 (Istoria partidului) în loc de 3CP (49) - 5:... (Rolul conducător al partidului în relație cu domeniul).

Avînd mai degrabă valoare de deziderat decît de critică, observațiile privind fișa tipărită au fost însoțite de sugestii ca periodic, în cadrul serviciului specializat din BCS, să se întreprindă analize ale fișelor tipărite, în vederea eliminării inconsecvențelor, lămuririi aspectelor controversabile, stabilirii unui punct de vedere unitar la nivelul întregului colectiv de catalogatori-clasificatori.

Alte deziderate au vizat îmbunătățirea și extinderea gamei de servicii centralizate:

— editarea unei clasificări zecimale, care să răspundă exigențelor actuale;

— comunicarea periodică, fie prin paginile buletinului *Biblioteca*, fie odată cu abonamentele la fișa tipărită, a modificărilor intervenite în clasificarea zecimală; clarificarea corespunzătoare a modalităților noi de indexare; eventuala multiplicarea periodică, în traducere, a modificărilor tipărite de FID;

— tipărirea de seturi de divizionare pentru catalogul alfabetic și pentru catalogul sistematic;

— elaborarea unei liste naționale de vedete uniforme pentru autori persoane fizice, autori-colectivi și titluri de anonime;

— includerea în seturile de fișe tipărite a fișelor complementare;

— dată fiind largă răspîndire a cataloagelor auxiliare pe titluri, editarea de fișe cu descriere la titlu;

— realizarea centralizată a fișelor ilustrate (color) destinate cataloagelor pentru copii;

— asigurarea unei mai strînse ritmicități a fișei tipărite, scurtarea decalajului între momentul apariției cărții și realizarea fișei tipărite; studierea posibilităților de trecere în viitor la catalogarea la sursă.

Consultații în CZU

RECOMANDĂRI PRIVIND CLASIFICAREA
PUBLICAȚIILOR LA CLASA 3 ȘTIINȚE
SOCIALE (I)

„Trebuie să ținem seama că în orice știință, cu atât mai mult în științele sociale, economice este necesar să ținem pasul cu schimbările care au loc pe plan național și pe plan internațional“.

NICOLAE CEAUȘESCU

Științele sociale au fost structurate în cadrul tabelor CZU conform concepției despre clasificarea acestora existentă la începutul secolului XX. În timp, concepția asupra ariei de cuprindere a științelor sociale s-a lărgit considerabil, înglobând astăzi un domeniu mult mai vast.

Științele sociale studiază din diferite puncte de vedere același obiect: societatea; aceasta nu se prezintă însă nici ca o realitate singulară, nici ca o realitate omogenă, nici ca o realitate statornică, ci, așa cum a făcut dovada materialismul istoric, ca o realitate multiplă, variată, complexă, în veșnică schimbare și dezvoltare. Exemplul cel mai edificator îl constituie transformările revoluționare ce au avut loc în structura socială a lumii contemporane ca urmare a apariției unei noi orinduirii sociale — orinduirea socialistă.

Aspectele tot mai complexe ale lumii contemporane, conceptele noi apărute ca urmare a dezvoltării societății fac nesatisfăcător cadrul inițial al CZU și solicită o activitate permanentă de îmbunătățire și modificare a structurii acesteia. Specialiști renumiți în clasificarea zecimale recunosc carențele fundamentale de structură ale acesteia și sînt de acord că, pentru a supraviețui, sistemul CZU are nevoie de asemenea modificări care vor duce, poate, la o schimbare fundamentală în repartizarea claselor mari. În prezent, **clasa 3** a fost supusă unor revizuirii serioase de către un comitet desemnat de către Federația Internațională de Documentare (FID), în care își aduc contribuția și specialiști din țările socialiste. Multe propuneri și-au găsit deja locul în tabelele CZU. Rămase, în marea lor majoritate, aceleași, diviziunile principale ale clasei **3** au suferit totuși unele schimbări. Astfel, după modificările introduse prin publicația FID „*Extensions and corrections to the UDC*“, principalele diviziuni sînt următoarele:

30 Sociologie. Sociografie
31 Statistică. Demografie

32 Politică
33 Științe economice. Economie politică
34 Drept
35 Administrație publică
36 Asistență socială. Asigurări
37 Educație. Învățămînt. Folosirea timpului liber
38 (anulat) → **339**, **338.47/48**
39 Ethnografie. Folclor.

Sociologia, ca știință a proceselor sociale, a relațiilor interumane și a instituțiilor diverselor orinduirii sociale, indexată la **301**, are subdivizări pentru: psihologia socială, sociologia grupurilor, norme sociale (de exemplu: opinia publică), raporturi sociale, procese sociale, formațiuni sociale (grupuri, comunități locale), puncte de vedere tendințe și școli sociologice. Sociologii de ramură se clasifică tot aici făcîndu-se legătura cu domeniul respectiv, cu ajutorul semnului de relație (:).

Un indice nou introdus, **303**, preia conținutul indicelui **301.08** (care se anulează), astfel că la **303** vor fi clasificate publicații avînd ca subiect metodologia generală a investigației sociologice precum și investigații sociologice concrete.

Diviziunea **31 Statistică. Demografie** nu a suferit schimbări serioase și nu ridică probleme deosebite în clasificarea publicațiilor.

Diviziunea principală **32 Politică**, cu următoarea structură:

321 Forme de organizare politică
322 Raportul dintre stat și biserică
323 Politică internă
324 Alegeri
325 Migrație. Colonizare
326 Sclavaj. Abolirea sclavajului

327 Relații politice internaționale. Politică internațională. Politică externă

328 Parlamente. Activitate parlamentară

329 Partide politice. Mișcări politice

păstrează unele anacronisme (326 Sclavaj. Abolirea sclavajului, de pildă).

Totuși, în cadrul subdiviziunilor grupei 32 au fost creați indici pentru a reflecta noile aspecte ale vieții politice interne și internaționale și au fost regrupate unele concepte.

Indicele 329 grupează partidele și mișcările politice, organizațiile politice de masă, mișcările politice ale tineretului. Dintre subdiviziunile lui 329, în mod deosebit ne interesează 329.15 Partide comuniste și muncitorești; 329.78 Organizații comuniste și democratice de tineret și 329.78—053.2 Organizații politice pentru copii (ex. Pionieri; Șoimii patriei).

(Pentru alte organizații ale tineretului va fi folosit 061.213 Organizații ale tineretului).

Partidele comuniste și muncitorești vor fi grupate pe țări cu ajutorul diviziunilor comune de loc, iar în cadrul țărilor vom apela, pentru divizări de amănunt, la alți indici auxiliari. De exemplu:

329.15(498)(091) Istoria Partidului Comunist Român

329.15(498) „1921” Crearea Partidului Comunist Român

329.15(498) „1977.12”: 061.3 Conferința Națională a Partidului Comunist Român

329.15(498):0/9 Politica partidului în diverse domenii

Celelalte partide și mișcări politice vor fi clasificate la 329, cu indicele auxiliar de loc, urmat de numele partidului sau mișcării respective.

În catalogul sistematic grupa 329 poate fi organizată în felul următor:

— Partide comuniste și muncitorești

329.15 Probleme teoretice privind partidul comunist

329.15(498) Partidul Comunist Român

329.15(4/9) Alte partide comuniste și muncitorești (în ordinea indicelui auxiliar de loc)

— Alte partide și mișcări politice (în ordinea indicelui auxiliar de loc)

329(100) Partide și mișcări politice în general

329(420) Conserv. Partidul conservator (Anglia)

329(420) Liberal Partidul liberal (Anglia)

329(44) Socialist Partidul socialist (Franța)

329(45) Democrat creștin Partidul democrat creștin (Italia)

Grupa 329.15(498) Partidul Comunist Român poate fi structurată tematic în felul următor:

— Opere complete și alese ale secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu*

— Programe și statute (invers cronologic)

— Congrese, conferințe, plenare ale partidului (invers cronologic)**

— Istoria partidului (direct cronologic)

— Viața internă de partid

— Propagandă de partid. Învățământ politico-ideologic de partid

* Rapoartele și cuvântările ținute la congresele, conferințele și plenarele partidului vor fi grupate la rubrica **Congrese, conferințe, plenare ale partidului**. Cuvântările ținute cu alte ocazii se vor clasifica la domeniul respectiv.

** În cadrul congreselor, publicațiile vor fi aranjate în ordinea următoare: **Rapoarte/Directive/Materiale, dezbateri/Rezoluții/Alte materiale/Teze, proiecte**. Traducerile în alte limbi se plasează după lucrarea în limba română.

— Rolul conducător al partidului în viața economico-socială.

La fel se va proceda și pentru grupele privind celelalte partide comuniste și muncitorești și pentru organizațiile comuniste și democratice de tineret.

Bibliotecile care doresc să păstreze în clasificarea publicațiilor indicii din ediția românească de clasificare (3CP pentru partide comuniste și 3TD pentru organizațiile comuniste și democratice de tineret) vor avea în continuare drept model indicii folosiți de catalogarea centralizată.

Diviziunea 33 care cuprinde științele economice a fost complet restructurată pentru a putea permite primirea unor noi concepte și pentru a se apropia cât mai mult de concepția actuală privind domeniul și structura științelor economice. Astfel, subdiviziunile actuale ale grupei 33 sînt următoarele:

330 Economie politică

331 Muncă. Problemele muncii. Organizarea muncii

332 (anulat)→336.7

332 Pămînt. Sol. Imobile

333 (anulat)→332

334 Cooperare. Știința cooperăției

335 (anulat)→141.8, 321.7, 329, 329.15; 330.84/86

336 Finanțe. Finanțe publice

337 (anulat)→339.543

338 Situație economică. Politică economică. Producție. Servicii. Prețuri

339 Comerț. Finanțe internaționale. Economie mondială.

Unele modificări de amănunt ale acestei grupe pot fi urmărite în tabela prescurtată pentru clasa 3 ce o prezentăm mai jos. Dintre acestea atrage atenția diviziunea

330.8 Teorii economice, școli economice care ridică probleme în clasificarea publicațiilor, deoarece e dificil de urmărit subdiviziunile din tabelele CZU. De aceea recomandăm să fie folosite numai subdiviziunile **330.84 Școli economice socialiste pînă la Marx, socialism utopic și 330.85 Teoria economică marxist-leninistă**, urmînd ca celelalte teorii și școli economice să fie grupate după țara și denumirea lor.

Astfel, în catalogul sistematic grupa 330.8 Teorii și școli economice se va prezenta în felul următor:

— Teorii și școli economice (tratate în totalitate, lucrări generale)

— Școli economice socialiste pînă la Marx. Socialism utopic

— Teoria economică marxist-leninistă

— Alte teorii și școli economice

În fruntea clasei 3, în tabelele CZU, se găsesc diviziuni analitice cu — (linioară) și cu 0 (punct zero) care pot fi folosite pe întreg cuprinsul clasei. Cel mai frecvent sînt folosite diviziunile analitice pentru persoane — 05 (tratate în ultimul timp ca diviziuni comune). Pentru a strînge la un loc diversele subiecte, tratate din punct de vedere al persoanei (atît din clasa 3, cît și din celelalte clase), catalogarea centralizată folosește următoarea combinație de indici:

3—053.7:17 Etica tineretului

3—053.7:392.3 Tineretul și familia

3—053.7:618.88 Tineretul și viața sexuală

3—053.7:796 Tineretul și sportul

Pentru redarea acestor aspecte se folosește și o altă variantă la fel de corectă:

17—053.7 Etica tineretului

392.3—053.7 Tineretul și familia
613.88—053.7 Tineretul și viața sexuală
796—053.7 Tineretul și sportul

Inconvenientul celei de a doua variante este că se pierde un aspect al subiectului (problemele tineretului sînt răspîndite la subiectele respective). În acest caz clasificatorul va trebui să hotărască singur ținînd seama de mărimea catalogului, de nevoile de informare, de cerințele beneficiarilor, dacă va folosi prima sau a doua variantă. De altfel, acest lucru este valabil în toate situațiile în care se folosesc indicii analitici cu—(linioară) deoarece, în timp, catalogarea centralizată a oscilat în folosirea celor două variante. Dar asupra acestui aspect vom reveni.

Elena SABADAC

3. ȘTIINȚE SOCIALE

- 30 **SOCIOLOGIE. SOCIOGRAFIE**
→39
- 301 **SOCIOLOGIE**
Natura și sarcinile sociologiei. Obiectul și limitele sociologiei
:0/9 Sociologiei de ramură
- 301.08 (anulat) →303
- 301.15 Izvoarele și cauzele fenomenelor sociale. Valoarea reală a cunoașterii sociale
- .151 Psihologie socială
→159.9—052
- .152 Conștiință de grup. Conștiință colectivă
→301.182
- .153 Mijloace de acțiune pe plan social. Opinie. Opinie publică. Norme, reacții, convenții
- 301.16 Raporturi sociale. Relații sociale. Comunicații sociale. Mediu social. Spațiu social
- 301.17 Procese sociale. Formarea grupurilor
- 301.18 Formațiuni sociale, grupuri sociale, contract social
- .185 Grupuri organice. Comunități
- .185.2 Comunități locale
- 301.19 Tendințe sociologice. Teorii și școli sociologice
- 303 **Metodele sociologiei. Metodologia generală a investigației sociale**
- 303.68 Anchete sociale
- .682 Sociometrie
- 304 **Probleme sociale în general. Critica organizării sociale, reforme. Probleme sociale practice. Politică socială**
→308
- 308 **Sociografie. Situație socială. Monografii sociologice. Situația socială a diferitelor țări**
Geografie socială
- 31 **STATISTICĂ. DEMOGRAFIE**
- 311 **STATISTICĂ. Teoria statisticii**
→519
:0/9 Statistica în diverse domenii
- 311.1 Noțiuni fundamentale ale statisticii
- .2 Tehnică statistică
- .3 Statistică oficială. Statistică națională. Statistică internațională
- .4 Statistică specială
- 312 **DEMOGRAFIE. RECENSĂMINTE**
- .01 Teoria populației
- 312.1 Statistica natalității
- .2 Statistica mortalității
- .3/9 Statistică după diverse alte criterii
- 313 Statistica accidentelor
- 32 **POLITICA**
→93/99
- .01 Teoria politicii
- 321 **FORME DE ORGANIZARE POLITICĂ. STATUL CA PUTERE POLITICĂ**
- .01 Teoria statului
- 321.1 Forme diverse de guvernămînt prezentate istoric: matriarhat, patriarhat, democrație antică, feudalism, despotism
- .6 Dictatura ca formă de guvernare Monarhie absolută. Absolutism. Regim autoritar modern: fascism, dictatură militară etc.
- .7 **Democrație**
- .72 Democrație parlamentară. Monarhie constituțională
Republică
- .74 **Democrație socialistă. Dictatura proletariatului. Democrație populară**
(anulat) →323.3
- 321.9 **RAPORTUL DINTRE STAT ȘI BISERICĂ**
- 322 **POLITICĂ INTERNĂ**
- 323 **Problema națională. Politică națională. Naționalități conlocuitoare. Minorități**
- 323.1 Acțiuni politice interne: agitații, denunțuri, luptă pasivă (greva foamei), luptă activă (boicot, sabotaj, grevă politică, răscoală, revoltă, revoluție, contrarevoluție, război civil)
- .2 **Clase sociale. Grupuri și formațiuni sociale**
- 323.3 Aristocrație. Nobilime. Moșierime
- .31 Burghezic. Marea burghezic. Mica burghezic
- .32 Tărani
- .325 Intelectuali
- .329 Muncitori
- .33 Sclavi. Șerbi
- .34 →326
- .37 Funcționari
- .38 Relații între clasele sociale. Lupta de clasă. Colaborarea între clasele sociale
- .396 Elită socială
- 323.5 **Etică politică. Patriotism**
- 324 **ALEGERI. PLEBISCITE. REFERENDUMURI**
→342.8
- 325 **MIGRAȚIE. COLONIZARE. Colonialism.**
Lupta de eliberare națională
- 326 Sclavaj. Abolirea sclavajului
- 327 **RELAȚII POLITICE INTERNAȚIONALE.**
Politică internațională. Politică externă
- 327.2 Imperialism. Politică imperialistă. Politică de expansiune
→325.3
- 327.3 Internaționalism.
- .32 Solidaritatea internațională a clasei muncitoare. Ziua internațională a muncii
- .323 Mișcarea muncitorească internațională. Internaționala I, Internaționala a II-a, Internaționala Comunistă
- .36 **Lupta pentru pace**
- .37 Mișcări, acțiuni în vederea înfăptuirii dezarmării

- 327.4 (anulat) → 327.36
 327.5 Formarea blocurilor militare. Conflicte internaționale
 .51 Blocuri și alianțe militare
 .54 Război rece
 .55 Lumea neangajată
 .56 Destinderea situației politice internaționale. Reglementarea conflictelor internaționale
 .57 Coexistență pașnică
 327.8 Influența politică asupra altor state
 .84 Spionaj. Servicii secrete
 328 **PARLAMENTE, ACTIVITATE PARLAMENTARĂ → 93/99**
 329 **PARTIDE POLITICE. MIȘCĂRI POLITICE**
 329.15 **PARTIDE COMUNISTE ȘI MUNCITOREȘTI**
 329.78 **ORGANIZAȚII COMUNISTE ȘI DEMOCRATICE DE TINERET**
 — 053.2 Organizații pentru copii
 33 **ȘTIINȚE ECONOMICE. ECONOMIE POLITICĂ → 338, 65**
 330 **ȘTIINȚE ECONOMICE ÎN GENERAL. Noțiuni generale de economie politică → 331, 332, 336, 338, 339**
 330.1 Categoriile ale economiei politice: valoare, plusvaloare, capital
 .101 Obiectul și metoda economiei politice
 .11 Fenomene și legi economice
 .111.2 Mod de producție
 .111.4 Forțe de producție
 .111.6 Relații de producție
 .111.8 Raportul dintre forțele de producție și relațiile de producție
 330.114/114.32 (anulat) → 330.34.014
 330.115 Economie
 330.12 Obiecte economice. Bunuri economice: bunuri de consum, mijloace de producție. Servicii
 330.13 **Principii economice. Utilitate. Valoare. Legea valorii. Teoria valorii. Marfă**
 330.14 **Capital. Teoria capitalului. Conceptul de capital (anulat) → 330.146, 330.322**
 .141 Forme și specii de capital
 .143 Beneficii. Rata beneficiului. Profit. Rata profitului. Plusvaloare. Rata plusvalorii
 .144 Repartiția capitalului
 .145 Circulația capitalului
 .146 Acumularea capitalului. Formarea capitalului
 .147 Concentrarea și centralizarea capitalului
 .148 (anulat) → 330.342
 330.15 Factori naturali. Pământ. Natură. Forțe ale naturii. Bogății naturale
 330.16 Comportament economic. Elemente fiziopsihologice. Necesități. Dorințe. Interese
 330.17/173.3 (anulat) → 330.342. 17
 330.18/188 (anulat) → 330.101, 330.8
 330.19/191.6 (anulat) → 330.342, 338
 330.2/233 (anulat) → 334, 338.24
 330.3 Dinamică economică. Mișcare economică (numai probleme teoretice)
 .31 Ciclu economic. Reproducție
 .32 Începuturile formării capitalului. Reproducția lărgită. Investiții. Teoria investițiilor. Rentabilitatea investițiilor
 .33 Ciclu reproducției. Conjunctură. Mișcare conjuncturală. Ciclu conjunctural. Crize economice → 338.12
 .34 **Evoluție economică. Dezvolare economică. Dezvoltarea forțelor și relațiilor de producție**
 .014 Trepte în dezvoltarea economică
 .014.1 Economie staționară
 .014.2 Economie în dezvoltare, în progres
 .341 **Factorii evoluției economice. Dezvoltarea forțelor de producție. Progres tehnic. Dezvoltarea relațiilor de producție**
 .342 Stadii în dezvoltarea economică. Sisteme economice. Economia comunei primitive, originii sclavagiste, feudale, capitaliste
 342.15. **Economice socialistă și comunistă**
 .35 Creștere economică. Teoria creșterii economice. Creștere extensivă. Creștere intensivă. Factorii determinanți ai creșterii economice
 330.358/358.2 (anulat) → 330.36
 330.36 Echilibru economic. Proporționalitate în economie. Echilibru macroeconomic (general). Echilibru microeconomic (parțial). Creșterea economică în echilibru economic. Balanța creșterii
 330.5 **Avuție națională. Produs social. Bilanț economic. Calcul economic**
 .52 Avuție națională. Bogăție națională
 .53 Bilanț economic. Calcul economic. Buget național
 .54 Produs social global
 .55 Produs social brut
 .56 Venit social. Produs social net
 Repartiția venitului național. Veniturile populației. Veniturile statului. Veniturile întreprinderilor socialiste (de stat și cooperatiste).
 Utilizarea venitului național. Consum. Consum individual. Consum social. Acumulare. Rezerve
 Standard de viață
 330.59 **Teorii economice. Școli economice**
 330.8 Școli economice socialiste până la Marx. Socialism utopic
 85 Școli economice marxist-leniniste
 881 **MUNCĂ. PROBLEMELE MUNCII. ORGANIZAREA MUNCII → 349.2**
 .01 Teoria muncii. Libertatea muncii. Utilitatea, demnitatea muncii
 .015.1 Ergonomie
 .022 Morala muncii. Disciplina muncii
 .024 Forța de muncă a omului. Consum. Uzură. Reproducere
 .04 Influențe externe asupra muncii, influențe tehnice. Climat: lumină, culoare, temperatură
 .05 Influențe provenite de la lucrător
 331.1 **Relații în procesul muncii**
 .11 Contract de muncă
 .12 Angajare
 .13 Concediere. Reangajare
 .14 Regulament de ordine interioară
 .15 Relații în interiorul întreprinderii
 .152 **Conducere colectivă. Consilii de conducere. Comitetul oamenilor muncii**
 .16 Jurisdicția muncii
 331.2 Remunerația muncii. Salarii. Suplimente. Prime. Alocații
 331.3 (anulat) → 331—053.2
 331.4/46 (anulat) → 331—055.2
 331.5 Piața brațelor de muncă. Ocupații. Profesii. Birouri ale muncii. Oficii de plasare
 .54 **Profesii. Ocupații**
 :0/9 Grupe de profesii

- .55 Mobilitatea forței de muncă. Migrația forței de muncă: internă, internațională.
- .56/58 Șomaj. Prevenirea șomajului. Rechemarea la lucru. Reangajare
- 331.6 (anulat) →331.5
- 331.7 (anulat) →331.54
- 331.81 Durata muncii. Timp de muncă. Timp liber. Absențe. Concedii. Vacanță**
- .82 Condiții de muncă. Loc de muncă. Securitatea muncii. Protecția muncii
- .83 Situația economică și socială a muncitorilor
- .86 Ucenicie. Învățământ profesional →373.6
- .87 Organizarea muncii. Diviziunea muncii. Specializare. Concentrare, cooperare în procesul muncii. Mecanizarea muncii. Inițiative în procesul muncii. Întreceri. Întreceri socialiste
- .88 Asociații muncitorești. Organizații profesionale. Sindicate.
- 331.89 Greve
- 331.9 (anulat) →331...
- 332 **Finanțe publice. Băncii Bursă. (anulat) 336.7**
- 332 PROPRIETATE. PĂMÎNT. SOL. IMOBILE**
- 332.2 Proprietate în general. Proprietate funciară. Obținerea proprietății, îngrășămintele terenului, delimitarea proprietății
- .24 Feluri de proprietate
- .012.32 Proprietate particulară
- .33 Proprietate publică. Proprietate de stat
- .34 Proprietate cooperativistă. Proprietate colectivă
- 332.3 Destinația terenului. Folosirea terenului. Folosirea terenurilor adecvate și neadecvate, măsuri pentru ridicarea eficienței terenului (ameliorări, îngrășăminte)
- .334 Teren folosibil :0/9 (silvicultură, construcții etc.)
- 332.5 Planificarea pe termen lung a folosirii terenului
- .6 Valoarea terenului. Valoarea imobilelor. Productivitate. Renta
- .7 Circulația terenului. Circulația imobilelor. Comerțul cu imobile și terenuri.
- 334 PROBLEME GENERALE ALE COOPERĂRII ÎN ECONOMIE**
- 334.1 Cooperatie în general
- .2 Cooperative de credit. Bănci cooperative.
- .3 Cooperative de asigurare. Cooperative (case) de ajutor reciproc
- .4 Cooperative economice. Cooperative de desfacere.
- .5 Cooperatie de consum
- .6 Cooperatie de producție
- :338.43 **Cooperative agricole de producție** →63
- .7 Asociații economice și industriale. Cooperarea în industrie. Cooperative meșteșugărești. Producție la domiciliu. Meșteșuguri. Manufactură.
- .75 Organizarea monopolurilor. Fuziune. Concentrarea firmelor. Acorduri de cooperare. Carteluri, Concern. Trust
- (anulat) →141.8, 321.7, 329.15, 330.84/86
- 336 FINANȚE. FINANȚE PUBLICE. BĂNCI. Afaceri financiare**
- 336.1 Domeniul public. Bugetul statului
- .2 Veniturile statului. Impozite. Contribuții. Taxe
- .3 Imprumuturi. Datorii publice
- .4 Încasări și resurse financiare diverse. Vamă. Tarif vamal
- 339.543
- .5 Cheltuieli publice: investiții, salarii, pensii, donații etc.
- .6 **Finanțele organizațiilor economice. Finanțarea investițiilor**
- 336.7 Mijloace financiare. Bănci, Monedă, Burse. Credit**
- .71 Bănci. Bănci naționale. Operații de bancă
- .72 Case de economii. CEC
- .73 Case de imprumut
- .74 Monedă. Valoare monetară. Etalon aur. Etalon argint
- .76 Bursă. Piață financiară
- .77 Credit. Acordare de credite
- .78 Dobândă. Loterii
- 337 (anulat) →339.543
- 338 SITUAȚIE ECONOMICĂ. POLITICĂ ECONOMICĂ. DIRIJARE ECONOMICĂ. PLANIFICARE ECONOMICĂ. Producție, servicii, prețuri**
- 338.1 Situație economică. Conjunctură. Structură economică. Dezvoltare. Creștere economică
- .12 Mișcare ciclică a economiei. Conjunctură. Criză. Depresiune
- .14 Prejudicii economice
- 338.2 Politică economică. Dirijare economică. Planificare economică**
- Politică economică în general
- Politică economică pe domenii speciale
- Dirijare economică
- Planificare economică. Planuri social-economice. Economie planificată. Coordonarea planificării**
- Prognoză economică
- Plan unic tehnico-științific
- Probleme generale ale producției** →658
- Productivitate. Randament
- Capacitate de producție. Utilizarea capacităților de producție
- Structura producției. Diversificare. Specializare
- Instabilitatea producției. Oscilații
- Mecanizarea producției. Automatizare. Producție de serie. Producție în lanț
- 338.4 Producție și servicii conform sectoarelor economice**
- .41/.422 (anulat) →334.74
- .48 **Agricultura ca ramură economică**
- .44 (anulat) →334.7
- .45 **Industria. Producția industrială**
- .46 Prestări servicii :0/9 Domeniul de prestare
- .47 **Comunicații. Transporturi (numai aspectul economic)** →654/656
- .48 Turismul (Aspect economic)
- .49 **Infrastructură**
- 338.5 **Prețuri. Formarea prețurilor. Cost**
- 338.6 → (anulat) →334.7
- 338.7 → (anulat) →334.7
- 338.8 (anulat) →334.7
- 338.9 (anulat) →33...
- 339 COMERT**
- 339.1 Comerț în general
- 339.11/.12 (anulat) →304, 330.567
- 339.13 Piață. Analiza pieței. Cerere și ofertă. Marketing
- 339.14 Schimb de mărfuri. Stocuri
- .15 Randamentul activității comerciale

PROPAGANDA CĂRȚII ȘI A LECTURII PUBLICE ÎN BIBLIOTECILE DE PESTE HOTARE

- .16 Specii și forme de comerț: comerț particular, de stat, cooperatist, socialist
- .17 Instituții și forme instituționale ale activității comerciale: Bursa de mărfuri, piețe, magazine etc.
- .18 Tehnică comercială
- .19 Abuzuri comerciale. Comerț ilicit
- 339.2/.3 (anulat) → 330.5
- 339.3 Comerț interior
- 339.31 (anulat) → 330.52
- 339.32 (anulat) → 330.56
- 339.4 (anulat) → 330.567
- 339.5 Comerț exterior. Politica comerțului exterior
- .543 Politică vamală. Vamă. Sistem vamal. Tarif vamal
- .56 Tehnica comerțului exterior. Import. Export. Tranzit
- 339.6/666 (anulat) → 330.5
- 339.7 Finanțe internaționale
- .72 Plăți internaționale
- .73 Organizații pentru plăți internaționale. Bănci internaționale. Bănci de investiții
- .74 Politică devalizelor. Cursul de schimb
- 339.8 (anulat) → 339.18
- 339.9 Economie internațională. Politică economică internațională. Relații economice internaționale. Economie mondială
- .91 Diviziunea internațională a muncii
- .92 Cooperare economică internațională. Integrare economică internațională
- .923 Uniuni economice. Comunități economice
- .94 Cooperare. Specializare. Coproducție
- .96 Ajutorarea ca formă de cooperare internațională
- .97 Planificare. Planuri economice internaționale

(continuare în numărul următor)

Poșta rubricii

Biblioteca Judejeană Sălaj întreabă dacă indicii de clasificare zecimală comunicați, prin intermediul rubricii noastre, ca anulați, pot fi anulați și în cadrul catalogelor sistematice și cum trebuie procedat.

Răspuns: Toate modificările intervenite în tabelele de clasificare zecimală anunțate de noi sînt intervenții oficiale ale F.I.D., comunicate beneficiarilor prin buletinul său. Mai devreme sau mai târziu, aceste modificări vor trebui operate nu numai în catalogul sistematic, ci peste tot unde clasificarea zecimală este folosită ca sistem de ordonare în înmagazinarea și regăsirea informațiilor (depozite, acces liber la raft, bibliografie etc.). Acest lucru se va realiza treptat, fără a se întrerupe activitatea curentă. În locul indicelui anulat se va păstra un timp o divizionară sau o fișă de catalog, pe care se va nota indicele anulat cu o trimitere la noul indice, de exemplu; 19 Istoria filozofiei (indice anulat) → 1(.)(091), 1(.).

Biblioteca Judejeană Iași întreabă, pornind de la constatarea că unele formulări ale semnificației unor indici CZU cu timpul nu mai corespund, cum se operează acest lucru pe divizionarele catalogului sistematic.

Răspuns: Poate cea mai grea moștenire a unui catalog este aspectul „istoric” pe care acesta îl capătă în timp din cauza neglijării sistemului de divizionare. La catalogul sistematic acest lucru este și mai vizibil atunci cînd formularea semnificației unui indice CZU care nu mai corespunde este menținută în continuare. Este necesar, tocmai de aceea, să se urmărească în permanență textele notate pe fișele divizionare, pentru a putea interveni la timp. Unele divizionare vor fi scoase cu totul, pe altele se va reforma textul. De asemenea, se vor introduce divizionare noi pentru noile noțiuni. Numai astfel vom putea spune despre catalogul sistematic că e un organism viu, în continuă schimbare și adaptare. Subliniem, în legătură cu acest aspect, și necesitatea de a pune de acord indexul alfabetic cu toate modificările operate în catalogul sistematic.

Mai mulți colegi din țară ne întreabă dacă pentru estetică (ca noțiune filozofică) nu a fost introdus un indice nou în locul celui anulat, 118.8 (Frumosul în filozofie) fiind considerat un indice prea general.

Răspuns: Noul indice pentru estetică, ca noțiune filozofică, este 111.852.

Perturbațiile din „Galaxia Gutenberg”, reale sau numai imaginate, care au pus în discuție rosturile cărții în lumea contemporană, ocupînd coloanele revistelor și ordinea de zi a multor colocvii ale bibliotecarilor, sociologilor, culturologilor și altor slujitori ai literelor, și-au pierdut din acuitate. Odată cu potolirea valurilor stîrnite pe această temă, cu decantarea pronosticurilor și concluziilor, dispare și îndoiala asupra aportului major al cărții în educarea și informarea oamenilor, asupra posibilităților acesteia de a conlucra pașnic și necesar cu mijloacele moderne, audio-vizuale. Și dacă cu ani în urmă, în occident se vorbea tot mai mult despre caracterul caduc al cărții ca mijloc de comunicare, ca auxiliar în formarea și informarea oamenilor, tot acolo apar acum și cele mai multe lucrări, cu caracter bilanțier, în care faptele sînt așezate pe făgașul normal. Astfel ne apar studiile lui R. Harrison — **Biblioteca și comunitatea** (apărut în 1977, la editura Deutsch din Londra), A.W. McC Lellan — **Lectura — un alt termen al educației** (în „Journal of Librarianship”, IX, nr. 1/1977) sau John Smith — **Bibliotecile și educația** (în „New Library World”, 79, nr. 933, martie 1978).

În acest context preocupările bibliotecilor de pretutindeni pentru propaganda cărții și a lecturii, pentru cultivarea deprinderii cititului sistematic, selectiv și eficient cunosc, după modul în care se ogîndesc în literatura de specialitate, un adevărat revirement.

După o trecere în revistă a ceea ce se publică în străinătate despre animația culturală din biblioteci, pot fi decelate cîteva coordonate principale care jalonează acțiunile culturale, de propagandă a cărții și a lecturii, deosebit de semnificative și pentru activitatea bibliotecară din țara noastră.

În această ordine de idei, am desprinde, în primul rînd, preocuparea generală, avînd un caracter formativ, pentru crearea deprinderilor lecturii sistematice, pentru învățarea utilizării cărții și a bibliotecii ca instrumente de lucru, pentru studiu și documentare. Cartea lui J.A. Grihanov — **Ce trebuie să știe fiecare despre bibliotecă?**, apărută recent la Moscova în editura Kniga, articolele din revista bulgară „Bibliotekar” (Sofia, 25, nr. 3/1978) — **Forme și metode de inițiere a cititorilor în activitatea de bibliotecă** (autor M. Zlatoustova), din „New Library world” (78, nr. 925, iul. 1977) — **Bibliocultura** sau din „Bibliotekar” (Moscova, nr. 2, 1978) **Cunoștințe necesare pentru toți** relevă nu numai importanța problemei, ci prezintă metode și forme de inițiere a cititorilor, de la îndrumarea individuală la conferințe și cursuri, de la editarea de pliante și ghiduri la realizarea de mici filme documentare sau seturi de diapozitive.

Un accent deosebit se pune pe formarea deprinderii lecturii și a frecventării bibliotecii la copii și adolescenți: Kerekés Palne, în articolul *Convorbiri despre cărți în bibliotecile pentru copii* din „Könyvtari Figyelő” (23, nr. 3—4 1977) sintetizează experiența bibliotecarilor budapeșteni, în acest domeniu; Ludmila Beckova în *Inițierea în informatică în planurile de învățământ*, articol publicat de „Čtatel” (Martin, 27, nr. 4, 1978), analizează aportul școlii la pregătirea tinerei generații pentru tehnicile documentare clasice și moderne. Alte aspecte, fără a aduce prea multe elemente noi, sint prezentate în reviste de specialitate din Bulgaria*, U.R.S.S.** ș.a.

Pline de sugestii cu o evidentă valoare practică ni se par materialele publicate de „Sovetskaja bibliografiia” în numărul 1 pe anul 1978, între care Hotărîrea Comisiei interdepartamentale pentru bibliotecă *Cu privire la îmbunătățirea propagandei cunoștințelor bibliotecar-bibliografice în rîndul elevilor și studenților* sau studiul pe aceeași temă al unor cunoscuți bibliotecari ca Z.S. Zivova și N.B. Medvedeva, după cum lucrarea lui A. Marevil — *Cartea și formarea personalității copilului* (Paris, Casterman, 1977), pe lângă fundamentarea pedagogică a problemei, deschide și noi orizonturi pentru acțiuni concrete în școală sau în bibliotecă, vizînd cultura cărții, formarea deprinderii lecturii, a studiului. Se desprinde, de asemenea, tot ca o idee-cadru la care revin multe din relatările experienței biblioteconomice internaționale, preocuparea pentru caracterul participativ al beneficiarilor înșiși la efortul pentru promovarea cărții și a bibliotecii în viața spirituală a colectivității, pentru popularizarea celor mai valoroase creații științifice, tehnice, literar-artistice. Constituînd una din trăsăturile care interesează și animă tot mai mult și acțiunea bibliotecară din țara noastră, ne vom opri ceva mai mult asupra acestei idei deosebit de fertile. Formele pe care le îmbracă și modalitățile concrete în care acționează în bibliotecile din străinătate participarea activă a unor cercuri tot mai largi din rîndul diferitelor categorii ale populației la viața acestor instituții sint diverse; ele au cîteodată un caracter instituționalizat în plan național, așa cum sint asociațiile „La joie par les livres” în Franța sau „Asociația unională a prietenilor cărții” în U.R.S.S., se constituie în mici „societăți” sau „cluburi” ad hoc, locale, cum se întîlnește mai peste tot, dar cel mai adesea în R.F. Germania, S.U.A., Danemarca, Polonia, Suedia și Cehoslovacia, sau au un caracter absolut spontan, particular***.

În oricare dintre aceste ipostaze, cititorii înșiși, folosind bibliotecă, organizează aici cele mai diverse acțiuni și manifestări, de la întîlniri cu autori și editori, la dezbateri în jurul unor cărți, de la expoziții de publicații, la mici spectacole de păpuși și marionete cu subiecte adecvate scopului, de la conferințe publice la acțiuni de colportaj sau lecturi colective. Sub chemarea „se caută bunicii” asociația „La joie par les livres” a antrenat mulți pensionari dispuși să ajute bibliotecile de copii în susținerea „serilor de basm”, a „lecturilor artistice”, a concursurilor de creație artistică printre micii cititori, iar „Asociația unională a prietenilor cărții”, cu cei peste 5 milioane de membri ai săi, își asumă chiar și organizarea și funcționarea unor filiale sau puncte de împrumut ale bibliotecilor publice.

În R.P. Polonă, animația culturală din multe biblioteci publice este susținută de „Cercul prietenilor bibliotecii”, o formă de participare activă a cititorilor cvasigeneralizată, iar în unele biblioteci din R.F. Germania, comitetele de sprijin formate din cei mai fideli cititori organizează lectorate ale cititorilor, cu reuniuni care iarna au un program permanent.

Relevînd un alt aspect cu caracter general, din cercetarea literaturii biblioteconomice străine se desprinde ideea că obținerea unui grad sporit de atractivitate a animației culturale din biblioteci sau a bibliotecilor este condiționată de folosirea mai intensă, alături de carte, a do-

cumentelor moderne, audiovizuale, ca și de cooperarea, în manifestări complexe, cu celelalte instituții și mijloace cultural-educative. Cîteva exemple sint elocvente: Biblioteca municipală din Leipzig itinerează cu mult succes în organizațiile de tineret, de femei, în colective de muncă sau în școli, un fel de valiză cu cărți, discuri, filme de scurt metraj, diapositive, toate selectate pe o anume temă sau subiect, un „medium-box” cum este denumită această valiză, cu o mare audiență la beneficiari. Mediateca din Cambrai, cu spectacole scurte de teatru, proiecții de filme, audiții muzicale, lecturi artistice, expoziții de cărți și chiar conferințe, constituie o experiență cu presă unanim pozitivă, după cum înregistrează un interes general acțiunile organizate de biblioteca din Centrul cultural „George Pompidou”, Beaubourg, înălțat nu de mult în locul vechilor hale pariziene. Pe aceeași temă, dar subliniînd alte amănunte, sint semnificative relatările bibliotecarilor cehi Balekovski și Sobotik din articolul *Programul audio-vizual în activitatea cultural-educativă* (din Čtenář, Praga, 30 nr. 3, mar 1978) sau ale metodistei Marketa Zadarova — *Mijloacele audio-vizuale în bibliotecile publice*, din aceeași revistă, ca și descrierea experienței Bibliotecii de Stat a R.S.F.S.R. în realizarea unei originale bibliografii de recomandare sonoră — E. Kononenko, — *Ascultați-i pe eroi* (Bibliotecar, Moscova, nr. 4, 1978). Foarte convingătoare ni se par rezultatele obținute în urma cooperării mai multor factori educaționali în acțiuni culturale menite să promoveze implicit și lectura, să popularizeze cartea și biblioteca. Rudolf Gerat în *Integrarea culturii locale și a bibliotecii publice într-o activitate culturală unică*, articol publicat în Čtatel’, (27, nr. 3, mar. 1978), ca și Hugo Ernst Kauffer în *Nona însulă din Marl. O casă model a perfecționării* (Buch und Bibliothek, München, 30, nr. 2—3, 1978) arată și unul și celălalt, deși în condiții social-economice și culturale diferite, că o astfel de abordare a demersului educativ cultural este eficientă. Pe o astfel de cale se dezvoltă tot mai mult și concepția francezilor, ceea ce n-a scăpat unor observatori străini; observațiile lui Graham Barnett publicate în „Library Association Record”, nr. 2, 1978, sub titlul *Franzezii progesează continuu în crearea unor centre culturale dinamice*, fără să se refere doar la Centrul Georges Pompidou”, sint foarte interesante.

Sînt desigur multe alte aspecte, tehnici de lucru și forme de manifestare în acțiunile de popularizare a cărții și a lecturii în practica bibliotecilor de peste hotare. Ne-am oprit însă numai la acele trăsături și tendințe cu caracter general, care să intereseze în mod deosebit bibliotecarii din țara noastră, receptivi la experiența valoroasă de pretutîndeni, la preluarea ei critică și adaptată condițiilor și cerințelor noastre.

A.L.

* Zgurov, Todor — *Za bibliotechnata kulturna na uosnicite*. / Despre cunoștințele elevilor în domeniul activității de bibliotecă. / In: Bibliotecar, (Sofia), 25, nr. 2 feb. 1978, p. 18—20.

Zlatoustova, Maria. *Formi i metodi za zapoznavane na citatelite a bibliotekata*. / Forme și metode de inițiere a cititorilor în activitatea de bibliotecă. / In: Bibliotecar, (Sofia), 25, nr. 3, mar 1978, p. 30—31.

** Fedoseeva, E. — *Na poroge vrosloj zizni*. / În pragul vîrstel de adult. / In: Bibliotecar (Moscova), 56, nr. 4, apr 1978, p. 32—35.

*** *La joie par les livres et les groupes de lecture*. In: Mediatheques publiques, Paris, 11, nr. 41, 1977, p. 46—49.

Čirva, A. *Vsezvazova spolnost priateloyknih*. / Asociația unională a prietenilor cărții. / In: Čtatel’ (Martin), 27, nr. 3, mar 1978, p. 100—103.

Dankst Birgit. *Ein Winter auf dem Lande*. Literarische Öffentlichkeitsarbeit in der Region. / O iarnă în provincie. Activitatea cu publicul în propaganda cărții. / In: Buch und Bibliothek (München), 30, nr. 1, ian 1978, p. 31—35.

Azarov, Vsevolod. *Zelenji svet*. / Semnalul verde. / In: Bibliotecar (Moscova), 56, nr. 3, mar 1978, p. 49—52.

L’Association pour la mediatheque publique. In: Mediatheques publiques, Paris, nr. 41, 1977, p. 55—57.

Aplicarea Legii patrimoniului cultural național al Republicii Socialiste România a pus pe bibliotecari în fața unor serioase probleme de specialitate în legătură cu depistarea, identificarea și păstrarea cărților vechi, în special cele scrise în chirilică. Asemenea cărți se găsesc nu numai în bibliotecile aparținând diferitelor rețele, pe la biserici și mănăstiri, dar și în biblioteci particulare ale colecționarilor și bibliofililor. Cărți în limba română s-au tipărit întâi în Transilvania, la Sibiu (1529—1553), la Brașov (1559—1582) și la Orăștie (1582). Cărțile din secolul al XVI-lea, de obicei, n-aveau pagini de titlu. Felul cărții, data și localitatea de imprimare, numele tipografului se scriau pe ultima foaie a cărții (epilog). La câteva cărți din secolul al XVI-lea, dar mai ales începând cu secolul al XVII-lea, foaia de titlu devine un element de tehnică editorială necesar și obligatoriu. Căr-

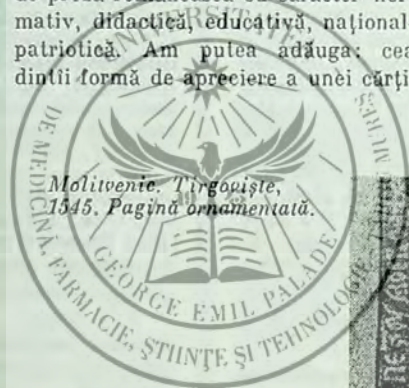
țile bisericești erau traduse în românește din limba slavă, mai târziu din grecește. Traducerile acestea au contribuit la formarea unei limbi îngrijite, a limbii române literare. Pentru că se tipăreau și se adresau mulțimii, fie prin citire directă, fie prin comunicare orală, traducătorii lor făceau eforturi să găsească expresiile de limbă cele mai frumoase, mai clare, mai populare, pe înțelesul tuturor.

Există în cărțile vechi și o parte care nu este traducere, ci operă de gândire originală, românească, de exprimare liberă, neîncătușată de limba străină din care se traducea. Această parte de înțindere foarte variată (de la 2 pînă la zeci de pagini) se numește **predoslovie**, mai rar **cuvînt către cititori**.

Predoslovia este cea dintîi creație de proză românească cu caracter normativ, didactică, educativă, național-patriotică. Am putea adăuga: cea dintîi formă de apreciere a unei cărți,

de recomandare și difuzare a ei în lumea cititorilor. Am putea spune: forma primitivă, elementară, a criticii literare. Conținutul de idei, modul de prezentare tehnică, forma de exprimare au evoluat progresiv de la Coresi, care le tipărea la sfîrșitul cărții, în epilog, pînă la prefețele moderne (căci așa s-au numit mai târziu).

Predosloviile sînt texte și izvoare prețioase pentru cercetări în domeniul sociologiei cărții și lecturii. În secolul al XVI-lea, scopul scriitorilor (Coresi, de exemplu) era să publice cărți pe înțelesul poporului. Învățătura Scriiturii, ascultată în limba slavonă, nu era înțeleasă de credincioși, de aci necesitatea traducerii ei în limba română. Coresi manifestă clar opțiunea pentru calitate în locul cantității: «mai bine e a grăi cinci cuvinte cu înțeles decît 10 mie de cuvinte neînțelese în limbă străină» (1561). Altă dată (în 1570) declară că mobilul serie-

Moluvente. Tîrgoviște, 1545. Pagină ornamentală.

CZU 094.(498)

„PREDOSLOVIA”

în cărțile

românești vechi

rii în limba română este dorința ca românii, întocmai ca alte popoare, să-și arate și ei capacitatea exprimării unei gândiri înalte, în limba națională: «deacă văzuu că mai toate limbile au cuvîntul lu Dumnezeu în limba lor, numai noi rumânii n-avăm».

În secolul al XVII-lea apar idei noi în predosloviile cărților. Astfel, în prima carte a secolului, tipărită la Cimpulung-Muscel (**Molitvenic**, 1635) se exprimă satisfacția pentru progresul tehnologic, prin înființarea tipografiei în țară. Predoslovia este semnată de însuși domnitorul țării, Matei Basarab. Cartea se adresa «moldovlahilor, ungrovlahilor, rușilor, sîrbilor și bulgarilor», cărora li s-au trimis exemplare gratuite, de aceea este tipărită în slavonește. Mai întii, voievodul recunoaște că tiparul înseamnă «propășirea în bine a omenirii». Continuă, spunînd că o tipografie cu realizări grafice eficiente trebuie să aibă un

utilaj tehnic corespunzător. L-a adus din „Rusia Mică” (Ucraina), grație lui Petru Movilă, cărturarul român de la Kiev. «Tiparnița... [este] desăvirșită cu litere de cinci feluri», completată în țară (la Cimpulung), prin «săvirșirea instrumentelor de lemn trebuincioase meșteșugului». Termină recomandînd în limbaj poetic urmașilor lui în domnie („cei după plecarea noastră”), să păstreze și să îmbogățească acest dar spiritual („duhovnicesc”), «din fier, aramă și plumb... [dar] mai de seamă decît aurul și pietrele de cinste și decît argintul».

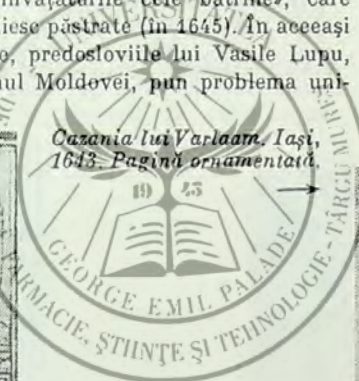
Mitropolitul Varlaam, scriitorul Moldovei în grai rustic vîncean, a scris predoslovii emoționante, amintind cititorilor de «credința (...) cia pravoslavnică a moșilor și strămoșilor voștri», de «învățăturile cele bătrîne», care trebuie păstrate (în 1645). În aceeași vreme, predosloviile lui Vasile Lupu, domnul Moldovei, pun problema uni-

tății poporului român (moldoveni, munteni, transilvăneni), «toată semenția românească pretutindenea ce să află pravoslovnici într-aciastă limbă» (**Cazania**, Iași, 1643). Însăși cartea, în care apărea demonstrația unității naționale prin limbă, purta titlul «Carte românească...», iar nu Carte moldovenească.

Altă idee repetată persistent în predoslovii este de ordin științific, istoric. Autorii lor arată originea latină a poporului și limbii române. Unul dintre autori, Udriște Năsturel, cunosător al limbii latine și slavone, presară chiar amintiri «din anii copilăriei mele», într-o predoslovie tipărită în 1647, la Tirgoviște (**Imitarea lui Christos**): «ajungînd la vîrsta tinereților, am căpătat așa dor în inima mea, multă și caldă (...) dragoste pentru limba rîmlenească sau latinească, **nouă vădit înrudită** [subl. ns.], astfel că în minte și în inimă nu mai purtam aproa-

Cazania lui Varlaam, Iași, 1643. Pagină ornamentală.

Pravila lui Vasile Lupu. Iași, 1646. Pagină de titlu.

pe nici un alt gînd, decît să învăt această limbă, noaptea și ziua, fără încetare exersîndu-mă». Este în aceste rînduri manifestată pasiunea eruditului și umanistului pentru cunoașterea limbii latine; totodată, admirația lui pentru antichitatea romană.

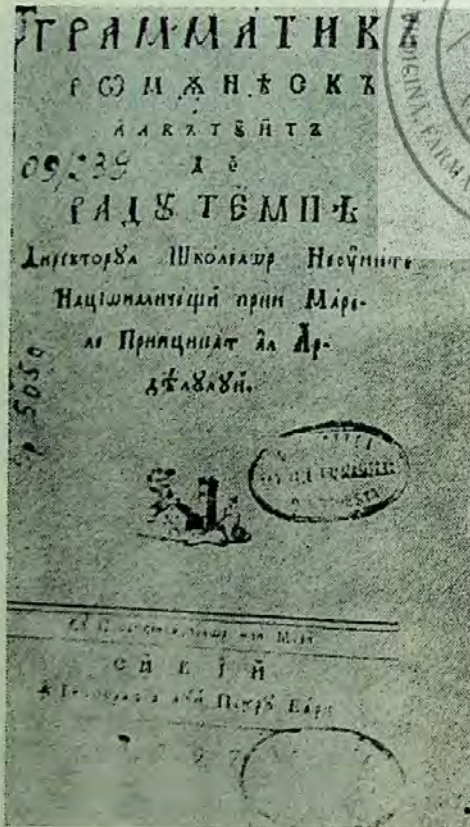
Cuvinte de îmbărbătare, alături de exclamații dureroase („O! grea și dureroasă întimplare“), se găsesc în predoslovla lui Teodosie, mitropolitul Țării Românești, tipărită — lucru mai rar! — într-o carte de cult (*Liturghia*, 1680). Durerea era că «acum (1680), atîta de supus și de ocărit ieste [poporul românesc], cît nice învățătură, nice știință, nice armă, nice legi...» nu există scrise în limba română și că aceste obligații intelectuale, «și de carte, și de limbă și de învățătură... să împrumutează ... de la străini... și chiar de la vrăjmașii rodului (=neamului) nostru». Cîtă asemănare între aceste rînduri și paginile pașoptiștilor Alecu Russo și Mihail Kogălniceanu îndreptate contra xenomaniei!

Stimularea pentru viitor era că poporul românesc «odată și el (...) între puternicile neamuri și între tarii oameni să număra». Aluzie evidentă la luptele („nice armă“) pentru independența națională purtate eroic de Mircea cel Bătrîn, Vlad Țepeș, Ștefan cel Mare și Mihai Viteazul.

Predosloviile cărților din secolul al XVIII-lea au susținut pătrunderea limbii românești în biserică, în locul slavonei și limbii grecești. În această privință, cel mai activ a fost eruditul episcop Chesarie de la Rîmnice (1773—1780), care a început tipărirea *Mineelor* (12 volume, cite un volum pentru fiecare lună a anului, 1776—1780) în limba română. Dacă aceste cărți sînt prețioase pentru teoria și practica teologică, ele sînt mai prețioase prin celebrele lor predoslovii istorice, filozofice și umaniste. Chesarie este autorul predosloviilor *Mineelor* octombrie-martie (6 volume). Autorul se dovedește un lector asiduă al literaturii patristice bizantine și neogrecești, un

interpret subtil al mitologiei greco-romane cu aplicare la măsurarea timpului (calculul calendarului). Cunoștea bine istoria popoarelor antice (inclusiv Orientul antic) și moderne, exemplificînd cu date istorice precise diferitele lui opinii, cum de pildă: țările orientului «era puternice la arme, era iscusite la minte. Grecii întru minune la învățătură». Leagănul civilizației umane a fost Asia (azi se recunoaște: China) și de acolo «s-au mutat la Evropa». Ciclul evolutiv istoric este nașterea, înălțarea și căderea popoarelor. Dezbinarea internă este cauza decăderii popoarelor și dă ca exemplu «Polonia, micșorată și împărțită» (Mineiul pe ianuarie 1779). Svezia (Suedia) a trecut din republică «în despotie» apoi «în monarhie». Bavaria «în multe feluri bîrduită...» etc. etc. În mod firesc, locul cel mai întins îl acordă istoriei poporului român. Privind istoria în mod obiectiv «nu fac filonimie» (adică subiectivism, pînă la urmă), «descoperii lucruri minu-

Radu Tepeș, Gramatica românească. Sibiu, 1797. Pagină de titlu.

Samuil Micu și Gh. Sincai, Elementa linguae dacoromanæ sive valachicæ. Viena, 1780. Pagină de titlu.

nate, aflu linia neamului românesc, din vechiu trăgându-se, din slăvitul neam al Romanilor, a căror slavă au strălucit împreună unde s-au întins și soarele razele».

Odată cu dezvoltarea Școlii ardelenne, predosloviile scrise de autori transilvăneni — Samuil Micu, Gheorghe Șincai, Petru Maior — abordează și alte probleme noi, lingvistice (ortografia, gramatica, etimologia), istorice (formarea limbii și poporului român), combaterea superstițiilor. Problemele vechi (originea românilor, de pildă) sînt reluate în prefețele (praefatio) respective, dar întemeiate pe izvoare mai multe, principale, selectate și interpretate critic.

Prefețele cărților de la începutul secolului al XIX-lea anunță un nou univers al cărților, presupun alte preferințe de lectură. Naum Petrovici în cuvînt «Către cititoriu!» pune problema educării tineretului (**Pedagoghia și Methodica**, 1818). Ion Heliade Rădulescu în «Prefață» la **Gramatica Românească** (Sibiu, 1828) așterne cu umor norme pentru reducerea literelor chirilice în ortografia limbii românești. Vasile Popp scrie o prefață pe care o socotesc primul compendiu istoric-literar asupra evoluției literaturii noastre (**Psaltirea în versuri** a lui Ioan Prale, 1827). Prefața lui Grigore Pleșoianu (la **Aneta și Luben**, 1825) este o satiră plină de ironii fine la adresa preferințelor scriitoricești din epocă.

Studiul predosloviilor este necesar cercetătorilor pentru a determina curentele ideologice și literare care au mobilizat pe creatorii de literatură și cultură.

Timotei Cipariu, Al. Lambrior și Ioan Bianu, cunoscînd valoarea unor asemenea predoslovii, le-au reprodus în întregime, primii doi în chirilice tipărite (1859 și 1890), ultimul în transcriere cu litere latine (**Bibliografia românească veche**, vol. I—IV, 1903—1944, în colaborare cu Nerva Hodoș și Dan Simonescu). Aurel Sacerdoțeanu a publicat cîteva dintre ele. Reeditarea lor pe principii noi textologice este o necesitate și realizarea nu trebuie să întârzie.

Dan SIMONESCU

Noi interpretări documentare privind istoricul bibliotecii naționale românești

S-a acreditat de mult ideea că prima bibliotecă națională în sensul modern al termenului a fost creată la București, în anul 1836, în cadrul Colegiului Sf. Sava, pe baza Regulamentului școlilor, devenit, din 1833, anexă a Regulamentului Organic, care prevedea, între altele, instituirea legii depozitului legal, precum și comasarea, la Biblioteca Națională de la Colegiul Sf. Sava, a tuturor manuscriselor și tipăriturilor laice aflate la Mitropolie și la alte așezăminte religioase din țară. Se creau astfel, poate după modelul Revoluției Franceze, dar la proporții mai modeste și cu alte mijloace, adevărate depozite naționale de tipărituri și manuscrise, care au stat la baza apariției și dezvoltării bibliotecii naționale de la București.

În 1836, Biblioteca Națională de la Colegiul Sf. Sava era încadrată și cu personal salariat de specialitate — un bibliotecar și un custode (din 1840 s-a creat și un al doilea post de custode), urmînd a fi deschisă publicului imediat după încheierea catalogării colecțiilor. Și într-adevăr, în iunie 1836, s-a deschis sala de lectură a cărții franceze, iar ulterior s-au deschis și celelalte săli destinate altor colecții ale bibliotecii naționale.

Se știe, de asemenea, că Biblioteca Națională din București a tipărit, în 1846 și 1847, în două tomuri, catalogul întregului ei fond de publicații,

orînduite pe limbi, iar în cadrul fiecărei limbi, pe materii.

Nu s-a observat pînă acum în mod clar că, prin secțiunea cărților valahice, inserată în tomul al doilea, se realiza de fapt una dintre primele **bibliografii naționale curente românești**, deoarece biblioteca beneficiase deja timp de un deceniu de legea depozitului legal, realizase prin achiziții și schimb o serie de colecții provenind din Moldova și Transilvania, primise prin remarcabile donații sau prin comasări de la vechi așezăminte eclesiastice cele mai importante produse ale tiparului românesc din epoca anterioară. Se realiza, de fapt, prin catalogul bibliotecarului Iosif Genilie, și a doua bibliografie națională retrospectivă, după **Disertația** lui Vasile Popp din 1836.

Mai tîrziu, între 1865 și 1869, Ioan Dianu și Ion Gîrleanu vor relua și completa catalogul lui Genilie, extinzîndu-l la trei volume, respectînd însă structura bibliografică originală. Și apariția catalogului coincide, cronologic, cu editarea bibliografiei lui Dimitrie Iarcu, considerată prima bibliografie modernă de la noi, cînd de fapt atît catalogul din 1846—1847, cît și catalogul din 1865—1869 reprezintă, pentru cartea românească, cea mai cuprinzătoare bibliografie națională a epocii.

După organizarea primului sistem național de bibliotecă, prin **Regulamen-**

tul pentru bibliotecile publice sancționat de domnitorul Alexandru Ioan Cuza, biblioteca Colegiului a devenit oficial Biblioteca Centrală a Statului și a continuat să existe cu această funcție precisă, de bibliotecă națională, până la 1 aprilie 1901, când, la stăruințele lui Ioan Bianu, ministrul Spiru Haret a obținut desființarea acestei instituții și încorporarea fondului său Bibliotecii Academiei Române, care a funcționat, din aceste motive, ca unică bibliotecă cu caracter național, până la crearea, în 1955, a Bibliotecii Centrale de Stat a R.S. România.

De atunci a început o dublă revendicare a istoricului bibliotecii de la Colegiul Sf. Sava din București: de către Biblioteca Academiei, care a comasat colecția de publicații, și de către Biblioteca Centrală de Stat, care i-a preluat, în timp, funcția reală de bibliotecă națională, cu caracter public.

Cercetarea istoricului colecției inițiale a Bibliotecii Centrale de Stat conduce însă și la un alt filon, la fel de vechi, al ideii de bibliotecă națională cu caracter public.

Se știe că fondul inițial al Bibliotecii Centrale de Stat, nucleul mării sale colecții de azi, l-a constituit Biblioteca Ateneului Român, care, la rândul ei, până a ajunge la cele 100 000 de volume, s-a infiripat, în 1870, prin donația testamentară de 4 900 de volume a cărturarului român Scarlat Rosetti, consemnată la 9 aprilie în anul menționat mai sus.

În articolul 8 al testamentului său, contele Scarlat Rosetti amintea însă despre intenția sa, mult mai veche, de a funda în Capitală, încă din anul 1859, o bibliotecă publică care să pornească din fondul său de cărți și din construirea unui local propriu pe un teren al său din str. Rosetti, ridicat cu fondurile rezultate din vânzarea altor proprietăți ale donatorului.

Cum ideea sa din 1859 nu s-a materializat, Scarlat Rosetti a cedat colecția de cărți și întreaga sa avere Ateneului Român, în anul 1870.

Investigând mai departe împrejurările donației ratate din anul 1859, care ar fi putut realiza, pentru întâia oară, o mare și firească bibliotecă publică în București, separată de aceea de la Colegiul Sf. Sava, care avea totuși, mai ales după 1864, preponderent caracter școlar și universitar, am aflat, în Arhivele Primăriei Municipiului București că, de fapt, contele Scarlat Rosetti destinase colecția sa de cărți lecturii publice de mult mai devreme, dar aceeași opacitate a autorităților municipale a zădărnicit și planul ini-

țial al donatorului, anterior chiar revoluției din 1848.

Astfel, la 16 noiembrie 1845, Scarlat Rosetti se adresa Cinstiului Sfat Orașenesc al Capitalei: „Biblioteca mea, în număr de 1 050 (una mie cinci zeci) volume, cele mai multe opere și ediții alese, o dăruiesc Cinstiului Sfat Orașenesc, ca să-i slujească de început a unei Bibliotecii publice a aceștii Capitale. Pe cită vreme voi fi în viață, mă voi sili a o înmulți cu adăogiri regulate pe fiecare an. După moartea mea, pentru sporirea aceștia și aducerea ei într-o stare mai desăvirșită, să va urma după osebita înscris dispoziție ce am făcut într-aceste“ (Arhiva Municipiului București, fondul Primăria București, dosar nr. 119/1845, f. 1).

Primind această generoasă donație, Primăria Capitalei i-a mulțumit în scris donatorului, dar nu s-a întreprins nimic pentru aflarea unei încăperi adecvate, în vederea strămutării colecției. Așa că, peste 13 ani, la 19 mai 1858, pitarul Teodor Focșăneanu, ajutor de secretar în cancelăria Municipală, redescoperă donația contelui Scarlat Rosetti și face un nou demers pentru aducerea ei în patrimoniul orașului București. Teodor Focșăneanu preciza că: „Din mai multe împrejurări, la care au concurat atit evenimentele de la 1848 cit și lipsa D-lui Rosetti în străinătate, aceste cărți au rămas și pînă acum neprimite în otelul municipal“. De asemenea, se preciza că a mai făcut și în trecut asemenea demersuri la consiliul municipal, dar niciodată nu a fost luată în seamă cerința imperioasă a unei bibliotecii în București destinată publicului. Iată cum își argumenta referatul său pitarul Teodor Focșăneanu, care spera o mai mare înțelegere de la Consiliul municipal de atunci: „Acum, crezînd că persoanele ce compun acest onorabil Consiliu vor considera împrejurarea cu tot interesul ce merită, am onoare a vă o spune la cunoștință, și tot o dată, în numele propășirei națiunei pe care nu mă îndoiesc că Dlor o doresc în cel mai înalt grad, în numele profitului intelectual ce ar putea atrage locuitorii capitalei dintr-o bibliotecă a Municipaliității, fi rog ca cetățeni — dacă nu-mi este permis ca funcționar municipal — să bine voiască a face ceea ce vor socoti de trebuință pentru primirea zisului număr de cărți de la D. Rosetti, care după actul Dsale de donațiune, e dator a le da oricînd, și apoi a inaugura biblioteca, căreia aceste cărți vor servi de început, conform dorinței donatorului“ (Aceeși arhivă, dosar nr. 1875/1850, f. 7).

Peste cîteva zile, la 1 iulie 1858, Consiliul municipal va adresa contelui

Scarlat Rosetti o scrisoare prin care îl va ruga, în fine, să pună la dispoziția orașului București biblioteca sa, deși, după cum rezulta din referatul cauzei, municipalitatea nu dispunea încă de o încăpere adecvată pentru depozitarea și, mai ales, pentru organizarea și deschiderea bibliotecii publice.

Municipalitatea va reveni, în scris, și la 19 decembrie 1858, dar contele Scarlat Rosetti nu va mai avansa nici o ofertă referitoare la donația sa din 1845. Abia în anul 1862, la 11 martie, va răspunde Municipalității arătînd, de fapt, cauzele care au dus la tergiversarea punerii în aplicare a unei inițiative așa de importante și generoase.

De menționat însă că imediat după scrisoarea de donație din 1845, contele Rosetti a pregătit întregul fond de cărți făgăduind municipalității Capitalei, dar aceasta nu a trimis pe nimeni să-l ridice, iar donatorul a plecat ulterior peste hotare, lăsînd însă precise indicații privind cedarea colecției sale orașului București. Au trecut însă ani și nimeni nu s-a mai interesat de generoasa sa donație. Mai mult, la revenirea sa în țară, i s-a transmis și o pretinsă hotărîre a șefului statului, care preciza: „Municipalitatea are destule venituri ca să facă bibliotecă cînd va socoti că sînt de trebuință“. Trebuința unei bibliotecii publice era și atunci ca și mai înainte la fel de evidentă, dar municipalitatea Capitalei a manifestat o totală nepăsare față de această ofertă, care ar fi deschis, cu un secol mai devreme, accesul publicului larg la carte.

Dacă ideea generoasă din anul 1845 nu a putut rodi, colecția contelui Scarlat Rosetti va intra însă în patrimoniul național prin Ateneul Român, la fundarea căruia acesta a fost unul dintre membrii marcanți. Iar de aici, la aproape un veac, biblioteca era și a trecut, laolaltă cu Biblioteca Ateneului Român, în fondurile Bibliotecii Centrale de Stat. O încercare de reconstituire bibliografică și de facto a acestei bibliotecii de început a Ateneului și a Bibliotecii Centrale de Stat se poate și trebuie realizată prin consultarea arhivei Ateneului Român și a colecțiilor bibliotecii noastre naționale. În tot cazul, investigația de față a încercat să atragă atenția asupra unui început neștiut al Bibliotecii Centrale de Stat, care a debutat, după cum am văzut, chiar și numai în generoasa intenție a contelui S. Rosetti, ca bibliotecă publică a orașului București și cea mai mare bibliotecă publică a țării.

Simona CĂRJALIU

CZU 001:061.1 (100) Unesco:061.3 „1978” Berlin:05

Al II-lea Simpozion UNESCO al redactorilor revistelor de documentare, biblioteci și arhive

Berlin (R. D. Germană), 4–7 septembrie 1978

Organizat pentru prima dată în 1972, la sediul UNESCO din Paris, Simpozionul redactorilor revistelor de documentare, biblioteci și arhive, pe cale de a intra în tradiție, conținându-și o oarecare periodicitate, și-a desfășurat lucrările celei de-a II-a ediții la Berlin (R.D. Germană), în zilele de 4–7 septembrie anul acesta. Găzduit de sala de conferințe a Centrului pentru activitatea culturală internațională (Zentrum für kulturelle Auslandsarbeit), Simpozionul — organizat de UNESCO în colaborare cu Comisia R.D. Germane pentru UNESCO — a reunit un număr de 52 de participanți din 22 de țări ale lumii, între care și România. Delegația țării noastre a reprezentat buletinul „Biblioteca”, publicație de specialitate biblioteconomică editat de revista Consiliului Culturii și Educației Socialiste „Îndrumătorul cultural”, și „Revista arhivelor”.

Această a doua reuniune de lucru a redactorilor de reviste primare și secundare pentru domeniul documentării, bibliotecilor și arhivelor și-a propus să reînnoadă — după un interval de mai bine de 6 ani de la primul simpozion (deși o recomandare a celui anterior prevedea organizarea unei manifestări similare nu mai târziu de anul 1974) — firul preocupărilor UNESCO în direcția perfecționării literaturii periodice de specialitate pentru profesiile din domeniul amintit. Alături de alte acțiuni, simpozionul de la Berlin concurează astăzi la implementarea unui amplu program de activități ale UNESCO în domeniile informării tehnico-științifice și documentării, bibliotecilor și arhivelor — Programul general de informare, aprobat de Conferința generală UNESCO de la Nairobi (1976, Sesiunea a XIX-a). Al II-lea Simpozion al redactorilor revistelor de documentare, biblioteci și arhive și-a

găsit locul în cadrul proiectului 5.1.2 al Programului general de informare, proiect ce vizează „promovarea stabilirii și aplicării metodelor de informare, a normelor și standardelor”, venind totodată să realizeze un subobiectiv (10.12) al Planului UNESCO pe termen mediu pentru anii 1977–1982 (doc. 19 C/4).

Potrivit recomandărilor primului simpozion în Documentul de lucru² al reuniunii de la Berlin se subliniază că aceasta a fost proiectată să servească în principal drept de evaluare a progreselor făcute din 1972, în special cu privire la forma și conținutul reviste-

¹ United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. Second Symposium of Editors of Documentation, Libraries and Archives Journals. Berlin, German Democratic Republic, 4–7 September 1978. Working Document. (Prepared under contract with Unesco by the commission of the German Democratic Republic for Unesco). 18 p. (Doc. PGI/78/802/1. Paris, July 1978. Original: English).

² Impreună cu Documentul de lucru, la deschiderea celui de al II-lea Simpozion participanților le-au mai fost distribuite următoarele materiale:

— Unesco. Symposium of Editors of Documentation, Libraries and Archives Journals. Paris, Unesco House, 16–18 May 1972. Background Paper. By Herbert Coblan (London). 24 p. (Doc. COM. 72/CONF. 11/3. Paris, 10 February 1972. Original: English).

— Unesco. Symposium of Editors of Documentation, Libraries and Archives Journals. Paris, Unesco House, 16–18 May 1972. Summary Report. 7 + 4 + 25 p. (Doc. COM-72/CONF. 11/6. Paris, 23 August 1972. Original: English).

— Unesco. Draft Guidelines for Editors of Scientific and Technical Journals. Compiled by dr. Helmut Grunewald (Weinheim, Germany). Paris, September 1977. 38 p. (Original: English).

— Referat: Riese, Reimar. Understandability, Facilitation of Access and Suitability for Documentation — Main Requirements Rational Design of Special Periodicals. 34 p. (II-nd UNESCO—Symposium of Editors and Redactors of Special Periodicals for Documentation, Libraries and Archives, Berlin, 1978).

lor, ca și la serviciile de abstractare din domeniu”; de asemenea, să realizeze o dezbateră largă asupra dezvoltării pe mai departe a obiectivelor, căilor și mijloacelor cooperării internaționale. Al doilea simpozion și-a propus astfel ca scop „căutarea de mijloace și căi de perfecționare a pregătirii și prezentării literaturii periodice primare și secundare a profesiei” și „obținerea unei mai strinse cooperări între redactorii și editorii revistelor din domeniul documentării, bibliotecilor și arhivelor”.

Pornind de la scopul propus, ședințele de lucru au avut o agendă tematică deosebit de largă, chiar încărcată, alcătuită din șapte puncte: 1. cooperarea între revistele de documentare, biblioteci și arhive și rolul lor în implementarea Programului general de informare al Unesco. Participarea organizațiilor neguvernamentale — NGO (FIAB — Federația internațională a asociațiilor de bibliotecari; FID — Federația internațională de documentare; ICA — Consiliul internațional al arhivelor); 2. schimbul de articole, rapoarte și alte informații la nivel bilateral și/sau multilateral; 3. asupra prezentării revistelor profesionale; 4. recenziile ca mijloc de diseminare a informațiilor; 5. abstractarea, indexarea și serviciile de informare curentă — situația actuală și posibilități de dezvoltare a intercooperării, ca și a cooperării cu revistele primare; 6. promovarea editării de reviste în țările în curs de dezvoltare; 7. revistele internaționale, intercooperarea și cooperarea cu revistele naționale. Obiectivele și rolul publicației FIAB „IFLA Journal”.

Concretizată prin numeroase luări de cuvânt — concise, la obiect —, discutarea, punct cu punct, a problematicei de pe agendă a adus în atenția participanților o seamă de aspecte deosebit de interesante ale cooperării între revistele de specialitate, ale pre-

gătirii și prezentării științifice a publicațiilor din domeniul documentării, bibliotecilor și arhivelor. Fără excepție, participanții la discuții, exprimând necesitatea cooperării și a dezvoltării pe mai departe a acesteia, atât la nivel național, cât și regional și internațional, au menționat diverse căi și mijloace ale colaborării și cooperării la îndemna oricărei redacții sau a oricărui organism editor. Între acestea, cele mai des citate au fost schimbul de articole și schimbul bilateral sau multilateral de planuri tematice pe perioade mai lungi. A fost subliniată, de asemenea, importanța ce o prezintă pentru dezvoltarea cooperării între revistele de profil „Masa rotundă” din cadrul FIAB și punerea la punct a unor programe de activitate ale acestui organism. Sublinieri de însemnătate aparte pentru îmbunătățirea prezentării revistelor de profil, ca și a circulației informațiilor despre și din acestea, s-au referit în mod special la necesitatea realizării unor progrese mai sensibile în generalizarea aplicării unor norme și recomandări privind prezentarea științifică a revistelor de documentare, bibliotecii și arhive, în dublu scop: de a crea condițiile indispensabile unei bune informări asupra conținutului prin cuprinderea lor în lucrările de informare (naționale și internaționale), în special în cele realizate cu ajutorul computerului; de a oferi exemplu pentru publicațiile științifice din alte domenii în acțiunea de realizare a prezentării lor științifice. A fost arătată persistența unor lipsuri în prezentarea revistelor din domeniul documentării, bibliotecilor și arhivelor, datorate în mare măsură nerespectării unor standarde naționale și internaționale și neluării în considerare a unor recomandări mai vechi ale organismelor internaționale, de pildă, în privința întocmirii și inscrierii pe reviste a două elemente (simboluri unice și echivalente) obligatorii în informația cuprinsă în manșeta bibliografică a publicațiilor — CODEN și ISSN.

Dezbaterea problemelor înscrise pe agenda de lucru a relevat în continuare: necesitatea unei mai bune circulații a informațiilor între revistele primare și secundare; situația uneori dificilă a apariției revistelor de profil în unele țări în curs de dezvoltare, făcând cu

atît mai necesară asistența și sprijinul mai substanțial din partea UNESCO și a unor organizații neguvernamentale; necesitatea unei colaborări mai strînse, efective între revistele de specialitate biblioteconomică, de documentare și de arhive cu revistele internaționale de profil. Tuturor acestor semnalări li s-au adăugat o seamă de propuneri, între care, în ordinea exprimării lor, pot fi amintite: menționarea în documentul de lucru a celor două aspecte posibile în schimbul de articole — publicare de articol original sau republicare —, cu respectarea normelor internaționale privind dreptul de autor; aducerea la zi a listei periodice din domeniul documentării, bibliotecilor și arhivelor întocmită de FID în anul 1968; modificarea unui punct din Documentul de lucru al Simpozionului, în sensul ca, în schimbul de articole de la mijloc, revistele să nu poarte răspunderea pentru comenzi neonorate de către autori solicitați și cuprinderea în Documentul de lucru a unei recomandări privind o mai mare apropiere, în cadrul aceluiași reviste, a domeniului bibliotecilor și cel al arhivelor; organizarea, de către UNESCO sau alte organizații neguvernamentale, a unor întâlniri periodice ale redactorilor revistelor primare și secundare din domeniul documentării, bibliotecilor și arhivelor.

Apreciind ca deosebit de valoroase atât intervențiile cu caracter teoretico-aplicativ și cele ce au împărtășit experiențe particulare, cât și propunerile avansate, în ședința finală a **Simpozionului de la Berlin** au fost formulate și adoptate în unanimitate de către participanți un număr de opt recomandări (redactate în limba engleză). Considerăm necesar ca, în încheierea rîndurilor de față, să oferim cititorilor noștri textul acestor recomandări: 1. Cooperarea va trebui să aibă loc între redactori la nivel național, regional și internațional, ținîndu-se seamă de: a) îndatorirea primară a redactorilor față de cititorii lor și b) diversitatea, în țările dezvoltate și în cele în curs de dezvoltare, a specificului național, a conținutului și a prezentării publicațiilor; 2. UNESCO sau o

altă organizație neguvernamentală potrivită va promova schimbul de articole etc. între periodicele primare; table de materii sau abstracte în una din limbile majore vor fi trimise serviciilor secundare existente; 3. a) Un grup de lucru va pregăti un proiect de instrucțiuni orientative pentru redactorii revistelor de biblioteconomie și documentare, incluzînd referințe asupra standardelor relevante ISO, și va supune proiectul de instrucțiuni Mesei rotunde a FIAB a redactorilor revistelor de biblioteconomie; b) UNESCO va întreprinde un studiu asupra prezentării editorial-tipografice a revistelor din domeniul documentării, bibliotecilor și arhivelor, în scopul de a se ajunge la norme optime; 4. Recenziile de lucrări de specialitate vor continua să formeze o parte importantă a conținutului revistelor din acest domeniu; 5. a) Se recomandă ca UNESCO să organizeze o întâlnire a redactorilor și a reprezentanților editorilor de lucrări (servicii) secundare care acoperă domeniul științei bibliotecilor și informării; b) Se recomandă ca UNESCO să finanțeze un studiu în măsură să indice care dintre periodicele primare și secundare de importanță națională și internațională prevăd rezumate ale articolelor importante în cel puțin o limbă de largă circulație și care reviste din această categorie nu o fac; 6. UNESCO sau alte organizații internaționale vor promova acorduri bilaterale sau multilaterale cu privire la finanțarea dotării, tipăririi sau costului difuzării revistelor de biblioteconomie în țările în curs de dezvoltare. Va fi prevăzută asistența pe mai departe pentru pregătirea profesională teoretică și practică; 7. Se recomandă ca UNESCO sau alte organizații internaționale să coordoneze și să finanțeze cooperarea între redactorii revistelor de documentare, bibliotecii și arhive; 8. Dată fiind existența Mesei rotunde FIAB a redactorilor revistelor de biblioteconomie, se recomandă ca reuniunile redactorilor revistelor de documentare, bibliotecii și arhive să fie coordonate prin intermediul meselor rotunde FIAB și ICA.

George VLĂDESCU

Din presa străină de specialitate: Un amplu articol despre Biblioteca Batthyaneum din Alba-Iulia

Doi cunoscuți și pasionați cercetători străini ai bibliotecilor românești, ai comorilor atestând peste veacuri tradițiile noastre culturale, slovacii Eva și Iacob Mărza, publică în revista de specialitate „Ctatel” ce apare la Martin (R.S. Cehoslovacă), în numărul 7—8 din acest an, un concludent articol consacrat prestigioasei biblioteci documentare din Alba-Iulia, Biblioteca Batthyaneum.

Articolul, bine documentat, scris într-un stil trădând admirația și prețuirea cercetătorilor față de tezaurul cultural de la Alba-Iulia, face cunoscut cititorilor revistei — bibliotecarii din țara prietenă — drumul parcurs în istorie, nu o dată marcat de vicisitudinile anumitor perioade, de către colecția contelui Batthyany, de la constituirea ei pînă la ceea ce reprezintă astăzi bogatul fond de care dispune biblioteca documentară — unitate de cercetare și tezaur de cultură. Sînt menționate cu minuție piese rare și prețioase din colecție, punctînd totodată varietatea documentelor ce o constituie — incunabule, carte veche, manuscrise, periodice, ex libris-uri, numismatică. De asemenea, cîteva notații precise amintesc caracteristicile și frumusețea sălilor bibliotecii, cadru adecvat pentru găzduirea și cercetarea valoroasei colecții. (Una dintre reproducerea foto înfățișează „sala mare” a bibliotecii.)

Apărut în preajma sărbătoririi celor 60 de ani de la Unirea Transilvaniei cu România — moment ce reprezintă formarea statului național unitar român —, articolul publicat de revista „Ctatel” este un omagiu marcînd sentimente de prețuire și prietenie față de poporul român, ce-și celebrează astăzi marea sărbătoare.

L.M.

LECTURA SUB INCIDENȚA CERCETĂRII SOCIOLOGICE

Asistăm, în ultimii ani, la creșterea interesului din partea cercetătorilor pentru investigarea concretă a problemelor culturii. De o atenție deosebită, dintre toate activitățile culturale, se bucură lectura. Dealtfel, dispunem de un mănunchi de lucrări, bazate pe cunoașterea directă a opiniilor diferitelor categorii de cititori. După o perioadă de sondare extensivă a preferințelor de lectură, absolut necesară, continuată cu metode mai adecvate și pe eșantioane reprezentative, se manifestă tendința de a efectua cercetări care aprofundează o temă, limitîndu-se la loturi mai mici de subiecți. În această ultimă categorie de investigații se înscriu două apariții recente: *Cerînțe de lectură în noile cartiere urbane*, de Maria Moldoveanu și Gheorghe Pătrașcu și *Cartea în contextul universului mass media*, de Otto Benkő*.

Ambele lucrări și-au propus cunoașterea locului lecturii în viața spirituală a unor grupuri de oameni. Prima acordă un spațiu larg relației dintre cadrul socio-cultural al unui cartier brăilean (Viziru I) și lectură, urmărindu-se, printre altele, dotarea socio-culturală a colectivității menționate, echipamentul cultural familial (cu accent pe bibliotecă), implicațiile noului domiciliu în opțiunile culturale individuale, unele activități de timp liber. Pornindu-se de la cercetarea efectuată în Brăila, sînt analizate preferințele de lectură ale locuitorilor din cartierul Viziru I (motivatie, structura tematică, informarea culturală, sursele de carte, opinii despre bibliotecile publice).

Cea de a doua lucrare, rod al unei cercetări întreprinse în zona Lovrin-Tomnățioara-Gottlob, în județul Timiș, ne înfățișează concluzii referitoare la cunoașterea necesităților, posibilităților și aspirațiilor socio-culturale, structura bugetului de timp, modalitățile de utilizare a acestuia, dinamica consumului cultural, preferințe de lectură, funcții și disfuncții ale bibliotecilor publice influența lor asupra bibliotecilor particulare; rolul mijloacelor de comunicare în masă asupra lecturii, influența cărții asupra impactului mass media.

Din investigațiile amintite se desprind concluzii importante teoretice și practice, ele putîndu-se generaliza cu toate că reflectă situații concrete dintr-o anumită zonă a țării.

Astfel, s-a dovedit că noile condiții rezidențiale produc mutații profunde în aspirațiile și nevoile culturale ale indivizilor. Subiecții născuți și crescuți în mediul urban dispun de deprinderi care le permit utilizarea eficientă a sistemului cultural. Lectura este determinată de capacitatea și deprinderea individului de a se orienta într-un cadru cultural. Lipsa unor asemenea condiții duce la expunerea exagerată la mass

* *Cerînțe de lectură în noile cartiere urbane. Studiu sociologic.* Brăila, 1977. Coordonator Maria Moldoveanu. Buc. 1978. 51 p. multigr. (Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Brăila. Biblioteca județeană); Benkő, Otto. *Cartea în contextul universului mass media.* Timișoara, 1978. 173 p. multigr. (Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Timiș).

media, care „se realizează, în unele cazuri neselectiv și neconștientizat, atingînd, prin, audiovizionarea întregului program, ipostază majoră de automatism cotidian” (Cerînțe de lectură... p.47). De aici, consecințe importante în planul lecturii: caracterul sporadic al manifestării intereselor de lectură, extinderea lecturii de divertisment, confundarea lecturii reale cu proiectele și aspirațiile de lectură, motivații sărace, inconsistente, numărul redus de surse de carte. Cercetările pe care le discutăm au acordat un loc important bibliotecii evidențiind decalajele însemnate. Acest lăcaș de cultură nu este prezent, pe măsura necesităților spirituale, în cartierele noi, sau este utilizat necorespunzător. Făcîndu-se diferențele necesare între diferitele tipuri de bibliotecă, s-a ajuns la concluzia că: biblioteca familială este folosită în mică măsură, ea constituind de multe ori o piesă de ornament în noile apartamente; biblioteca școlară este solicitată în funcție de cerințele programei de învățămînt, biblioteca publică este frecventată rar de unele categorii mai ales atunci cînd este vorba de distanțe mari între sediul bibliotecii și domiciliul cititorului.

O întrebare apare în mod obligatoriu în acest context. Dacă instituțiile culturale nu pot să influențeze eficient comportamentul cititorilor, de ce depinde actul lecturii? Neîndoiros că primordial rămîndu-se în cultura al fiecăruia, interesele și preocupările sale culturale. Se impune însă, avînd în vedere tocmai acest aspect, „revizuirea în tr-un spirit critic a funcționalității și eficienței bibliotecilor publice pentru a cuprinde un număr sporit de cititori” (*Cartea în contextul mass media*, p. 122), precum și construirea în spațiile disponibile în cartierele noi a unor unități culturale polyvalente, îmbunătățirea condițiilor de funcționare a unor elemente ale infrastructurii (transport, comerț etc.).

După această succintă prezentare a principalelor concluzii ce se degajă din lucrările amintite să ne oprim, tot succint, la cîteva aspecte metodologice care reies din cercetările efectuate, utile pentru activitatea de cunoaștere și sondare a opiniilor cititorilor.

Ambele investigații au avut ca instrument principal de cercetare un chestionar, completat cu observația directă, ghid de interviu pentru persoane cu funcții de răspundere, ghid de interviu colectiv aplicat unor grupuri formate spontan sau grupuri organizate la locul de muncă, analiza documentară.

Chestionarul a cuprins întrebări factuale (sex, vîrstă, domiciliu, nivel de școlarizare, ocupație, dotare culturală etc.), motivaționale (ce factori împiedică o lectură mai intensă, de ce citește, ce determină opțiunea între mass media și lectură), de opinie (calitatea serviciilor la bibliotecă, opinii despre biblioteca publică, așteptările față de instituțiile culturale).

Folosirea unui chestionar în cercetarea preferințelor de lectură trebuie să pornească de la o cunoaștere cit mai exactă a unor indicatori sociali, care nu pot lipsi din nici o investigație. Pentru a afla în ce măsură cititorii unei biblioteci sau ai unei secții specializate sînt omogeni sau constituie un grup neomogen se impune, în mod obligatoriu, recoltarea de date obiective. Acestea sînt alese în funcție de obiectivul urmărit

de investigație. Oricum nu ne putem dispensa de indicatori precum sint: sexul, vârsta și ocupația, care dătorită particularităților lor psihosociale determină diferențierii însemnate între oameni și au un rol hotărâtor în analiza unui grup. Cercetările pe care le discutăm dovedesc cu prisosință importanța acestor variabile. Iată un exemplu edificator. Vârsta influențează structura tematică a lecturii. Din investigația efectuată la Brăila se desprinde concluzia că cei mai frecvenți cititori de literatură beletristică sint cei de vîrstă sub 20 de ani, care o preferă în proporție de 75 %, urmați de tinerii între 21 și 30 de ani (52 %), cei de peste 30 de ani (50 %), cei de vîrstă 30-45 de ani (43 %) și 46-50 de ani (23 %) (lucrarea citată, p. 32). Se impune o precizare: pentru ca rezultatele cercetării să fie credibile este necesară realizarea pe cît e posibil a unei reprezentativități a eșantionului, ceea ce se întîmplă în cercetarea efectuată la Brăila, dar nu totdeauna și în cea de la Timișoara.

Un obiectiv important al oricărei cercetări de opinie este cunoașterea motivelor pentru care este frecventat un gen de activitate sau săvîrșită o anumită acțiune. Cel mai simplu și comod este să adresezi cititorilor întrebarea de ce, care însă nu întotdeauna poate da concluziile cele mai semnificative. O asemenea chestiune poate fi surprinsă prin întrebări de genul: „Ce greutate întîmpinați în...” sau „Ce vă determină să...”, așa cum s-a procedat în cercetarea întreprinsă la Brăila. Comportamentul cultural al unui om este complex, cu motive, interese și preocupări contradictorii. De aceea, atunci cînd dorim să aflăm opiniile despre un act de cultură, cum este lectura, îi oferim cititorului posibilitatea să indice mai multe variante de răspuns și să le ordoneze după prioritatea sau importanța secundară pe care i-o acordă unui fenomen. Pentru ca cel care răspunde la asemenea întrebări să poată înțelege exact ce vrem de la el, trebuie ca în chestionar să fie cuprinse indicații clare, precise, în legătură cu modul de a răspunde la acest fel de sondaje.

A rămîne numai la nivelul informațiilor culese prin chestionar înseamnă să schematizezi mult realitatea vie și dinamică, să pierzi din vedere oamenii concreți, cu aspirațiile și nevoile lor. Sondarea prin chestionar este urmată și de discuții individuale, de convorbiri cu grupuri mici, care ne dezvăluie aspecte de detaliu, aduc alte informații utile în analiza rezultatelor cercetării. Apoi de mare utilitate este analiza documentară, care cuprinde date despre cine, ce, cît citește; posesorii de biblioteci personale, structura și funcționalitatea acestor biblioteci; modalitățile de procurare a cărților; dotarea culturală individuală; dotarea culturală a zonei rezidențiale etc. Toate aceste date obiective reprezintă un element prețios în interpretarea informațiilor culese prin chestionar.

Sînt fără îndoială și alte aspecte metodologice care se degajă din lucrările citate ca și din alte lucrări pe aceeași temă. Ne-am oprit doar la cîteva probleme de metodă în speranța că am stimulat interesul pentru cercetarea sociologică a lecturii, pentru aprofundarea metodologiei de investigație a cititorilor bibliotecilor. Cele două lucrări pe care le-am prezentat conțin sugestii prețioase pentru investigarea orizontului cultural și mai ales lucrarea Cerințe de lectură în noul cartier urban constituie un îndreptar pentru toți cei care își propun să cunoască interesele și preocupările spirituale și pe această bază să elaboreze mijloace și forme eficiente de acțiune.

C. SCHIFIRNET ■

Biblioteca Județeană Constanța. CARTEA. Buletin metode și bibliografice. Constanța, 1978. Nr. 2, 62 p., nr. 3, 21 p multigr.

Cele două numere ale buletinului editat de Biblioteca Județeană Constanța pentru uzul bibliotecilor din județ păstr-ază, cu unele diferențieri neesențiale, o aceeași structură: un grupaj de texte pentru manifestările culturale-educative ale bibliotecilor, în special închinată unor evenimente aniversare; medaloane ale unor personalități ale științei, culturii și artei înscrise în calendarul aniversărilor culturale; o „vitrină al cărții dobrogene” și un „breviar” (buletin) al cărții tehnico-științifice. Numărul 2 mai cuprinde și un amplu grupaj de bibliografii de recomandare în sprijinul participanților la Festivalul național „Cîntarea României”, precedate de unele indicații metodice (intr-o viziune mai veche, orientate cu precădere spre mișcarea artistică de amatori) și, sub titlul „Semnal”, o revistă a presei cultural-educative locale.

În numărul 3 și-a aflat locul, în anexă, pe lângă materialele realizate în redacție proprie, și un scenariu pentru un proces literar inspirat de romanul „Apa” de Al. Ivasiuc, preluat din lucrarea „Biblioteca publică prezentă activă în acțiunea politică și cultural-educativă de masă” editată de Biblioteca Județeană Iași.

Cele două atribuții declarate ale buletinului — „bibliografic” și „metodic” — sînt acoperite în mod integral. Dacă sub raport bibliografic el reușește să ofere în ambele numere informații bogate, de actualitate și de cert interes pentru diferite categorii de public, îmbrăcînd atît forma simplei semnalații, cît și aceea, mai pretentioasă, a recenziei, sub raport metodic se manifestă o anumită îngustare a acestei atribuții la furnizarea în formă de cele mai multe ori finite a unor texte pentru manifestări de masă. Totodată se remarcă, chiar și în acest sens, o accentuare a jaturii literar-artistică, o înclinare pentru formele spectaculoase, mai puțin bibliotecărești — „montajul literar” (realizat din punerea cap la cap a unor poezii trunchiate, din autor/diferiți) și fără cuvenitele trimiteri la surse) și procesul literar (în viziunea autorilor leșeni, foarte apropiat de spectacolul teatral, mergînd pînă la indicații de costum și de mișcare scenică, și oricum neluînd la dezbateră, ci sollicitînd memoria cu replici pe de-a gata). Chiar și medaloanele realizate pentru unele personalități aniversate sau comemorate nu sînt todeauna funcțional bibliotecărești, de pildă cele consacrate lui Simion Bărnuțiu sau Ciprian Porumbescu fiind lipsite de recomandările bibliografice care în mod firesc le însoțesc pe celelalte (Gh. Marinescu, T. Argezei, D. Ghiață).

În fine, în spiritul aceluiași observații, mai semnălam că și recenziile sînt concepute uneori pentru a fi citite în fața publicului și nu pentru a-i aviza pe lucrătorii din biblioteci și a-i ajuta în informarea cititorilor. Fraza cu care se încheie, de pildă, recenzia la volumul lui Vartan Arachelian, „Cum să trăim”, e elocventă în acest sens („Invităm încă o dată pe cititorii tineri la lectura acestei cărți folositoare lor”).

Obișnuiți cu profesionalitatea lucrărilor editate de regulă de Biblioteca Județeană Constanța, ne-am permis să semnălam aceste deficiențe de concepție ale buletinului „Cartea” ușor de remediat în numerele viitoare.

Anea ȘINCA ■

Biblioteca centrală universitară București. REALISMUL ÎN LITERATURA ROMÂNĂ. Cercetare bibliografică. București, 1977. IX + 280 p.

Elaborată, în cadrul serviciului de bibliografie, de către H. Zalis, doctor în filologie, ultima cercetare bibliografică editată de biblioteca universității Bucureștene se adaugă lucrărilor de tinută și valoare științifică pe care le reprezintă seria de sinteze bibliografice apărute în ultimii ani sub egida B.C.U. București. Dincolo de caracteristicile aproape obișnuite în aceste lucrări — amploarea informației, sistematizarea științifică, rigoarea redactării/înregistrării, aparat științific auxiliar adecvat, aspectul editorial-tipografic îngrijit —, cercetarea bibliografică la care ne referim marchează o nouă contribuție de substanță atît în planul dezvoltării activității bibliografice, cît și în planul cercetării fenomenului de istorie și teorie literară care este realismul, de fapt obiectul însuși aflat sub incidența bibliografică în această ultimă lucrare. La aceasta contribuie în egală măsură „Cuvîntul înainte” semnat de autor — o adevărată aducere la zi, de la nivelul catedrei universitare, a considerațiilor despre realism în literatură și, mai ales, în literatura noastră —, ca și structurarea materiei bibliografice pe capitole ce pun în lumină, chiar și numai prin titlurile lor, ultimele interpretări asupra fenomenului respectiv: I. Aspecte teoretice; II. Devenirea realismului (Interrelații între realism și alte curente. Dimensiunea critică și socialistă a realismului); III. Autori realisti. Ne aflăm așadar nu numai în fața instrumentului de lucru cu caracter de informare bibliografică, ci, mai mult, în fața unei lucrări etalind o metodologie modernă, totodată ghid în studierea, de către un cerc larg de beneficiari interesați, a curentului realismului în literatura noastră.

O notă aparte reține atenția și în însăși tehnica realizării lucrării — cercetare bibliografică adnotată. Anume, adnotările, de dimensiuni impuse strict de evidențierea problemelor „la obiect”, ies din obișnuitul adnotării bibliografice de rutină prin conținutul lor bogat în considerații științifice relevante și prin formulări ce conturează cu adevărat un „stil”. Și aceasta, chiar dacă uneori o adnotare este constituită dintr-un citat aparținînd unui studiu sau articol cuprins în bibliografie.

Lucia MITRAN ■

Biblioteca Județeană Bacău. BIBLIOGRAFIA JUDEȚULUI BACĂU, 1973-1975. Bacău, 1978. 560 p.

După patru ani de muncă intensă, serviciul bibliografic al Bibliotecii Județene Bacău a editat nu de mult cel de-al cincilea volum al „Bibliografiei Județului Bacău”. Însumînd 560 de pagini, noul tom cuprinde materiale documentare și de informare bibliografică referitoare la această zonă a țării, apărute în perioada 1973-1975.

Sporirea apreciabilă a cantității de informații publicate a făcut ca, de la apariția primului volum — în anul 1970 —, în editarea lucrării să intervină diferite modificări atît ca format, cît și ca ritm de editare. Astfel, față de apariția semestrială din anul 1970, pentru anii 1971-1973 aceasta a fost anuală, în timp ce recentul volum grupează materiale publicate pe un interval de trei ani.

Deși cuprinde 5 776 de trimiteri, extrase din nu mai puțin de 105 reviste și publicații, materialele afișate sînt cu mult mai multe, pentru tipar făcîndu-se o selecție riguroasă. În schimb, pentru asigurarea unei continuități de concepție, sub aspectul categoriilor de publicații cercetate, a fost menținut caracterul mixt al lucrării, în sensul că ea cuprinde atît titluri de cărți (sau capitole de cărți), cît și titluri de articole din publicații periodice. Totodată, structura tematică este identică

cu cea a volumului precedent: A. Viața politică și socială; B. Economică; C. Învățământ. Cultură. Sport, Turism; D. Artă; E. Literatură; F. Viața științifică.

Cum reiese din cuprins, lucrarea cumulează referințe asupra celor mai diverse aspecte din viața social-politică, economică și culturală a județului, indiferent unde și sub semnătura cui sînt publicate. Pentru facilitarea lecturii celor interesați, fiecare temă este divizată în capitole și subcapitole, cu un grad mai mare sau mai mic de generalitate, în raport cu importanța și volumul informațiilor înregistrate. Tot în acest sens, lucrarea este însoțită de un indice de persoane (ocupind 28 de pagini din ansamblu) și un indice de localități, întreprinderi și instituții (alte 21 de pagini), aici fiind indicate pozițiile corespunzătoare ale materialelor în care se găsește subiectele căutate, înlesnindu-se astfel depistarea lor.

La „Viața politică și socială”, de pildă, sînt cuprinse referiri la activitatea organelor și organizațiilor de partid, organizațiilor sindicale, de femei și tineret, Frontului Unității Socialiste, consiliile populare, administrațiile locale, sînt inserate sărbători, aniversări, comemorări, probleme de educație sanitară și asistență socială, probleme de demografie. Similare sînt tratate și celelalte mari capitole.

În domeniul creației artistice, literare și științifice este urmărită îndeaproape activitatea individualităților creatoare, atât a celor din județ, indiferent de locul nașterii, cit și a celor care sînt originare de aici, dar activează în alte părți ale țării. De asemenea, sînt cuprinse referințele asupra personalităților notorii ale culturii românești, născute pe meleagurile băcăuane. Spații largi sînt consacrate materialelor referitoare la George Bacovia și la Festivalul literar-artistice ce-l poartă numele, creației originale, aici notînd aproape 280 de trimiteri la aproximativ 80 de autori.

După cum se poate constata, o lucrare bogată și complexă, făcută după toate rigorile științifice, în îndrumar temeinic în relevarea sistematică a bibliografiei curente referitoare la județul Bacău. Utilitatea practică a bibliografiei, printru puținele de altfel editate de bibliotecile județene în astfel de condiții grafice și de tipar, va spori pe măsură ce ea va fi împlinită, adusă la zi. Este ceea ce autorii lucrării, Varvara Donici și Ioana Paraschiv, își propun să realizeze în perioada următoare.

Cornel GALBEN ■

Biblioteca municipală „M. Sadoveanu”.
CAIET BIBLIOGRAFIC Nr. 2. Bucu-
rești, apr.-iun. 1978. 38 p. multigr.

Cel de al doilea număr al „Caietului bibliografic” editat de Biblioteca „M. Sadoveanu” din București atestă preocuparea colectivului bibliografic din această unitate de a-și perfecționa continuu instrumentele de informare. Se vedește acest lucru deopotrivă din structura tematică de un mare interes (Revoluția burgheză-democratică din 1848 — moment istoric în înfăptuirea și consolidarea României moderne; Educarea comunistă a tinerei generații — preocupare constantă a Partidului Comunist Român, Educația prin muncă — o componentă esențială a întregului proces de învățământ; Unele probleme privind valorificarea fondului tradițional din Biblioteca municipală „M. Sadoveanu”) din calitatea selecției informațiilor bibliografice, din acuratețea redactării (cu mici abateri de la normele de punctuație bibliografică — oscilații între punct și virgulă) și prescurtări neacreditate pentru denumirile editurilor.

Un interes special prezintă materialul referitor la valorificarea fondului tradițional, în lumina Legii ocrotirii patrimoniului cultural național al R.S.R., care, în urma cercetărilor bibliografice întreprin-

se, aduce într-un circuit mai larg al informării de specialitate cîteva din valorile bibliofile deținute de biblioteca bucuresteană.

I. T. ■

EDUCAȚIE-ÎNVĂȚĂMÎNT. Caiet de informare. (Seria) Educație și învățămînt în Republica Socialistă România. Fasc. 1-2. Articole publicate în perioadele (1 oct. 1976-30 sept. 1977). Bibliografie selectivă anotată. Buc. 1978. 260 p. multigr. (Ministerul Educației și Învățămîntului. Oficiul de Informare documentară pentru învățămînt).

Revista bibliografică pe care o prezentăm (căci aceasta este adevărata sa identitate) înregistrează informații privind problema educației și învățămîntului în țara noastră, așa cum este aceasta reflectată în articolele publicate în perioadele apărute pe durata unui an (1 oct. 1976-30 sept. 1977). Se realizează astfel o viziune cuprinzătoare asupra politicii învățămîntului, asupra gândirii pedagogice contemporane, asupra stadiului actual de dezvoltare a învățămîntului în țara noastră. Calitatea selecției, o excelentă structurare tematică, ca și riguroasa științifică în care sînt redactate referințele ce însoțesc notițele bibliografice (denumirea de „anotată” menționată în foaia de titlu apare nedrept în moduri) fac din această publicație un instrument de lucru prețios, am spune indispensabil, pentru cercetătorii în domeniul pedagogiei, pentru lucrătorii din învățămînt, pentru toți cei preocupati de problemele învățămîntului, ale educației.

Precizia descrierilor bibliografice și modul avizat în care sînt determinate temele și subtemele (cărui arhitect constituie nu numai un aport la informarea curentă a specialiștilor, dar și un sprijin real pentru bibliotecarii din unitățile specializate (case ale corpului didactic, mari biblioteci de învățămînt etc.) în organizarea fișierelor bibliografice sau a cataloagelor pe subiecte, eventual în punerea la punct a unor sisteme de indexare coordonată a informațiilor. Pentru toate aceste calități, pentru profesionalitatea de ansamblu a lucrării, redactorul, Radu-Dan Vlad, merită o mențiune specială.

Cîteva amendamente pot fi aduse însă publicației, în fasciculele viitoare. Ne gîndim la dezvoltarea aparatului auxiliar, singur „Cuprinsul”, chiar dacă cu unele virtuți de indice tematic, neputînd satisface. Astfel, lista periodicelor consultate este absolut necesară, iar un indice alfabetic de autori ar fi binevenit. De asemenea, considerăm că editorul ar trebui să reflecteze la uniformizarea redactării elementelor de titlu și subtitlu consemnate pe copertă, pe foaia de titlu și pe foaia de titlu falsă, actualizarea variațiilor generînd dificultăți în înregistrarea bibliografică a lucrării, în descrierea ei catalografică.

I. T. ■

STUDII ȘI CERCETĂRI DE DOCUMENTARE. 19, nr. 3-4, iul.—sep., oct.—dec. 1977, p. 204-406. (Ministerul Educației și Învățămîntului. Oficiul de Informare documentară pentru învățămînt).

Materialele publicate în numărul dublu (și ultimul) pe anul trecut al revistei de documentare pentru învățămînt conturează un sumar alcătuit, în partea sa de pondere, din documente oficiale (internaționale și naționale) de primă importanță, indispensabile informării la zi în domeniu. Ne referim în primul rînd la două dintre documentele celei de a 36-a Sesiuni a Conferinței internaționale a educației, desfășurată — sub auspiciile UNESCO — între 30 august și septembrie 1977, la Geneva: „Problema informării la nivel național și internațional determinată de îmbunătățirea sistemelor de învățămînt” (p. 207—259) și „Rețele internaționale de informare și rolul lor în transmiterea cunoștințelor în domeniul învățămîntului” (p. 261—302), ambele în traducere prescurtată. Adresîndu-se apoi cu precădere lucrătorilor din domeniul bibliotecilor din învățămînt, sumarul este întregit, pe această linie a publicării de documente, prin „Regulamentul de organizare și funcționare a bibliotecilor centrale universitare și a bibliotecilor instituțiilor de învățămînt superior din R.S. România” (p. 319—342), urmat de anexele la „Regulamentul de organizare și funcționare a bibliotecii școlare” (acesta, publicat în numărul anterior al revistei).

Utilitatea practică a materialelor ce alcătuiesc acest număr al revistei credem că nu ar îndreptăți întru totul eliminarea din sumar a studiilor și cercetărilor românești originale de documentare. Facem această observație colegială atât din convingerea că astfel de materiale există, cit și din dorința de a vedea revista de documentare a învățămîntului în adevăratul ei chip, de tribună a experienței avansate, a teoriei și practicii românești în domeniul documentării. Și aceasta, mai ales acum cînd aspectul editorial al numărului 3—4/1977 vădește, îmbucurător, îmbunătățirea condițiilor de apariție a publicației.

George VLĂDESCU ■

ERATĂ:

În numărul 3/1978 al buletinului nostru, în articolul Activitatea bibliotecilor publice de stat din mediul urban în anul 1977 la p. 9 se va citi, în loc de Pașcani, Văcău. Facem cuvenit rectificarea cu mențiunea că Biblioteca orașenească Pașcani, prin rezultatele obținute, se înscrie în rîndul unităților fruntașe, bucurîndu-se de o unanimă apreciere.

NEW EXIGENCIES IN THE BOOK POPULARIZATION

- A. LUPU: The National Festival „Cintarea României” and the Public Library; Ion STĂNEA: At Alba-Iulia, Meeting the Great Holidays of the Romanian People; Lucia ENESCU: The Peaceful and Friendship Policy of the Socialist Romania — A Framework Programme for the Book Popularization; Gheorghe POPESCU: The Complex Functionality of Cultural-Educational Activity Notion in the Library Work; Minola BOSH: Musical Education Possibilities; Ioana TĂUTU: Library Activity and the Notion of Integration; Anne-Marie MIHIT: Between Experience and Efficiency; Veronica TACHE: The Secondary School Library and the Book Popularization; Hortensia BAICA: The Bibliophilic Circle of Timia County Library 2—12
- NEWS AND NOTES 13

LIBRARY EXPERIENCE IN SUCEAVA COUNTY; MAJOR BACKGROUND OF THE ACTIVITY FOR BOOK POPULARIZATION

- Lidia ANDRIESCU: „Preis to Book” County Interlibrary Competition — A Propitious Frame for Intensifying Book Popularization in the Rural Area; Valentina VRANĂU: The Young Readers’ Biblioclub; Olga FRUNZĂ: Effective Assistance to the Debats of the Cercles for Political and Ideological Training; Lucretia IRIMIA: The Technical Book Popularization — Continuity and Efficiency; Rada FLOREA: Priority Trends of Our Manifestations; I. PINZAR: Some Appreciations upon Cultural-Educational Manifestations for Book Popularization; County Book Exhibit, Suceava 1978 14—22

SUBJECT INDEX OF THE BULLETIN „BIBLIOTECA” FOR THE 1978 YEAR

- LIBRARY TECHNIC 23—26
- Liliana ORBOCEA: The Situation of Catalogues in the Public Libraries (V); Elena SABADAC: Advice in UDC — Recommendations concerning the Classification of Publications in the Class 3 SOCIAL SCIENCES (I); Heading Post 28—36
- A.L. Book and Public Reading Popularization Abroad 36—37

THE HISTORY OF BOOK AND LIBRARIES

- Dan SIMONESCU: „Predoslovia” /The Preface/ in the Romanian Old Books; Simona CÎRJALIU: New Documentary Interpretations concerning the History of the Romanian National Library 38—42

BIBLIOLOGICAL MERIDIAN

- George VLĂDESCU: The Second Unesco Symposium of Editors of Documentation, Libraries and Archives Journals; From Periodicals of Speciality 43—45

BOOK REVIEWS 45—47

НОВЫЕ ТРЕБОВАНИЯ В ОБЛАСТИ ПРОПАГАНДЫ КНИГИ

- A. LUPU: Национальный фестиваль «Песнь Румынии» и публичная библиотека; ИОН СТЪНЬЯ: В Алба-Юлия, на встречу великому празднику румынского народа; ЛЮЦИЯ ЭНЕСКУ: Мирная и дружественная политика социалистической Румынии — плановая программа пропаганды книги; ГЕОРГЕ ПОПЕСКУ: Комплексная функциональность представления о культурно-воспитательной деятельности в работе библиотек; МИНОЛА БОШ: Средства и особенности музыкального воспитания; ИОАНА ТĂУТУ: Библиотечная деятельность и понятие об интеграции; ВЕРОНИКА ТАКЕ: Лицейская библиотека и пропаганда книги; ГОРТЕНЗИЯ БАЙКА: Кругок любителей книги при Тимшской уездной библиотеке. 2—12

АКТУАЛЬНАЯ ЖИЗНЬ БИБЛИОТЕК 13

ВИБЛИОТЕЧНЫЙ ОПЫТ В УЕЗДЕ СУЧАВА; ВАЖНЕЙШИЕ КООРДИНАТЫ ПРОПАГАНДЫ КНИГИ

- ЛИДИЯ АНДРИЕСКУ: Уездный конкурс «Слава книге» — благотворительная база для улучшения пропаганды книги в сельской среде; ВАЛЕНТИНА ВРАНĂУ: Библиоклуб юных читателей; ОЛЬГА ФРУНЗĂ: Эффективно поддерживать дискуссии в кругах политучебы; ЛЮКРЕЦИЯ ИРИМИЯ: Пропананда технической книги — последовательность и эффективность; РАДА ФЛОРИЯ: Главенство направления нашей деятельности; И. ПИНЗĂРУ: По поводу культурно-воспитательного значения книжной пропаганды; Уездный салон книги 1978 г. 14—22

ТЕМАТИЧЕСКИЙ УКАЗАТЕЛЬ БЮЛЛЕТЕНЯ «БИБЛИОТЕКА» ЗА 1978 ГОД. 23—26

БИБЛИОТЕЧНАЯ ТЕХНИКА

- ЛИЛИАНА ОБРОЧА: Состояние каталогов в публичных библиотеках (V); ЕЛЕНА САБАДАК: Консультации У.Д.К. Советы по поводу классификации печатных изданий третьей группы. СОЦИАЛЬНЫЕ НАУКИ (I); Почта под рубрикой. 27—36

ИСТОРИЯ КНИГИ И БИБЛИОТЕК

- ДАН СИМОНЕСКУ: «Предисловие» в древних румынских книгах; СИМОНА КЪРЖАЛЮ: Новое толкование документ по вопросу об истории румынских национальных библиотек. 38—42

БИБЛОЛОГИЧЕСКИЙ МЕРИДИАН

- ДЖОРДЖЕ ВЛĂДЕСКУ: Второй симпозиум ЮНЕСКО для редакторов документальных библиотек в архивов журналов; Из специальной печати 43—45

СПЕЦИАЛЬНЫЕ ТРУДЫ 46—47

NOUVELLES EXIGENCES DANS L'ANIMATION CULTURELLE DES BIBLIOTHEQUES

- A. LUPU: Le Festival national „La chanson de Roumanie” et la bibliothèque publique; Ion STĂNEA: À Alba-Iulia, en l'honneur des grandes fêtes du peuple roumain; Lucia ENESCU: La politique de paix et d'amitié de la Roumanie Socialiste — un programme-cadre pour la propagande du livre; Gheorghe POPESCU: La complexité fonctionnelle du concept d'animation culturelle dans l'activité des bibliothèques; Minola BOSH: Quelques modalités pour l'éducation musicale; Ioana TĂUTU: L'action bibliothécaire et le concept d'intégration; Veronica TACHE: La bibliothèque scolaire et l'animation culturelle; Hortensia BAICA: Le cercle de bibliophilie de la Bibliothèque départementale Timiş. 2—12

L'ACTUALITÉ DES BIBLIOTHÈQUES 13

L'EXPERIENCE BIBLIOTHÉCAIRE DANS LE DÉPARTEMENT SUCEAVA; LES COORDONNÉES MAJEURES DE L'ANIMATION CULTURELLE.

- Lidia ANDRIESCU: Le concours départementale „L'éloge du livre” — un cadre favorable pour l'intensification de la propagande du livre dans le milieu rural; Valentina VRANĂU: Le Biblioclub de jeunes lecteurs; Olga FRUNZĂ: Un soutien effectif aux débats des cercles d'enseignement politique; Lucretia IRIMIA: La propagation des livres techniques — continuité et efficacité; Rada FLOREA: Sens prioritaires pour notre activité; I. PINZAR: Considérations concernant les activités culturelles-éducatives visant la propagation du livre; le Salon départemental du livre — 1978. 14—22

INDEX THEMATIQUE DU BULLETIN „BIBLIOTECA”, ANNÉE 1978. 23—26

TECHNIQUE DE BIBLIOTHÈQUE

- Liliana ORBOCEA: L'état des catalogues des bibliothèques publiques (V); Elena SABADAC: Consultation en CDU — Recommandations concernant la classification décimale des publications de la classe 3 Sciences Sociales (I); Poste de la rubrique. 27—36

A.L. L'animation culturelle dans les bibliothèques de l'étranger 36—37

L'HISTOIRE DU LIVRE ET DES BIBLIOTHÈQUES

- Dan SIMONESCU: „Predoslovia” [La préface] des anciens livres roumains; Simona CÎRJALIU: Nouvelles interprétations documentaires concernant l'histoire de la bibliothèque nationale roumaine.

Méri dien bibliologique

- George VLĂDESCU: Le deuxième Symposium UNESCO des rédacteurs des revues de documentation, bibliothèques et archives; Revue de presse. 43—45

OUVRAGES DE BIBLIOTHÉCONOMIE 46—47